2015

Hatvan Város Fenntarthatósági Terve

Hatvani Közös Önkormányzati Hivatal
Műszaki és Városfejlesztési Iroda
2015.12.14.

Tartalomjegyzék

1. Általános bevezető 4

1.1 A természeti, gazdasági környezet általános jellemzése[1] 4

1.2 A fenntarthatóság lokális programja (Local Agenda 21) lényege, jelentősége[2] 5

1.3 A Local Agenda 21 dimenziói 6

1.4 Az önkormányzat szerepe a Local Agenda 21 folyamatában 8

2. Társadalmi helyzet[1] 10

2.1 Helyi Esélyegyenlőségi Program 10

2.2 A társadalmi környezet, a népesség alakulása 11

2.3 A hátrányos helyzetű csoportok 13

2.3.1 Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya 13

2.3.2 A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 24

2.3.3. A nők helyzete, esélyegyenlősége 30

2.3.4 Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 33

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program 35

2.3.5 Fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 40

3 Környezet állapota[4)5)9)10)11)] 43

3.1 Településrendezés, épített és táji értékek 43

3.1.1 Településszerkezet kialakulása 43

3.1.2 Országos védelem alatt álló műemlékek 44

3.1.3 Védett műemléki környezet 45

3.1.5 Településképi védelemre javasolt területek 56

3.2 Műszaki infrastruktúra 56

3.3 Hulladékgazdálkodás 61

3.4 Környezeti elemek állapota 68

3.4.1 Levegő 68

3.4.2 Felszíni és felszín alatti vizek 72

3.4.3 Talaj 75

3.4.4 Zaj 76

3.4.5 Zöldfelületi rendszer 78

3.5 A táj 89

3.5.1 Domborzat 89

3.5.2 Vízrajz 91

3.5.3 Éghajlat 92

3.5.4 Növényvilág 92
3.5.5 Állatvilág 93
3.5.6 Természeti értékeink 93
3.5.7 Erdő- és mezőgazdaság 96
4. Gazdasági helyzet[13)] 98
4.1 A vagyoni helyzet 98
4.2 A pénzügyi helyzet 99
4.2.1 A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák 100
4.3 Bevételek 101
4.4 Kiadások 102
4.5 Idegenforgalom 103
4.6 Folyamatban lévő beruházások, fejlesztések 104
5. SWOT elemzés[6)] 107
6. Stratégiai akciótervezés[1)3)4)5)7)8)9)11)12)] 108
6.1 Társadalmi akcióterv 108
6.1.1 Oktatási intézkedések 109
6.1.2 Foglalkoztatási intézkedések 110
6.1.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések 112
6.1.4 Az idősek helyzetének javításra tett intézkedések 115
6.1.5 A nők helyzetének javítására tett intézkedések 116
6.1.6 A fogyatékkal élők helyzetének javítására tett intézkedések 117
6.2 Környezeti stratégia 119
6.2.1 Infrastruktúra 119
6.2.2 Az épített és természeti környezet védelme 120
6.2.3 Csapadékvíz-elvezetés 121
6.2.4 Az ivóvíz hálózat 122
6.2.5 Csatornázás 123
6.2.6 A helyi közutak és közterületek fenntartása 123
6.2.7 A helyi tömegközlekedés 125
6.2.8 A köztisztaság és településtisztaság fenntartása 128
6.2.9 Helyi tűzvédelem 129
6.2.10 Közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban 129
6.3 Gazdasági stratégia 130

6.3.1 A gazdasági program célja, feladata 130
6.3.2 A gazdasági program külső feltételrendszere 131
6.3.3 A gazdasági program belső feltételrendszere 132
6.3.4 Fejlesztési célok 132
7. Monitoring és megvalósítás 148
7.1 Cselekvési terv 148
8. Értékelés 152
9. Forrásjegyzék 164
10. Elfogadás módja és dátuma 165

1. Általános bevezető

1.1 A természeti, gazdasági környezet általános jellemzése[1)]

Hatvan Heves megye nyugati felében, a Mátra hegység lábánál, az Alföld peremén fekvő város. Tengerszint feletti magassága 119 méter. Népesség számát tekintve – 2013-as adatok szerint 21236 fő - a megye harmadik legnagyobb települése. Helyzetét meghatározza, hogy négy megye – Pest, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Heves – határán található. Közigazgatásilag az Észak Magyarországi Régióban, Heves megyében és a Hatvani járásban helyezkedik el.

Hatvannal határos települések: Boldog, Csány, Ecséd, Heréd, Jászfényszaru, Hort, Kerekharaszt, Lőrinci, Tura. Hatvan város dinamikusan fejlődő kisvárosi léptékű középváros, amely mindenkor vonzáscentrumként funkcionált. A járási funkción túl, régiók és megyék határán való elhelyezkedésénél fogva regionális vonzáskörzettel is rendelkezik. Regionális szerepet visz:

- a gazdaság (pl. Robert Bosch Elektronikai Kft., Horváth Rudolf Intertransport, LKH Leoni, Decathlon)
- kereskedelem (pl. Family Center: Tesco, Müller, Takko, Jysk)
- az oktatás (pl. DISZI, Bajza József Gimnázium és Szakközépiskola)
- az egészségügyi ellátás (pl. Albert Schweitzer Kórház)
- szociális ellátás pl. (Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat)
- egyes közműhálózatok (pl. szennyvíz, hulladékszállítás, gáz) tekintetében.

Hatvan közlekedési helyzete mind közúti, mind vasúti kapcsolatait tekintve kedvező. Elérhető az M3-as autópályán, melyhez 3 csomóponton keresztül is kapcsolódik a város, valamint a 3-as és a 21-es számú elsőrendű és a 32-es számú másodrendű főúton.

Vasúton megközelíthető a Budapest-Miskolc nemzetközi törzshálózati fővonalon és a Hatvan-Salgótarján, illetve a Hatvan-Szolnok hazai törzshálózati fővonalon. Hatvan településszerkezetét tekintve jól elkülöníthetően két városrészből áll, a történelmi időkben is létezett Óhatvanból és a Zagyva folyó másik partján fekvő, az 1870-80-as években

keletkezett Újhatvanból. Ez a településszerkezet erősen meghatározza a város gazdasági, társadalmi berendezkedését.

1.2 A fenntarthatóság lokális programja (Local Agenda 21) lényege, jelentősége[2)]

A Local Agenda 21 (LA21) alapvető célja: az önkormányzat aktív és cselekvő közreműködésével, a lakosság tevőleges támogatásával olyan program kidolgozása és megvalósítása, amely a fenntartható fejlődés elvére épül.

A fenntarthatóság helyi programját kell megteremteni, amelynek segítségével egy olyan település szerveződik, amelyet a lakosok otthonnak tekintenek, abban ők és gyermekeik, a város mai és leendő polgárai otthon vannak.

Ez a látszólag elvont célkitűzés konkrét lépéseken keresztül valósul meg. A Local Agenda 21, a riói alapdokumentumban megfogalmazott céloknak megfelelően, az ICLEI ajánlásaival összhangban - figyelembe véve ezen ajánlások alapján elkészített számos konkrét program által szerzett tapasztalatokat - jól algoritmizálható.

Hangsúlyozni kell, hogy az LA21 nem azonos a környezetvédelmi programmal, noha anélkül az LA21 nem teljes. A fenntarthatóság lokális, kis regionális programja komplex program, amely a természeti környezet fejlesztésével összhangban tervezi el az épített környezet, infrastrukturális rendszer, energiaellátás, közlekedés, hulladékkezelés, agrárium stb. jövő orientált alakítását.

Fontos kérdés az adott település, kis régió sajátosságain alapuló stratégiai célok kiválasztása.

A „Local Agenda 21":

- jól összpontosított politika, ami integrálja az egyes szektorok „környezet és fejlődés" típusú problémáit, tervezési céljait és értékeit, döntéshozását és végrehajtási mechanizmusát;
- elkötelezett a helyi problémák felismerése és megoldása mellett, mindezt szélesebb ökológiai-, regionális és megnyújtott időkeretben (legalább 3 generáció) végezve;
- a környezeti hatásokat tudatosan összefüggésbe hozza a mögöttes gazdasági és politikai nyomásokkal (amelyek rendszerint politikai döntésekből, döntések hiányából és a piac működési elégtelenségéből fakadnak);

- a helyi jellegű kérdések, ügyek, döntések és intézkedések és a globális hatások között próbálja az összefüggéseket megtalálni, legyen az környezeti vagy globális szolidaritási/méltányossági vetület;
- a közösség közreműködését erőteljesen próbálja motiválni. Az átlag polgárokat és a fő érdekcsoportokat igyekszik bevonni a „környezet és fejlődés" típusú ügyek tervezési és megvalósítási folyamatába;
- konkrétan utal a Riói Csúcsra és az Agenda 21-re.

A helyi „környezet és fejlődés" kérdéskörrel foglalkozó tevékenységeket három csoportba vagy szintre lehet osztani.

Az első szintre tartoznak azok a kezdeményezések, amelyek elsősorban a természet megóvására és a környezet állapotának helyreállítására és javítására koncentrálnak.

A második szintre tartoznak azok a kezdeményezések, amelyek konkrétan utalnak a „fenntartható fejlődés" –re vagy olyan tág koncepciókat használnak, mint pl. „globális ökológia". Ezeket a politikákat illetheti a „kezdeményezés a fenntartható fejlődés jegyében" név.

Végül, a harmadik szintre azok a kezdeményezések tartoznak, amelyek konkrétan vonatkoznak a Riói Csúcsra és/vagy az Agenda 21-re. Csak az ilyen kezdeményezések tekinthetők „Local Agenda 21"-nek. Ezek mind a hat feltételnek eleget kell, hogy tegyenek és tudatosan az Agenda 21 28. fejezetében megfogalmazott szándékokat kell, hogy kövessék.

1.3 A Local Agenda 21 dimenziói

A megfelelési kritériumok mellett érdemes figyelmet szentelni a LA21 folyamatának különböző dimenzióira, mert így válik világossá, hogy a feltételek a kezdeményezések mely vetületeiben kell, hogy kielégítést nyerjenek, továbbá segíti a LA21 átfogó megközelítésének megértését.
A dokumentum az LA21 első és egyben legnyilvánvalóbb dimenziója, mivel ez az elképzelés kézzel fogható, írott megnyilvánulása, egy stratégiai terv, ami a következő jellemzőkkel bír:

• Az Agenda 21 globális perspektíváját helyi szintre helyezi.

• A fenntarthatóság elérését tűzi ki célul, olyan struktúrák kialakításával, amelyek hosszú távon fenntarthatóak.

• A gazdasági, szociális és környezeti fejlődést integrálja, szemlélete és céljai hosszú távúak, megvalósítás-orientált.

A második dimenzió az a komplex tervezési folyamat, ami a tervdokumentumot eredményezi. Fontos, hogy a folyamat megújuló legyen, vagyis a célja ne az írott terv létrehozása, hanem maga a folyamat legyen: a közösség bevonásával történő tervezés. Ez a dimenzió a következő elemekkel bír:

- Érdekcsoportokat tömörítő testület felállítása vagy egy Local Agenda 21 fórum létrehozása.
- Közösségi konzultáció.
- A közösség jövőképének kialakítása a fenntartható fejlődés jegyében.
- A közösség jövőbeli fejlődésével/fejlesztésével kapcsolatos, már létező tervek és stratégiák felülvizsgálata.
- Fenntarthatóságot jelző mutatók kidolgozása.
- A menedzsment és a környezet állapotának felülvizsgálata.
- Célok definiálása, prioritások kijelölése.
- Ellenőrző és beszámolási mechanizmusok.
- A helyi perspektíva összekapcsolása a globális dimenzióval.
- A Local Agenda 21 elfogadtatása a helyi képviselő-testülettel.

A harmadik és egyben utolsó dimenzió alatt azt a politikai kultúrát értik, amiben a komplex tervezési folyamat szervesen képes létezni. Ennek legfontosabb jellemzőit a következőkben lehet összefoglalni:

• Párbeszédet folytat a jövőképről, a fejlődés lehetséges irányairól, a közösség jövőjének értékeiről, és alapvető döntéseiről.

• Párbeszédet folytat a társadalom minden csoportjával.

• Az általános megegyezés (konszenzus) elvén alapszik.

1.4 Az önkormányzat szerepe a Local Agenda 21 folyamatában

Az önkormányzati szervek a LA21 megvalósításában kapott központi szerepét a következő jellemzők indokolják:

- *Az önkormányzat a helyi közösséghez közel van*, könnyebben elérhető, mint a központi kormányzat vagy a nemzetközi szervezetek, így érzékenyebb a helyi problémákra (szubszidiaritás elve).
- *Kiterjedt szolgáltató-rendszer működtetője.* Az önkormányzatok jelentős befolyással rendelkeznek a helyi infrastruktúra (tömegközlekedés, csatornarendszer, vízszolgáltatás, stb.)
- *Az erőforrások egyik legnagyobb felhasználója*. A legtöbb közösségben az önkormányzat messze a legnagyobb munkáltató és erőforrás-felhasználó. Éppen ezért a hatékonyság növelését, a hulladék mennyiségének csökkentését célzó intézkedések és egyéb, a fenntarthatóságot szem előtt tartó belső akciói direkt módon is nagy hatással vannak.
- *A piacot befolyásoló erő.* Mint az áruk és szolgáltatások egyik legnagyobb szervezeti fogyasztója a településen, az önkormányzat jelentős befolyást gyakorolhat beszállítóira. A beszállítói lánc tagjainak szigorú követelményeket szabó „tiszta" beszerzési eljárások pozitív hatásai jóval a közösség keretein túl is érezhetőek lehetnek.
- *Példakép más szervezetek számára.* A környezetmenedzsment javuló gyakorlatával kapcsolatban szükség van a megfelelően tanulmányozott és jól dokumentált példákra. Az önkormányzat saját tapasztalatainak továbbadása ösztönzőleg hathat mások számára. Lehet, hogy a tapasztalatok egy része kifejezetten technikai jellegű - pl. egy új technológia energiahatékonyságának piaci tesztelése, vagy a hosszú távú környezeti költségeket is kezelő számviteli rendszer bevezetése. A legnehezebb feladat az, hogy a magasabb szintű környezeti teljesítményt egy szervezet integráns részéve tegyük, ezért az ezen a téren elért sikerek továbbadása felbecsülhetetlen értékkel bír és ritkán követel nagy tőkebefektetést.
- *Információszolgáltató*. Mindennapi életünk során folyamatosan hatalmas információtömegnek vagyunk kitéve komplex környezetünkkel kapcsolatban. Ebből a

halmazból csak kevés szervezet és egyén képes kiszűrni a számára fontos tényeket, ezért az önkormányzat, mint „tolmács", „szerkesztő" és „nevelő" fontos szerepet vállalhat. Egyre több helyen felismerik, hogy a információ könnyű elérésének lehetővé tétele nagyban támogatja a helyi közösséget.

- *Támogató.* A környezeti teljesítmény javítását sokszor csak kollektív cselekvésen keresztül lehet megvalósítani. Az önkormányzat kezében számos eszköz van arra, hogy stratégiai keretet biztosítson a polgárok személyes környezeti teljesítményének javításához. Sőt, számos nagy szervezet hagyatkozhat még a központi gondoskodásra: tömegközlekedés, hulladékfeldolgozás, oktatás.
- *Hálózatműködtető (networker)*. Amennyiben a közösség teljes erőforrásbázisát mozgósítani akarjuk, akkor az üzleti szektor, az önkéntes szektor és az állami szektor erőit egyesíteni kell és ebben nagy szerepe van a helyi önkormányzatnak. Képesnek kell lennie, hogy az együttműködések és társulások különböző formáin keresztül bevonja az említett csoportokat a folyamatba, ezzel biztosítva a nagyobb fenntarthatóságot.
- *Lobbizó és az általános megegyezést segítő fél*. Az önkormányzat szócsőként is kell, hogy működjön, ami eljuttatja a közösség reményeit és törekvéseit nemzeti és nemzetközi szintre.

2. Társadalmi helyzet[1)]

2.1 Helyi Esélyegyenlőségi Program

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Hatvan Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. A Helyi Esélyegyenlőségi Programot a képviselő-testület a 457/2013. (VI.27.) számú határozatával fogadta el.

Az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében kétévente át kell tekinteni, és az áttekintés alapján, szükség esetén, a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. 2015. évben a HEP áttekintése alapján a helyi esélyegyenlőségi programot Hatvan Város Önkormányzata felülvizsgálta, az aktuális adatokkal feltöltötte, a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosította, a következő fejlesztésekhez igazodó igényeket benne feltüntette. A KSH szakanyagából a 2011. évi népszámlálás adatai mára már kinyerhetőek, a HEP adattáblái pedig a TeIR rendszer adatbázisából a 2012. és a 2013. évet illetően kiegészítésre kerültek. A felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot a képviselő-testület a 795/2015. (XI.26.) számú határozattal elfogadta.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

2.2 A társadalmi környezet, a népesség alakulása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	21400	
2008	20949	98%
2009	20718	99%
2010	20332	98%
2011	20259	100%
2012	21379	106%
2013	21236	99 %

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Magyarország - sőt Európa - egészéhez hasonlóan Hatvan népessége is csökken. Míg 1998-ban a lakónépesség száma 24.772 fő volt, addig 2007-ben már csak 21.400 fő, és évről-évre csökkent. Ez a tendencia azonban Hatvan esetében szerencsére javulni látszik, mert 2012-ben a lakosság száma nőtt, és újra 21.000 fő (21.379 fő) fölött volt, bár azóta újra csökkenő tendenciát mutat.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő				
	nők	férfiak	összesen	nők	**férfiak**
nő	11133	10103	21236	52%	48%
0-2 évesek			513		
0-14 éves	1325	1482	2807	47%	53%
15-17 éves	305	308	613	50%	51%
18-59 éves	6290	6271	12561	50%	54%
60-64 éves	846	664	1510	56%	44%
65 év feletti	2367	1378	3745	63%	36%

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Az állandó népesség adatait tekintve látható, hogy a 0-59 éves korosztályban a férfiak aránya a magasabb, míg az idősebb lakosságban ez megfordul. A nők száma több, tehát a férfiak halálozási arány a nagyobb. A lakosság legnagyobb része a 18-59 éves kor közé esik.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	3286	3808	86,3%
2008	3449	3064	112,6%
2009	3504	3006	116,6%
2010	3528	2921	120,8%
2011	3571	2870	124,4%
2012	3668	2487	147,5%
2013	3745	2807	133,4%

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Szintén országos jellemző a társadalom elöregedése, amely Hatvanra is jellemző, hiszen 2012. évre az öregedési index már 147,5 %. Évről-évre több az idősek száma, mint a gyermekeké és a fiatalkorúaké. Amíg 2008 óta 4%-kal emelkedett az index évente, addig aggodalomra adhat okot, hogy 2011-ről 2012-re ez az arányszám 23 %-kal nőtt. Azonban szerencsére a 2013. évben ez az arány újra csökkenni látszik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	393	491	-98
2009	379	436	-57
2010	315	448	-133
2011	389	394	-5
2012	380	372	8
2013	375	422	-47

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	189	251	-62
2009	215	275	-60
2010	183	270	-87
2011	170	289	-119
2012	173	251	-78
2013	163	262	-99

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

A számok alapján a városból való elvándorlás látható jellemző folyamatnak a bevándorlással szemben. Ennek azonban némileg ellentmond, hogy a lakosság száma nőtt, a természetes szaporodás viszont mínusz egyenleget mutat. A védőnői megfigyelések ugyanakkor azt támasztják alá, hogy az elvándorlás kevésbé jellemző, a bevándorlás pedig gyakoribb. Kiemelt figyelmet kell szentelni a bevándorlási kedv fokozásának, főleg a fiatalok részéről, hogy ezzel is javuljon a lakosság kormegoszlása.

2.3 A hátrányos helyzetű csoportok

2.3.1 Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. Meg kell vizsgálni az adatok alakulásának tendenciáit és összefüggésbe hozni a település gazdasági mutatóinak alakulásával. Át kell gondolni, hogy a tendenciák, valamint a településen jelenleg érvényesülő gazdasági folyamatok milyen jövőbeli kilátásokat hordoznak magukban.

A foglalkoztatottakról, munkanélküliekről szóló adatokat a Heves Megyei Kormányhivatal Hatvani Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségétől kaptuk meg. A

kirendeltség tájékoztatása szerint 2008-ból nincsenek településre lebontott adatok, csak arányosítással lehetne ezekhez jutni. Az adatok összehasonlíthatósága érdekében ezeket az arányosított számokat nem szerepeltetjük a táblázatban.

6. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	7819	7700	15519	366	4,7%	398	5,2%	764	4,9%
2009	8117	6206	14323	531	6,5%	676	10,9%	1207	8,4%
2010	7647	7618	15265	460	6,0%	541	7,1%	1001	6,6%
2011	7627	7388	15015	489	6,4%	546	7,4%	1035	6,9%
2012	7635	7009	14644	541	7,1%	523	7,5%	1064	7,3%
2013	7441	7243	14684	260	3,5%	211	2,9%	471	3,2%

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Az aktív keresők között a nyilvántartott álláskeresők száma 2009 óta néhány tizedszázalékkal csökken ugyan, de nagyságrendileg azonos, 7% körüli. Szembetűnő és örömteli csökkenés tapasztalható azonban a 2013. évben. Ez szerencsére kisebb, mint az országos átlag, ez köszönhető a város ipari parkjában működő vállalkozásoknak. A munkanélküli nők száma mindig magasabb, mint a férfiaké, ennek orvoslására kell stratégiát kidolgozni. Ennek egyik fő oka, hogy a városban működő nagyvállalatok leginkább férfi munkaerőre tartanak igényt, főleg a magasabb végzettségűek közül (technikus, mérnök, gépész, informatikus, műszaki ember stb.). a nők maximum a gyártósoron tudnak dolgozni. A 2013. évben jelentősen csökkent az álláskeresők száma, amelynek okát vizsgálni szükséges, és a feltárt okokat figyelembe véve ezt a tendenciát javasolt megtartani.

- ***alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága***

Az iskolázottsági minta megoszlása fontos szempont a helyi képzési programok tervezésekor, hiszen látjuk, milyen végzettségű csoportoknak kell ezeket a programokat létrehozni.

7. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	**15 éves és idősebb lakosság száma összesen**			**15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma**			**általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma**					
	összesen	**nő**	**férfi**	**összesen**	**nő**	**férfi**	**Összesen**		**nő**		**férfi**	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	19243	10262	8981	17537	8981	8556	1706	8,9%	1281	12,5%	425	4,7%
2011	17752	9623	8129	17128	9124	8004	624	3,5%	499	5,2%	125	1,5%

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

A 2001. évi népszámlálási adatok szerint a településen élők majdnem 9 %-a nem végezte el az általános iskolát, és ezen lakosok közül a nők száma háromszor annyi, mint a férfiaké. A helyi intézmények vezetőinek és szakértőinek bevonásával meg kell vizsgálni ennek okait, és a felnőttképzési lehetőségeket ez alapján kell meghatározni. Okai lehet az általános iskolát el nem végzett nők magas számának a korai elhálás és gyermekvállalás. Ezért hangsúlyt kell fektetni a családtervezés tanítására és a prevenció fontosságára. A 2011. évi népszámlálás adatai alapján megállapítható, hogy az általános iskolát elvégzettek száma nagyjából hasonló, az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma azonban jelentősen csökkent.

- ***a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői*** (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Hatvan város regionális központként működik, mind a munkalehetőségek, mind a közlekedés, mind az oktatás tekintetében. Két ipari park is létesült a város külterületén, ahol jelentős vállalatok, vállalkozások működnek. Legnagyobb vállalat a Robert Bosch Elektronikai Kft., amely több mint 4000 főt foglalkoztat.

Az önkormányzat szoros együttműködést alakított ki a vállalattal, amelynek köszönhetően a dolgozók gyermekei részére óvodai csoportokat és általános iskolai osztályokat működtet az önkormányzat intézményeiben. A Bosch célja a továbbfejlődés, ezért gyárának méretét szeretné megnövelni, amelynek érdekében az önkormányzat új ipari park létrehozását tervezi, hiszen ez a foglalkoztatottság növelése szempontjából is nagyon fontos és közös érdek.

Jelentős munkalehetőséget nyújt még az LKH Leoni, a Horváth Rudolf Intertransport, a Johnson Electric és két nagy logisztikai központ a Mader és a Decathlon is. Ezek a nagy cégek nemcsak a hatvaniaknak nyújtanak munkalehetőséget, hanem a környező települések lakosainak is. Minden nagyvállalatnak saját buszjárata van, amely a munkarendhez igazodva szállítja a dolgozókat. A Hatvani Volán egyes járatai is a műszakok szerint közlekednek. Mind a közúti, mind a vasúti közlekedés jól szervezett a városban, és hatékonyan igénybe vehető a munkába járáshoz. A lakosság jelentős része jár dolgozni Budapestre, mert vasúton, illetve busszal, az autópályán egy óra alatt elérhető, bár a kora reggeli és a délutáni órákban nem mindig van ülőhely, valamint jelentős kiadást jelent az utazási költség.

A 2013-2014-2015 évben városunkban jelentős turisztikai fejlesztések történtek Európai uniós források igénybevételével:

- Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Vadászati Múzeum létrehozása a Grassalkovich kastélyban;
- Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény (volt sörház) és Kossuth tér déli részének turisztikai szolgáltatásainak fejlesztése;
- Hatvan-Boldog közötti kerékpárút építése, kerékpáros kalandpark létrehozása.

Ezek a projektek a Hatvanban még nem jelentős turisztikai ágat (ezáltal a vendéglátóipart, és a szálláshelyeket is) kívánják fejleszteni, ezáltal munkahelyeket is teremtve.

Nagyon fontos, több éve tervezés alatt álló, fejlesztési cél egy többfunkciós termelői piac, közösségi polgári tér és hatvani termékek utcája projekt létrehozása, lebonyolítása. Ez lehetővé tenné az őstermelők, mezőgazdasággal foglalkozók kereskedelmi tevékenységét, megfelelő körülményeket teremtve ehhez a jelenlegi leromlott állapotú, funkciójának nem teljesen megfelelő piac helyett.

- ***fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük***

A Damjanich János Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium oktatási központnak számít a szakképzés területén. Megpróbál érzékenyen reagálni a munkaerőpiac igényeire és lehetőségeire. Sokféle szakmát oktatnak itt, többféle rendszerben, így lehetőség van általuk az átképzésekre is. Működik Hatvanban az Oktat-60 Kft. is, ahol nyelvtanulásra, ECDL oktatásra és sokféle OKJ-s szakma elsajátítására nyílik lehetőség a fiatalok és az idősebbek számára egyaránt. A Grassalkovich Antal Baptista Szakképzőiskola, Speciális Szakiskola és Felnőttek Általános Iskolája pedig a nehezen tanulók számára nyújt szakmaszerzési lehetőséget.

- ***munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése*** (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az előző pontban felsorolt intézmények és lehetőségek mellett – melyek nemcsak a fiatalok számára, de bármely korosztály részére elérhetőek - a munkaügyi központ is szervez tanfolyamokat. Számítógépes alapismeretek elsajátítására – amely mai világunkban elengedhetetlen, de néhány generáció számára „vakfolt" – a könyvtár indít ingyenes tanfolyamot „Kattints bátran!" címmel.

- ***Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció***

Hatvan város rendelkezik Integrált Városfejlesztési Stratégiával és az annak részét képező Anti-szegregációs Tervvel, amely dokumentum 2008 júniusában készült, tehát felülvizsgálata már erősen aktuális, bár jelentős változások a szegregációval kapcsoltban nem történtek. Az Anti-szegregációs Terv sem a 2001-es népszámlálás, sem az önkormányzati adatok alapján nem mutatott ki szegregátumot a településen. Amennyiben egy legalább 50 fő lakónépességű, összefüggő területegységen belül a szegregációs mutató eléri vagy meghaladja az 50 %-ot úgy a terület szegregátumnak, amennyiben a szegregációs mutató 40-50 % közé esik, úgy a terület erősen leromlott területnek számít. (Szegregációs mutató="legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres

munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül”). Hatvan város egyetlen városrész-egysége sem számít szegregátumnak vagy erősen leromlott területnek, de két akcióterület kijelölhető az Integrált Településfejlesztési Stratégia szerint. E kedvező adottság azonban nem jelenti azt, hogy a városnak ne kellene kijelölnie szegregációs szempontú elemzésre azokat az egységeit, amelyek a szegregációs mutató, az alacsony komfortú lakásállomány, a segélyezési adatok, az infrastrukturális ellátatlanság vagy a hátrányos helyzetű gyermekek aránya városi átlag feletti értékeket mutat. Az e területekre összpontosító anti-szegregációs terv elkészítésével - amelyet tartalmaz az Integrált Településfejlesztési Stratégia - ugyanis a területek leromlása megakadályozható, a konvergencia, a területi felzárkóztatás, az esélyegyenlőség biztosítható. Hatvan úgy tudja megőrizni országos viszonylatban kedvező helyzetét – azaz szegregátumoktól való mentességét – ha arra törekszik, hogy a kedvezőtlen adottságú területeken ne növekedjen az alacsony státuszú népesség száma. Javasolható a szociális bérlakások területileg szórt elhelyezésére való törekvés megvalósítása.

A lakhatási integrációs programnak négy helyszínét határozhatjuk meg:

a) Gódor Kálmán utca és környéke: A terület teljes megtartásra javasolt lakótelep. A lakásállomány és a lakókörnyezet rehabilitációjára kell a hangsúlyt fektetni.

b) Pázsit utca környéke: A terület teljes megtartásra javasolt lakótelep. Szintén a lakásállomány és a lakókörnyezet rehabilitációjára kell a hangsúlyt fektetni.

c) Legány Ödön utca környéke: Megtartásra javasolt, városszövetbe ágyazódott, kedvezőtlen adottságú terület. Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány rehabilitációjára, új, esélyegyenlőséget biztosító létesítmény megvalósítására kell a hangsúlyt fektetni.

d) Nagygombos: Itt 34 önkormányzati tulajdonú lakás található, a városrész lakásállománya nagyrészt magántulajdonú lakásokból áll. A terület lakossága kötődik e városrészhez. A terület perifériás jellegű, több tekintetben is városi átlagnál kedvezőtlenebb mutatókkal rendelkezik, de a szegregációs mutató nem mutat kiugró értékeket. Mivel a majorság műemléki épület, de nagyon rossz állapotban van,

felújítása nem megoldott. A szinte életveszélyes állapotú lakások helyett az önkormányzat ajánlott fel a városban egyéb, komfortosabb bérlakásokat.

Településünkön a hajléktalanok száma nem magas, kb. 10 fő. Az önkormányzat a hajléktalan személyek nappali ellátását a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződés útján biztosítja.

- ***Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés***

- az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Hatvanban az Albert Schweitzer Kórház egészségügyi centrumként is funkcionál és egyre magasabb szakmai színvonalat képvisel. Annak ellenére, hogy állami kézbe került, a város vezetése úgy gondolja, hogy felelősséggel tartozik a kórházáért és mindenben segíti továbbra is. Konzorciumi partnerként részt vesznek pályázataikon, és a fejlesztését minden lehetőségével segíti. Több milliárd forint értékben, európai uniós források felhasználásával az elmúlt két évben jelentős fejlesztések történtek: rehabilitációs központ kialakítása, új műtőblokk épület létrehozása, több szempontú épületenergetikai felújítás, nagy értékű eszközbeszerzések. Mindezek nyomán kívül-belül megszépült, magasabb szakmai színvonalú ellátást biztosító intézménnyel gazdagodott a város és körzete. Településünkön minden egészségügyi alapellátás megtalálható Óhatvanban és Újhatvanban egyaránt (háziorvos, gyermekorvos, fogorvos, védőnői szolgálat, iskola-egészségügy). 2014-ben pályázati forrásból méltatlan körülményei közül új épületbe költözhetett Újhatvanban két gyermekorvosi praxis és a védőnői szolgálatok. Az új rendelők épülete egy nyaktaggal kapcsolódik a házi orvosokat és fogorvosokat befogadó épülethez, így egészségházként működhet, megkönnyítve a lakosság ellátáshoz jutását. Működik anyatejgyűjtő állomás, és több magánpraxis is üzemel különböző szakterületeken. Az önkormányzat törekszik közintézményeinek épületenergetikai felújítására, hogy megújuló energiaforrással lássa el őket a környezet védelme és a fenntarthatóság érdekében.

- prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Minden év áprilisában az önkormányzat megszervezi az Egészségnapot egy futófesztivállal összekötve, ahol többfajta szűrésen vehet részt a lakosság ingyenesen. Nagyon népszerű ez a

program az itt élők körében. A kórházzal konzorciumban pedig sikerült elnyerni egy pályázati forrást EFI iroda (egészségfigyelő iroda) létrehozására, melynek célja a hatvaniak széleskörű bevonása a szűrőprogramokba, felhívni a figyelmet a prevenció fontosságára, és csoportokat létrehozni a különböző betegségben szenvedők részére a jobb kommunikációért és segítségnyújtásként.

- fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A kórházban működik rehabilitációs részleg, gyógytorna és fizikoterápiás kezelés is, immáron egy teljesen megújult épületben és a legmodernebb eszközökkel felszerelve: medence, tornaterem, gépek stb. Logopédiai fejlesztés pedig mindkét városrészben elérhető a gyermekek számára. Nevelési tanácsadóban pedig a fejlesztő pedagógusok több szakirányban is fogadják a rászoruló gyermekeket.

- közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Hatvan város csatlakozott ahhoz a Heves megyei kezdeményezéshez, hogy a közétkeztetésben egészségesebb ételek kerüljenek az asztalra a gyermekek elé. A Hatvani Közétkeztetési Kft. munkatársai főznek a település két iskolájának konyháján, és innen látnak el minden közintézményt, illetve elégítik ki a szociális étkeztetés igényeit. A szociális szövetkezet bevonásával törekszünk arra, hogy helyi, ellenőrzött alapanyag kerüljön a konyhára a közétkeztetésbe. A város a jövőbeni pályázati források bevonásával egy új konyha létesítésével (vagy a meglévő konyhák felújításával) és felszerelésével kívánja a közétkeztetés modernkori színvonalát biztosítani, az új, egészséges ételek elkészítését lehetővé tevő konyhatechnológiák bevonásával.

- sportprogramokhoz való hozzáférés

Mivel a szív-érrendszeri megbetegedések okozta halálozás mindkét nem esetében meghaladja az országos átlagot, és ennek oka a mozgáshiányos életmód, ezért Hatvan nagy hangsúlyt fektet a sportolási lehetőségek hozzáférésére. Minden évben állandó program tavasszal a futófesztivál, ahol a város apraja-nagyja rajthoz áll. Az uszoda is nagyon népszerűségnek örvend, mind szabadidős sport céljából. mind versenyhelyszínként ahol több versenyen mérhetik össze a tudásukat, elsősorban a gyerekek. Több műfüves pálya is létesült a városban a kispályás labdarúgók, és a futball egyesület tagjainak örömére.

Pályázati forrásból pedig kerékpáros kalandpark épült a városban és kerékpárút Boldog községig a Zagyva folyó gátján. A várost is átszeli most már több kilométer új kerékpárút, amelyet nagyon sok lakos használ a biztonságos közlekedést élvezve. Az önkormányzat célja, hogy kerékpárútjainak számát tovább növelje, a város több részébe eljutva, illetve kerékpáros turizmus céljából is. Gördeszka és BMX pálya is rendelkezésére áll a sportág szerelmeseinek. Télen pedig jégpálya működik a város főterén, ahol az iskolások, óvodások kedvezményesen korcsolyázhatnak a testnevelés órákon, foglalkozásokon.

- <u>személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés</u>

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézményfenntartó Társulás (11 önkormányzat, a társulás gesztora Hatvan Város Önkormányzata) tartja fenn a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálatot, amely ellátja a szociális feladatokat: bölcsőde, családsegítés, gyermekjólét, pszichiátriai betegellátás, adósságproblémával küzdők, lakhatási problémával küzdők, hajléktalanság, támogató szolgáltatás, nappali ellátás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás.

- <u>hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor</u>

Az Egyenlőbánásmód Hatósághoz lehet fordulni a hátrányos megkülönböztetésekkel kapcsolatos ügyekben, illetve működik városunkban egy áldozatvédelmi iroda is.

- <u>pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül</u>

Hatvan Város Önkormányzata ötödik éve rendezi meg ősszel a kedvezményes hagyma, burgonya és alma vásárt, ahol 20 kg burgonyáért, 15 kg almáért és 3 kg hagymáért összesen 500 Ft kell fizetni az ezt igénybe vevőknek, akik a következőek lehetnek: nyugdíjasok, gyermekes családok a gyermekek jogán és a szociálisan rászorulók, segélyesek. Ennek lebonyolítását pedig önkéntes munkában végzik a Hatvani Közös Önkormányzati Hivatal munkatársai. A Hatvan Kártya külön szolgáltatása pedig a rászorulóknak a szociális kártya, amellyel kedvezményesen vásárolhatnak alapvető élelmiszereket havi 10.000,- Ft értékben a szerződött üzletekben és a létrehozott szociális boltban. Mindezen juttatások Hatvan város költségvetésébe beépítésre kerültek.

- ***Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása***

- közösségi élet színterei, fórumai

Hatvan város fontosnak tartja, hogy a lakosság közösségi igényeit is minél magasabb színvonalon kielégítse. Ennek érdekében működteti a közművelődési intézményeit és pályázati forrásokat keres a szolgáltatási és infrastrukturális fejlesztésére. Grassalkovich Művelődési Ház minden korosztálynak nyújt program lehetőséget egész évben a gyermekektől a nyugdíjasokig. Ennek telephelye a Hatvani Galéria, ahol a képzőművészek és a képzőművészet iránt érdeklődők találkozhatnak. Az újhatvani városrészben lévő Vasutas Művelődési Házat is átvette önkormányzatunk, hogy ebben a városrészben is legyen méltó színtere a közösségi életnek. Ez az épület is megújult ebben az évben épületenergetikai szempontból és az önkormányzat törekszik belső felújítására, felszerelésére is. Az Ady Endre Könyvtár és a Széchenyi Zsigmond Vadászati Könyvtár változatos programokkal várja az irodalom és a filmművészet kedvelőit. A Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény egy pályázati forrásból immár felújított épületben kapott méltó helyet, miközben turisztikai attrakcióként is szolgál, hiszen a régi időket idézve (egykor a Grassalkovich-család Serfőzdéje volt az épületben) sörfőző üzem és látványsöröző várja a vendégeket. Nagy változás a város életében, hogy az évtizedekig kallódó Grassalkovich-kastély is végre megújult, és méltó funkciót kapott Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeumként. A bronzkor egyik része a „hatvani kultúraként" ismert, ennek jelentőségének megőrzésére egy Régészeti Park, látogatóközpont kialakítása is a tervek között szerepel.

A városközpont, a Kossuth tér, amely közösségi központként szerepelt mindig, szintén pályázati forrásból megújult: a szovjet emlékmű helyén szökőkút, a régi buszpályaudvar helyén cukrászda, kávézó létesült. Az északi részen is kellemes környezet várja a lakosságot és az ide látogatókat (oroszlános szökőkút, gyepszőnyeg, kávézó), ahol sokan megpihennek, találkoznak. Ez a tér ad otthont általában a városi közösségi programoknak is. Ugyanis minden évszakban több hétig tartó programsorozat várja a lakosokat, sok fellépővel, bemutatóval, közösségi programmal minden korosztály és érdeklődési körű számára (sörfesztivál, Jam Garden, Retró strandfesztivál, sportprogramok, kivetítős sportközvetítések,

koncertek, táncházak, kézműves foglalkozások, kiállítások stb.) A két városrész között terül el a Népkert, ahol gördeszka pálya, játszótér, illetve műfüves labdarúgó pálya és futópálya várja a sportolni vágyókat.

A zöld területek fejlesztése is kiemelt feladatként szerepel a város életében, a gondozott területek nagysága most is több ezer négyzetméterre terjed ki, minden évszakban megújuló virágosítás történik a városban. Ennek ékes bizonytékai a „Virágos Magyarországért" versenyen elért jelentős díjak. Az élhetőbb város fontos eleme a kellemes és egészséges környezet, ennek elengedhetetlen feltétele a zöld területek növelése, a virágosítás a fásítás, ezért a jövőben is törekszünk az ehhez kapcsolódó pályázati források felhasználására.

Közösségi virtuális térként funkcionál az önkormányzati tulajdonú Média Hatvan Kft. minden média felülete: Hatvanihírlap.hu, Facebook oldal, Hatvani Hírek, Hatvan Rádió, Hatvan Tv.

- közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Hatvanban működik Roma Kisebbségi Önkormányzat, amely nagyon jó viszonyt ápol a képviselő-testülettel és a város vezetésével. Etnikai konfliktusok nem jellemzőek a városra.

- helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A 19 éven át megrendezett országos amatőr triatlon bajnokság megszervezése kb. 400 fő munkáját igényelte, melynek 90 %-a önkéntes munkaként valósul meg. Önkéntes munkában vesznek részt a polgármesteri hivatal dolgozói a tavaszi muskátli osztáson (minden hatvani lakos kap/hat/ 3 tő muskátlit, ha megjelenik) és az őszi kedvezményes terménvvásáron (burgonya, alma, hagyma – szociálisan rászorulók, nyugdíjasok, gyermekek részére). Az érettségi feltétele az önkéntes munka végzése, ezt támogatni kívánja az önkormányzat is a saját lehetőségeivel. Működik a városban a Vöröskeresztnek, a Máltai Szeretetszolgálatnak irodája, adománybolt, akiknek a lakosok szép számmal nyújtanak természetbeni segítséget és tárgyi adományokat.

- ***A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal***

A településen működik roma nemzetiségi önkormányzat. A roma lakosság számát a Roma Kisebbségi Önkormányzat 2200 fő körülire teszi. A 2014-es kisebbségi névjegyzékbe 101-en

vetették fel magukat. A kisebbségi önkormányzat az üléseit és közmeghallgatásait rendszeresen megtartja, ahol a várost és etnikumukat érintő témákat megbeszélik, véleményt formálnak. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik. A helyi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

Hatvan Város Önkormányzata képviselő-testülete 2011. április 1-jével létrehozza a Civil Alapot, amely a hatvani civil szervezetek támogatását segíti elő. Az alap létrehozásának célja, hogy a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése, növelése, az önkormányzattal való partneri kapcsolat előmozdítása, az önkormányzati feladatok hatékonyabb ellátása szabályozott keretek között történjen. Az alap pályázati keretéből a hatvani civil szervezetek részesülhetnek. A támogatás feltétele, hogy a civil szervezetek a városhoz kapcsolódó vagy a városi lakosokat érintő programokat szerveznek, részt vesznek az önkormányzat által rendezett eseményeken szervezőként, fellépőként vagy mindkét minőségben. Az alap egyik kerete a kisebbségi keret, amelyre a kisebbségi szervezetek pályázhatnak. Pályázni lehet kisebbségek történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismerésével, ápolásával, gyarapításával kapcsolatos programok szervezésére; anyanyelvi oktatással és művelődéssel kapcsolatos programok szervezésére; kisebbségek részére szervezett rendezvények megtartására, ilyen rendezvényeken való részvételre.

2.3.2 A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek száma a 2012. évben 3481 fő volt, ami a lakosság 16,3 %-a. Sajnos, városunkra is jellemző a gyermekszületések számának csökkenése ugyanúgy, ahogy az egész országra. Ebben az életkorban még a fiúk száma magasabb, mint a lányoké.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Településünkön a védelembe vett gyermekek száma évente 20 fő alatt marad, kivételt jelent ez alól 2011. év, amikor jelentősen megnőtt a védelembe vett gyermekek száma. A veszélyeztettet gyermekek száma azonban jóval magasabb, a tavalyi évben pedig már majdnem elérte a százat. Szoros együttműködést kell kialakítani a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálattal, hogy a gyermekek minél kisebb arányban kerüljenek veszélyeztetett státuszba, a családsegítés kiemelkedő hangsúlyt kapjon. A védőnőkkel kapcsolatba kerülő családok 25 %-ban fordul elő a gyermekek elhanyagolása. Ez a magas arány beavatkozást igényel.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

8. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma**	**Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma**	**Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma**	**Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma**	**Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma**
2008	805	27	0	0	619
2009	592	24	0	0	312
2010	851	0	0	0	330
2011	709	13	0	0	303
2012	882	n.a.	0	0	170
2013	872	n.a.	0	0	382

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

a) <u>gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya</u>

Hatvan Város Önkormányzata a kötelező feladatain túlmenően önként vállalt feladatként az alábbi juttatásokat nyújtja a hatvani családoknak a gyermek jogán:

- Teljes összegű tankönyvtámogatást biztosít minden általános iskolás gyermek részére (2012-ben 931 gyereknek), illetve minden első osztályosnak ajándékkal kedveskedik a tanévnyitón.
- Úszásoktatást biztosít ingyen óvodai nagycsoportosok és általános iskolások számára (2012-ben 1788 fő részére).
- A felsőfokú tanulmányokat folytató nappali tagozatos hallgatók részére a Bursa Hungarica-ösztöndíj rendszeren keresztül nyújt támogatást (2012-ben 29 hallgatónak).
- Helyi rendelet alapján Hatvan városban lakó újszülöttek részére életkezdési támogatást biztosít 40.000 Ft értékben (2012-ben 60 gyermeknek).
- Méhnyakrák elleni védőoltást biztosít a lány gyermekeknek (2012-ben 65 lány számára).
- Nyelvvizsga díjának visszatérítése azon általános iskolások számára, akik a 8. osztály befejezéséig sikeres alapfokú C típusú, bármilyen középfokú vagy felsőfokú nyelvvizsgát tesznek (2012-ben 11 tanuló).
- Gyümölcs és iskolatej biztosítása az általános iskolák alsó tagozata számára.
- 2012-13 telén az óvodások, az általános és középiskolások számára kedvezményes korcsolyázási lehetőség biztosítása.
- Kedvezményes terményvásár ősszel: gyermekenként 15 kg burgonya, 20 kg alma és 3 kg hagyma megvásárlása 500 Ft-ért.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

9. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	**Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda**	**Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam**	**50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam**	**Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma**	**Óvodáztatási támogatásban részesülők száma**	**Nyári étkeztetésben részesülők száma**
2008	n.a.	n.a.	n.a.	összes helyi lakos	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	n.a.	összes helyi lakos	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.	összes helyi lakos	55	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.	összes helyi lakos	75	n.a.
2012	144	304	0	összes helyi lakos - 931	41	125

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

A gyermekétkeztetés szabályai: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

A gyermekétkeztetésről a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodik az önkormányzat. A fenntartásában működő bölcsőde saját konyhájával biztosítja a gyermekek étkeztetését. A többi óvoda, általános és középiskola vonatkozásában

a Hatvani Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Zrt által működtetett két konyhában elkészített étel kiszállításával, és a helyszínen melegítő konyha működtetésével biztosítja az étkeztetést. A 2012. évben összesen 1655 gyermek étkezett, ebből 261 fő részesült 50 %-os kedvezményben és 462 fő pedig 100 %-os kedvezményben.

Az önkormányzat vállalja, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek nyári étkeztetéséről gondoskodik. 2012 nyarán 110 gyermek részesült szociális nyári étkeztetésben.

e) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Városunkban sok sportolási lehetőség várja a gyermekeket, akár egészen kicsi kortól: labdarúgás, kézilabda, korfball, triatlon, úszás, íjászat, atlétika, aerobik, küzdősportok mind egyesületi formában. Létezik standard tánccsoport és hip-hop társulat. A város szervezi tavasszal a futófesztivált, amelyen nagyon sok helyi gyermek részt vesz. Ősszel a duatlon diákolimpia szintén népszerű. Van a Népkertben gördeszka és extrém kerékpáros pálya. Télen pedig a város főterén telepített korcsolyapálya áll, melyet a gyermekek kedvezményesen vehetnek igénybe. Nyáron a strand népszerű. Három új műfüves pálya építésére nyert pályázatot önkormányzatunk, amely mindkét városrész lakóinak sportolását szolgálja.

A város közművelődési intézményei egész évben szerveznek szabadidős programokat a gyermekek számára: Csilingelő zenei foglalkozás, báb és színpadi előadások, táncház, kézműves foglalkozások stb. Vannak heti/havi rendszerességű foglalkozások, és minden városi programon gondolnak a szervezők a gyerekekre nekik való fellépőkkel. Városi gyermeknapon vidám vetélkedőkkel, játékokkal és sportversenyekkel telik a nap. A vakáció alatt még több program, napközis tábor és többféle tematikájú tábor várja a gyerekeket, és segíti a szülőket a gyermekeik szünidei elhelyezésében. Mindegyik közintézmény folyamatosan pályázik a programok, foglalkozások finanszírozására.

f) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei), ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetésről Hatvan Város Önkormányzata a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8.

évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni A bölcsőde saját konyhával biztosítja a gyermekek étkeztetését. Az önkormányzat a többi oktatási, nevelési intézmény vonatkozásában a Hatvani Közétkeztetési Kft. által működtetett két általános iskolában működő konyhában készített étel kiszállításával, a helyszínen melegítő konyhás rendszerrel biztosítja az étkeztetést. 2012-ben 1655 gyermek vette igénybe az étkezést, ebből 261 fő kapta ezt 50 %-os kedvezménnyel, és 462 gyerek pedig 100 %-os kedvezményben részesült.

Hatvan Város Önkormányzata az elmúlt években vállalta, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek nyári étkeztetéséről gondoskodik. 2012. évben 103 gyermek részesült a nyári tanítási szünet alatt is a hétköznapokon meleg ebédben. Mindkét városrész egy-egy általános iskolája vállalta ennek lebonyolítását.

Az önkormányzat a kötelező feladatain túlmenően önként vállalt feladatként teljes összegű tankönyvtámogatást biztosít minden hatvani (államilag nem támogatott) általános iskolás részére, ami 2012-ben 931 gyermeket jelentett (23.585.000,- Ft értékben).

g) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Óvodáztatási támogatás: a települési önkormányzat jegyzője annak a szülőnek, akinek gyermeke gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül és a gyermekét negyedik életévének betöltése előtt beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról pénzbeli támogatást biztosít. Ez 2012-ben 41 gyermeket érintett városunkban.

Őszi kedvezményes terményvásár: a hatvani családok gyermekenként 15 kg burgonyát, 20 kg almát és 3 kg hagymát vehetnek összesen 500 forintért.

h) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Hatvan Város már előre kidolgozta és 62/2009. (III.12.) sz. képviselő-testületi határozatában el is fogadta Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programját. A hátrányos helyzetű (HHH)

és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek esélyegyenlőségének szempontjából az alábbi problémák kerültek feltárásra:

- kevés számú a szülői nyilatkozatokon alapuló HHH-s gyermekek száma,

- a többféle fenntartó miatt (önkormányzat, KLIK, megyei önkormányzat, egyház, alapítvány) rendszeres kommunikációra, egyeztetésekre van szükség és kölcsönös adatszolgáltatásra,

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek 3 éves kortól való rendszeres óvodába járása érdekében erősíteni kell a felderítő munkát,

- iskolai szegregáció intézményi szinten

- továbbtanulási arányok jelentős eltérése a HHH-s és nem HHH-s végzősök között,

- hiányos a pedagógusok módszertani képzettsége.

Azonban a Települési Közoktatási esélyegyenlőségi Terv elévült, ezért annak mielőbbi felülvizsgálatára van szükség.

2.3.3. A nők helyzete, esélyegyenlősége

10. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	7700	7819	7334	7421	366	398
2009	7617	7755	7086	7079	531	676
2010	7464	7674	7013	7214	451	460
2011	7388	7627	6842	7138	546	489
2012	6921	7025	6344	6531	577	494
2013	6271	6290	6060	6030	211	260

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

11. számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsödék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor-mányzati	egyéb			
2008	621	2	60	0	0	0	60
2009	620	2	70	0	0	0	70
2010	561	2	94	0	0	0	94
2011	548	2	108	0	0	0	108
2012	521	2	108	0	2	28	138
2013	513	2	108	0	2	19	129

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

A bölcsődei férőhelyek száma elegendő, két családi napközi van a településen, de egyéb gyermekfelügyeleti megoldások sem ismertek. Ez irányú igények feltérképezése szükséges, és az ehhez kapcsolódó vállalkozások, civil kezdeményezések támogatása fontos. Rugalmas munkaidejű, családbarát munkahely nemigen van, az ilyenek szorgalmazása javasolt. Fent említett Bosch minta követése ajánlott a többi nagyvállalt számára is. Pályázati forrásból a kórház is biztosít dolgozói gyermekei számára óvodai szakfelügyeletet, amely megkönnyíti dolgozói életét.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen.

- ***Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe***

A védőnői hálózat hatékonyan működik városunkban, amely a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. Évek óta jól működő, magas színvonalú védőnői szolgálat lefedi a város teljes területét, mindkét városrészben egyaránt elérhető. A kórházban, a nőgyógyászati szakrendelés mellett is működik egy fogamzásgátlással, családtervezéssel foglalkozó védőnői iroda, amely diszkrét módon áll rendelkezésre a nők és a fiatal lányok számára. A védőnői szolgálaton kívül a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat családsegítői is segítik a mindennapokban a család-és nővédelmi gondozást. A család- és nővédelmi gondozást az

Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

12. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	14	793	57
2009	14	829	59
2010	14	782	56
2011	14	729	52
2012	14	717	51
2013	14	701	50

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától. Ez a szám Hatvanban nem túl magas, ellátható gyermekszámot jelent, ami sajnos a népesség csökkenésével párhuzamosan csökken.

- ***A nők szerepe a helyi közéletben***

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket

Hatvanban a Hatvani Közös Önkormányzati Hivatal szerkezetében vezető beosztásban leginkább nők szerepelnek (jegyző, irodavezetők, osztályvezetők). Ugyan a polgármester és a két alpolgármester is férfi, de tudatosan választottak vezetőknek nőket, támaszkodva a női intuícióra, rendezettségre, szervezettségre, konfliktuskezelő képességre. Az önkormányzati intézmények vezetői is magas arányban nők. A Hatvani Járásbíróságot is nő vezeti.

2.3.4 Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

13. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	11133	10103	21236	52%	48%
0-2 évesek			513		
0-14 éves	1325	1482	2807	47%	53%
15-17 éves	305	308	613	50%	51%
18-59 éves	6290	6271	12561	50%	54%
60-64 éves	846	664	1510	56%	44%
65 év feletti	2367	1378	3745	63%	36%

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Az állandó népesség adatait tekintve látható, hogy a 0-59 éves korosztályban a férfiak aránya a magasabb, míg az idősebb lakosságban ez megfordul. A nők száma több, tehát a férfiak halálozási arány a nagyobb. A lakosság legnagyobb része a 18-59 éves kor közé esik.

14. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	3286	3808	86,3%
2008	3449	3064	112,6%
2009	3504	3006	116,6%
2010	3528	2921	120,8%
2011	3571	2870	124,4%
2012	3668	2487	147,5%
2013	3745	2807	133,4%

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Szintén országos jellemző a társadalom elöregedése, amely Hatvanra is jellemző, hiszen 2012. évre az öregedési index már 147,5 %. Évről-évre több az idősek száma, mint a gyermekeké és a fiatalkorúaké. Amíg 2008 óta 4%-kal emelkedett az index évente, addig aggodalomra adhat okot, hogy 2011-ről 2012-re ez az arányszám 23 %-kal nőtt. Szerencsésnek mondható, hogy 2013. évre a százalék aránya újra csökkent.

15. számú táblázat – Életkor megoszlása nők és férfiak között

Népesség életkora	nő (fő)	férfi (fő)	összesen (fő)
100+	-	-	-
95-99	9	2	11
90-94	52	13	65
80-89	491	195	686

70-79	1073	614	1687
60-69	1562	1163	2725
19-59	6247	6229	12476
0-18	1788	1940	3728
Teljes népesség	11222	10156	21378

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

A fenti táblázatból látható, hogy az időskorúak között magasabb a nők aránya, és az is, hogy városunkban sokan hosszú életet élnek, hiszen majdnem 800 fő betöltötte a 80. életévét.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 6000 fő fölött van, és ez a szám csökkenő tendenciát mutat.

16. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	**64 év feletti lakosság száma**	**nappali ellátásban részesülő időskorúak száma**	
	fő	**fő**	**%**
2008	3449	40	1%
2009	3504	42	1%
2010	3528	41	1%
2011	3571	43	1%
2012	3668	43	1%
2013	3745	45	1%

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére

a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

a) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,

b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,

c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

Az idősek nappali ellátása a házi segítségnyújtáshoz hasonlóan, a saját lakókörnyezetükben élő idős személyek ellátását jelenti, de a gondozási tevékenység nem az ellátott lakásán, hanem a közösségi létre is alkalmas intézményi környezetben történik. A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat Hatvanban az Idősek Klubjában, 40 férőhelyen biztosítja ezt az ellátást. Ez komplex gondozási tevékenység. amely fizikai, egészségügyi ellátást, mentálhigiéniai gondozást, foglalkoztatást és érdekérvényesítést (ügyintézést) foglal magába. Az ebédet szociális étkeztetés keretében, helyben fogyasztás lehetőségével, a tízórait és az uzsonnát külön szolgáltatásként vehetik igénybe a klubtagok. A rászorulókat ingyen szállítja be-, és haza a Támogató Szolgáltatás. Az ott tartózkodást pedig ingyenesen biztosítja az önkormányzat. Heti rendszeres programokkal várják az időseket (lelkigyakorlat, torna, agytorna, egészségmegőrző programok, ünnepségek), akik nagyon szeretnek oda járni, és családias légkörben érzik magukat a Klubban.

17. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	5
2009	5
2010	3
2011	3
2012	3,92
2013	3,75

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

- ***A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés***

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulók részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben

önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Az idősek által igénybe vehető alapszolgáltatások és szakosított ellátási formák az alábbiak:

- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- idősek nappali ellátása
- támogató szolgáltatás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni:

- Szent Kamill Idősek Otthona – megyei fenntartású
- Szent Erzsébet Otthon- - egyházi fenntartású

***a)* az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése**

A helyi időseknek lehetősége van az egészségügyi szakellátást igénybe venni a helyi Albert Schweitzer Kórházban és rendszeres szűrővizsgálatokon is részt tudnak venni. Az önkormányzat szervezésében minden tavasszal van Egészségnap, ahol sok fontos szűrésen tudnak részt venni egy helyen, egy időben ingyenesen. Talán szükség lenne arra, hogy szélesebb körben tájékoztassuk az érintetteket a szociális juttatásokról, szolgáltatásokról valamint azok igénybevételi lehetőségeiről.

***b)* kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés**

Időseink számára nagyon sok program áll a rendelkezésre úgy, mint más lakosoknak. A közművelődési intézmények számukra is szerveznek programokat, előadásokat, kiállításokat nagy sikerrel. Ugyanakkor a két működő nyugdíjas klub (a két városrészben: Naplemente Nyugdíjas Klub és Liszt Ferenc Vasutas Nyugdíjas Klub) szinte minden városi programon részt vesz fellépőként. Az önkormányzat támogatja kirándulásaikat, a versenyeket, melyeket szerveznek (ulti, versmondó, ének stb.) és programjaikat (vetélkedő, farsangi mulatság, szüreti bál). A Civil Alaphoz benyújtott pályázataik alapján kapnak támogatást. A májusi Civil Sokadalom elmaradhatatlan részt vevői, a főzőverseny nagy esélyesei. Az az időskorú, aki részt vesz ezeken az eseményeken aktív életet tud élni.

***c)* idősek informatikai jártassága**

Természetesen az idősebb korosztály informatikai jártassága messze elmarad a többi korosztályétól, de van igényük az ismeretek elsajátítására. Ennek érdekében az Ady Endre Könyvtár szervez és tart tanfolyamot ingyenesen az idősek részére „Kattints bátran!” címmel. Majd annak, aki ennél mélyebben is szeretne elmélyülni ebben a témában, az a „Web-barangoló” című tanfolyamon vehet részt. Sokan elvégezték már ezt a tanfolyamot, és veszik igénybe azóta is a könyvtári számítógépeket.

2.3.5 Fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

18. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	**megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma**	**egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma**
2008	321	14
2009	299	15
2010	268	17
2011	n.a.	16

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

19. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	**Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma**		
	önkormányzati fenntartású intézményben	**egyházi fenntartású intézményben**	**civil fenntartású intézményben**
2008	17	0	0
2009	16	0	0
2010	15	0	0
2011	14	0	0
2012	26	0	0
2013	39	0	0

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat működteti az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátását, a támogató szolgálatot és a pszichiátriai betegek közösségi ellátását.

Az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátása az otthonukban élő értelmi fogyatékosok részére nyújt napközbeni tartózkodásra lehetőséget. Az étkezés és a személyi higiéné biztosítása mellett a hangsúly a szocializációs és fejlesztő tevékenységekre irányul. Az egyéni és a csoportos fejlesztések célja, hogy a fiatalokat képessé tegye a mindennapi életben történő eligazodásra.

A támogató szolgálat testi vagy értelmi fogyatékkal élő személyek részére jelent segítséget otthoni életvitelük fenntartásához, társadalmi integrációjuk megerősítéséhez. A szolgáltatás elemei: személyi segítés, szállítási szolgáltatás, információnyújtás és tanácsadás (2012-ben mindezt 51 fő vette igénybe).

A pszichiátriai betegek közösségi ellátása olyan közösségi alapú szociális alapszolgáltatás, amelynek célja a pszichiátriai betegek integrációjának és rehabilitációjának segítése. Az ellátott lakókörnyezetében történő komplex segítségnyújtás az önálló életvitel fenntartása érdekében.(2012-ben 45 ellátott).

a) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat működteti az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátását és a támogató szolgálatot.

Az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátása az otthonukban élő értelmi fogyatékosok részére nyújt napközbeni tartózkodásra lehetőséget. Az étkezés és a személyi higiéné biztosítása mellett a hangsúly a szocializációs és fejlesztő tevékenységekre irányul. Az egyéni és a csoportos fejlesztések célja, hogy a fiatalokat képessé tegye a mindennapi életben történő eligazodásra.

A támogató szolgálat testi vagy értelmi fogyatékkal élő személyek részére jelent segítséget otthoni életvitelük fenntartásához, társadalmi integrációjuk megerősítéséhez. A szolgáltatás elemei: személyi segítés, szállítási szolgáltatás, információnyújtás és tanácsadás (2012-ben mindezt 51 fő vette igénybe).

A pszichiátriai betegek közösségi ellátása olyan közösségi alapú szociális alapszolgáltatás, amelynek célja a pszichiátriai betegek integrációjának és rehabilitációjának segítése. Az ellátott lakókörnyezetében történő komplex segítségnyújtás az önálló életvitel fenntartása érdekében.(2012-ben 45 ellátott).

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozottak. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatói célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

3 Környezet állapota[4)5)9)10)11)]

3.1 Településrendezés, épített és táji értékek

3.1.1 Településszerkezet kialakulása

Városunk nevével először 1235-ben találkozhatunk "Hatuin", "Hot-win", majd 1264-ben "Hotwan", 1284-ben "Hotuon", később "Hothuon" és "Hothwon" névírással, 1444 körül pedig "Nagy-hatvan (Naghathwan)" néven.

A Nagy-és Kis-Hatvan elnevezéssel a 15. században keletkezett oklevelekben találkozhatunk.

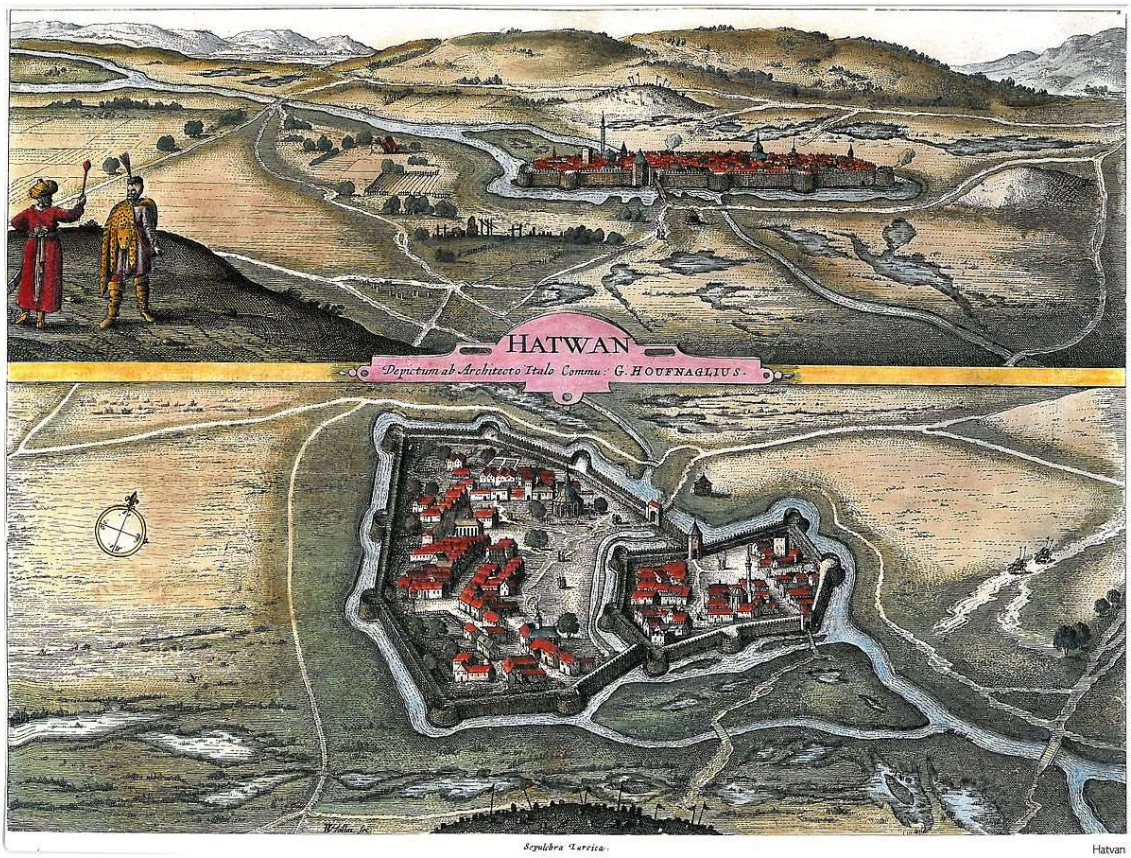

(Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Hatvan)

Hatvan ekkor közigazgatásilag még három részből álló mai Heves megyének úgynevezett Újvári részéhez, egyházkormányzatilag pedig a patai főesperességhez tartozott.

Várostörténeti szempontból említésre méltó, hogy 1867. ápr. 2-án - 18 évvel a hatvani csata után - megnyílik a Budapest-Józsefváros-Hatvan közötti 68 km-es vasútvonal, majd május 19-én innen Salgótarjánig, 1870. január 9-én Miskolcig, 1873. március 10-én pedig Szolnokig

egy-egy újabb vonal nyílik. Ez nem csupán az országos vasúthálózat egyik jelentős gócpontjává teszi Hatvant, de ezzel indul meg a Zagyván túli új városrész, Újhatvan kiépülése is.

1945-ben, elsőként az országban, a nagyközségből jogilag, közigazgatásilag is „város”, a 35 ezer lakosú „városkörnyék” elismert, irányító központja lett 1969-ig, a járások megszűnéséig. Ekkor csak Boldog, Heréd, Nagykökényes maradt közigazgatásilag is hatáskörében.
Kerekharasztot, mint külterületi lakott helyet a városhoz kapcsolták. Hamarosan nagy lendületet vett a megválasztott fejlesztési tervek megvalósítása, pl. a toronyházakkal is megtűzdelt lakótelepek létrehozása a Zagyvától keletre elterülő Óhatvan erre a célra kijelölt városrészeiben.

Az 1945 utáni időszak nem múlt el nyomtalanul a város fölött, a városiasodás eredményei: a megépült két középiskola, új általános iskolák, kórház és orvosi rendelők, az állomás korszerűsítése, aluljárók megépítése, stb. korszerű üzlethálózat kialakítása, a megépült M3-as autópálya, közművesítés, csatornahálózat bővítése, gázbevezetési és távközlési program megvalósítása. A város a közigazgatás szerepkörök változásától függetlenül a természetes vonzáskörzet központja.
(Forrás: Hatvani Lexikon)

3.1.2 Országos védelem alatt álló műemlékek

Hatvan város közigazgatási területén több országos jelentőségű természeti érték is megtalálható, ezek jegyzékét szintén a város szabályozási terve tartalmazza.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) értelmében országos védelem alatt állnak, és így természeti emléknek minősülnek többek között a kunhalmok is, melyek olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi illetve élővilág védelmi szempontból jelentős domború földművek, amelyek kimagasló jellegükkel meghatározó elemei a tájnak. A város területén található kunhalmok jelentős természetvédelmi értékekkel bírnak.
Országos jelentőségű természeti értékek között szerepel a város közigazgatási területén a Nógrádi-patak és a Zagyva folyó völgy alkotta folyamatos ökológiai folyosó is.

Az ökológiai folyosók vizes élőhelyeket fednek le, védelmük a környék jelentősebb madárvilágának védelmében fontos szerepet tölt be.

ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Besorolás	***Megnevezés***
Folyamatos ökológiai folyosó	Nógrádi-patak
	Zagyva folyó
Megszakított ökológiai folyosó	Bírófestő-domb nyugati oldalának egy része
	Görbeéri-tavak
	Görbeéri-tavaktól ÉK-re található vizenyős terület
	Halas-tó
	Hidrogeológiai védőterületen található vizenyős terület
	Kis-bika-halom melletti vizenyős terület
	Kisgombosi öreg tölgyes
Ex lege védett kunhalmok	Hegyes-halom
	Kis-bika-halom
	Német-halom
	Sas-halom

Forrás: Bükki Nemzeti Park Igazgatósága

3.1.3 Védett műemléki környezet

A Forster Központ adatszolgáltatása szerint Hatvan Város területén 17 db védett műemlék található.

	Cím	**Név**
1.	Nagygombos	magtár
2.	Nagygombos	lóistálló
3.	Nagygombos	tehenészet

4.	Boldogi út 2.	ún. Kristály-kastély
5.	Radnóti tér 2.	egykori igazgatói kastély
6.	Boldogi út	rendőrség
7.	Boldogi út	postaépület
8.	Boldogi út	felvételi épület
9.	Kossuth tér	Szent Sebestyén-szobor
10.	Templom tér	R. k. templom (Szent Adalbert)
11.	Kossuth tér	Volt Grassalkovich-kastély
12.	Nagygombos	Grassalkovich major
13.	Kossuth tér 5.	R. k. plébánia
14.	Nagygombos	Borház
15.	Kossuth tér 8.	Egykori serfőzde
16.	Boldogi út 2., Radnóti tér 2.	Hatvani Cukorgyár egykori lakóépületei
17.	Boldogi út	Vasútállomás felvételi épülete, rendőrség és a postaépület

(Hatvan Város Településfejlesztési Koncepciója – Megalapozó vizsgálat)

A Forster Központ adatszolgáltatása szerint Hatvan Város területén 8 db területileg védett műemléki környezet található.

	Cím	Név
1.	Kossuth tér 7.	Egykori serfőzde műemléki környezete
2.		Hatvani Cukorgyár egykori lakóépületei műemléki környezete
3.		vasútállomás felvételi épülete, rendőrség és a postaépület műemléki környezete
4.		Szent Sebestyén-szobor ex-lege műemléki környezete
5.		R. k. plébánia ex-lege műemléki környezte
6.		Grassalkovich major ex-lege műemléki környezete
7.		Borház ex-lege műemléki környezete
8.	Kossuth tér és környéke	A Grassalkovich-kastély műemléki környezete

(Hatvan Város Településfejlesztési Koncepciója – Megalapozó vizsgálat)

HELYI JELENTŐSÉGŰ MŰVI ÉRTÉKEK:

	Besorolás		*Megnevezés*
HAÉ	Helyi védelem alatt álló épület	1.	Városi víztározó (víztorony) – nysz.:1/2008.
		2.	Gőzmalom és kémény – nysz.:1/2014.
HJÉ	Helyi védelemre javasolt épület	1.	Rk. templom (1929.) és ferences kolostor (1931.) Rákóczi út (hrsz. 2608/1, 2608/2)
		2.	Városháza (1910. körül) Kossuth tér 2.

3.	Városi Bíróság (1924.) Kossuth tér 7.
4.	Földhivatal Balassi Bálint utca 2.
5.	Postapalota (1879.) Grassalkovich út 1.
6.	Hatvani Középiskola Bajza József Gimnáziuma és Szakközépiskolája (1902.) Balassi Bálint út 17.
7.	Óhatvani Óvoda és Általános Iskola (1894.) Kossuth tér 1.
8.	Újhatvani Óvoda és Általános Iskola Baross Gábor tagiskolája (1878.)Rákóczi út 4.
9.	Újhatvani Óvoda és Általános Iskola Bajcsy-Zs. út 10. sz. alatti tagóvodája
10.	Óhatvani Óvoda és Általános Iskola Vörösmarty téri tagóvodája, Vörösmarty tér 1.
11.	Evangélikus templom (1935.) Úttörő utca 5.
12.	Református templom (1898.) Dózsa György tér 9.
13.	Temetőkápolna Városi Temető Horváth Mihály út
14.	Posztómanufaktúra (1762.) Kossuth tér 10.
15.	Cukorraktár és -feldolgozó épület Radnóti tér 2.
16.	Cukor és Konzervgyár lakótelepe (4.,5.,6. ép.) Radnóti tér 2.
17.	Kórház (1967)
18.	volt Parkszálló (előtte Schwarz Emil kávéháza) Kossuth tér 18.
19.	Lottózó (volt Haschkó Kávéház) Kossuth tér 19.

		20.	volt Apolló mozi (jelenleg bank) Kossuth tér 16.
		21.	volt Mozdonyvezetők Otthona Gárdonyi utca
		22.	volt Fáy-tanya Boldogi út
		23.	kollégium Kórházkert
		24.	Lakóház Erzsébet tér 1.
		25.	Lakóház Erzsébet tér 2.
		26.	Lakóház Erzsébet tér 3.
		27.	Lakóház Erzsébet tér 4.
		28.	Lakóház Tanács utca 2.
		29.	Lakóház Iskola utca 3.
		30.	Lakóház Hunyadi tér 8.
		31.	Lakóház és üzletek Nádasdy utca 26.
		32.	Lakóház Thurzó utca 16.
		33.	régi parasztház Dembinszky utca
		34.	régi parasztház Horváth Mihály út
		35.	Ocsovai-féle asztalos műhely Zrínyi utca – Tabán utca
		36.	Majdán-féle hentes- és mészárosbolt Mészáros Lázár utca – Baross utca sarka
ÉSzE	Építmények, szobrok, emlékművek	1.	Zagyva híd (1913.) Zagyva fölött
		2.	Vasúti híd vasút fölött
		3.	Lukhíd Klapka utca – Hegyalja utca találkozásánál

		4.	Gyalogoshíd (vasút fölött) állomásnál
		5.	Keresztek
		6.	Valamennyi köztéri szobor és emlékmű
VST	Városstruktúra, utcakép	1.	Ropa-téglás házak
		2.	Ablakok
		3.	Vár utca
		4.	Csatafi utca
		5.	Nagy Sándor utca
		6.	Kobzos utca
		7.	Iskola utca
		8.	Thurzó utca
		9.	Árpád utca
		10.	Tabán utca
		11.	Kisfaludy utca
		12.	Zrínyi utca
VÚ	Városképi jelentőségű útvonal	1.	Balassi Bálint út
		2.	Bercsényi út
		3.	Boldogi út
		4.	Csányi út
		5.	Grassalkovich út
		6.	Horváth Mihály út

		7.	Rákóczi út
HT	Helytörténeti jelentőségű objektum	1.	DALI Mészáros Lázár utca
		2.	volt Ecetgyár Hatvanas utca 2.
		3.	volt Stiller Cukrászda Kossuth tér - Madách utca
		4.	volt Börtön Szalkai utca 2.
		5.	volt Gazdakör Dózsa tér
		6.	volt Leventeotthon Madách utca 10.
		7.	volt Altiszti Kör Ady – Mártírok sarka
		8.	volt Kalott Bástya utca
KT	Kortörténeti jelentőségű objektum	1.	volt Pártház, ma Városi Művelődési Központ és Könyvtár
		2.	Autóbusz pályaudvar (1958.)
		3.	Gódor K. utcai másfélszobás lakások épületei (Gódor Kálmán utca 2-14.)
		4.	Szoc.reál lakóház (Kossuth tér 9–10.)
		5.	Papagájház (Grassalkovich út)

(Hatvan város helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 39/2009. (VIII. 28.) önkormányzati rendelet 2. sz. Függeléke)

3.1.4 Védett régészeti lelőhelyek

A Forster Központ 2015. április 23. napi adatszolgáltatása (Ikt. sz.: 600/1127- 2/2015.) szerint Hatvan Város területén 85 db régészeti lelőhely található. Ezek közül kettő (Strázsa-hegy – 46780; Nagygombos, Római őrtorony – 23867) kiemelten védett, I. bírság kategóriába tartozik. A Strázsa-hegy területét a védett, védendő táji-, természeti értékek, területek című fejezetben bemutattuk. Ettől 400 m-re, az M3 autópálya északi oldalán található a Nagygombos (Római őrtorony) régészeti lelőhely területe. A lelőhely a földhivatali

alaptérkép szerint szántó művelésű, külterületi fekvésű. A további régészeti lelőhelyek jellemzően a belterülettől északra és délre találhatóak, a Zagyva folyó és a Bér-patak medre között, az északi zártkerti fekvésű területek környezetében, illetve a belterület délkeleti határa mentén.

Régészeti lelőhelyek

Nr.	Lelőhely neve	KÖH	Helyrajzi szám
1	Strázsa-hegy	21135	10356/1, 10358-10360, 10361/1,2, 10362-10364, 10365/1,2, 10366-10372, 10373/1,2, 10374, 10375, 10376-10385, 10397/1-3, 10398/1,2, 10399/1,2, 10400/1,2, 10401/1-3, 10402-10405, 10406/1, 10408, 10409, 09/5,6, 010, 011, 018/3,25,26
2	Nagygombos, Sportpálya	23864	6301
3	Úsztatói forrás	46784	0486/3, 0486/2
4	Balassi B. út 66-74sz.	23866	3258, 3260, 3261/1, 3261/2, 3263/1, 3263/2, 3264-3267
5	Nagygombos (Római őrtorony)	23867	0534/2, 11382, 11383, 0536/4, 0534/14, 0534/15, 0534/16, 0534/17, 0534/8, 0534/9
6	Autópálya, Zagyva-híd	23868	0448/6
7	Balassi B. u. 110.	23869	0448/6, 0449
8	Balassi B. u. 96-104.	23870	3279-3282, 3283/1,2, 3284-3288, 3293/5, 3293/2
9	Zagyva-mente I.	23871	0422/1
10	Zagyva-mente II.	23872	0422/1, 0416/3, 0446
11	Baj-puszta I.	23876	0385
12	Nagygombosi bekötő út	23874	0425
13	Vasút mente	23875	0410/2, 0425
14	Baj-puszta	nincs	0378/1,4, 0392, 0397/1-3, 0410/2, 0425

15	Baj-puszta II.	23877	0378/1
16	Baj-puszta III.	23878	0385
17	Vanyarci-patak	23879	0378/1, 0385
18	Autópálya felhajtó	23880	0379, 0378/1, 0377/2, 0376/8, 0378/3, 0392, 0400
19	Vasúti elágazás	23881	0369/3,4,7, 0392
20	Pap-malom I.	23882	0417/2, 0416/2, 0410/2, 0404/1,4-8, 0402/3, 0416/3
21	Nagygombos, Sportpálya Ny-i út	23883	6301
22	Zagyva-mente III.	23884	0422/5, 0422/6, 0446
23	Pap- malom II.	23885	0422/5
24	Csányi út 60.	44782	4220/6,16, 4229-4245, 4246/1, 4246/2, 4246/3, 4246/4, 4247-4249, 4250/1, 4250/2, 4251/1-4, 4252-4256, 4257/1-3, 9271/1, 9271/2, 9272-9311, 10279, 10284-10293, 10295, 10297-10299, 10303, 10304, 10308/1, 10310/1, 10311-10314
25	Pap-malom III.	57125	02/2, 0416/2, 0417/2
26	Kishatvan	23947	0224/1-4,7,9, 0232/5, 10332-10345, 10348, 4261, 4262/1,2, 4263-4269, 4346-4357
27	Rakottyás-ér, sziget	23948	0224/7, 0224/8
28	Rakottyás-ér	23949	10331, 0224/2-7, 0231/6,29,33,34,35,36,37,38
29	32. út MOL kút	23950	10323-10329, 10332-10338, 0232/5, 0224/1,2
30	Delelő, Szeszfőzde	23951	6501/3, 0253, 0254/1-2, 0255, 0259/2-10
31	Delelő	23952	4336, 4341, 4342/1, 4342/2, 4343, 4321, 4323, 4325, 4326, 4689, 4690, 4701/1,2, 4702, 4705, 4706/1-3, 4707-4713 0254/4,5, 0252, 0253, 0259/1, 0259/4-11,26, 10349, 10350/1,2, 10351-10355,
32	Ifjúság utca	33338	2743
33	Kórház	33342	2690, 2685/2, 2703/1, 2702/2, 2702/1

34	I. számú kavicsbánya	36022	0145
35	Kerek-halom	42777	3297/6,7, 3298/2
36	Horgásztó	46781	0458/1,2, 0459,
37	Kazinczy út	49747	4047, 4071, 4220/14, 4220/6
38	Horváth Mihály út	49748	4397, 4406/5,6
39	Gombosi híd	49749	0450/1
40	Téglagyár	49750	0416/3
41	Zagyva - Vasúti híd	49751	02/2
42	Temető utca	49752	4168-4176, 4177/1,2, 4178, 4179/1,2, 4180-4183, 4184/5-7, 4185, 4186, 4187/2-8, 4188-4204, 4208, 4213-4219, 4220/17, 4221/1,2,
43	Béla u. 12.	49754	2806/5,10,13, 2820-2825, 3166-3168, 3170, 3171, 3176, 3177, 3179, 3180, 3181, 3165/1,2, 2826, 2830, 2831, 2834/1, 2835-2840
44	Hatvani utca	48872	5227/1, 5226, 5188, 3014/1-4, 3011/1,2, 3012, 3013, 2994/3, 2994/1-3, 2713/4, 5311-5317, 5318/2, 5319-5321, 5322/1,2, 5323, 5324, 5325/1-8, 5327/1, 2686, 2687, 2691-2693, 2694/1-12,14-18,21-31, 2695, 2696, 2697/1,2, 2698-2700, 2702/1,2, 2703/1,2, 2704-2708, 2710, 2711,
45	Nádai-szőlő	49757	018/18
46	Kishatvan - Lenin Tsz. homok-bányája II.	49758	0226/3
47	Holt-Zagyva part	49759	0247/3, 0248/3, 0259/31, 0261/2, 0263/1, 0265, 0270
48	Nagyhomoki-dűlő	49760	0232/5
49	Hárstelep	48882	3396/1,2, 3399/6-8, 3402-3405, 3243
50	Báthory út	49761	3720-3722, 3711, 4185
51	Belvárosi temető	49762	4125, 4102, 4185

52	Vízmű	49763	9330, 0243/5
53	Bástya u.	49764	2702/1
54	Mátyás király út	49770	2232/2, 2231, 2014
55	Delelő út	49772	4278, 4279
56	Tüzér út	49773	2396, 2397, 2405
57	Kisfaludi u. 42.	49774	0243/11
58	Kavicsbánya	49775	5043, 5224, 5227/1, 5228-5230, 5231/1, 5232, 5233, 5235/1,6,22, 5253, 5260, 5261, 5262/1,2, 5269, 5279, 5284-5287, 5311, 5312, 3014/2,
59	Gódor Kálmán u. 5.	49776	4568/34,54
60	14. lelőhely	49466	1665, 1666/1, 2440, 2437, 2438, 2335, 2336/1,2, 2337/1,2, 2338-2344-2357, 2358/1,2, 2359-2366, 2367/1,2, 2368-2372, 2373/1, 2381
61	3. számú lelőhely	48883	018/19
62	Kisgombos, 1. lh.	54082	0482, 0492/1,9, 0491/1,6, 0492/3, 0493, 0494, 0502,
63	Kisgombos, 2. lh.	54084	0485/2
64	Gombos-dűlő 3. lh.	54086	0468/10,14
65	Kisgombos, 4. lh.	54087	0488/2, 0486/3
66	Nagygombos, Fancsali útkereszteződés	46786	0458/1
67	Római katolikus templom	63480	5225, 5227/1,2
68	Premontrei kolostor	63490	2990, 2994/3, 2995-2999
69	Vár	63492	2685/1,2,4,2686-2690, 2702/1,2, 2703/1,2, 2704-2712, 2713/3,4, 2994/1, 3014/1
70	Vasútállomás	44786	2443, 2627/1
71	Törökkori város	nincs	5227/1, 5226, 5188, 3014/1-4, 3011/1,2, 3012, 3013, 2994/3, 2994/1-3, 2713/4, 5311-5317, 5318/2, 5319-5321, 5322/1,2,

			5323, 5324, 5325/1-8, 5327/1, 2685/1-4, 2686-2693, 2694/1-12,14-18,21-31, 2695, 2696, 2697/1,2, 2698-2700, 2702/1,2, 2703/1,2, 2704-2712, 2713/3,4, 5229, 5230, 5231/1,2, 5232, 5233, 5234/2, 5235/1-3,7,16,21,22, 5269, 5274, 5275, 5276/2, 5277-5280, 5284-5289, 5082, 5083, 5085, 5086, 5087/1, 5088/1,2, 5089-5096, 5101/4, 5102/1, 5103/1, 5104/1, 5105/1,2, 5106/4,12,13, 5108, 5109/1, 5128-5141, 5142/2, 5143/1,2, 5144, 5145, 5146/13, 5147, 5149, 5150/1,2, 5151-5164, 5165/1,2, 5167, 5168/1,2, 5175-5190, 5191/1,2, 5196-5219, 5220/1,2, 5223, 5228, 4220/2-7, 2907-2909, 2925-2935, 2937-2939, 2941-2962, 2964-2980, 2981/1,2, 2982, 2983-2993, 2995-3004, 3005/1,3,5,6, 3008-3010, 3011/1,2, 3012, 3015-3017, 3018/1,2, 3019/1,2, 30201,3,4, 3021-3036, 3037/1,2, 3038-3045, 3046/1,2, 3047-3050,
72	Szabadság út	nincs	3978/57,58
73	Csányi út	nincs	054/6, 055
74	Jászsági disznóhizlalda mellett	nincs	0175/10
75	Brindza tanya I.	44799	0175/10-12,16-18
76	Brindza tanya II.	44799	0175/16,17,33, 0177, 0215/5

(Hatvan város helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 39/2009. (VIII. 28.) önkormányzati rendelet 1. sz. Függeléke)

3.1.5 Településképi védelemre javasolt területek

Hatvan területén – a város településfejlesztési koncepciójában foglaltakkal összhangban – több helyi védelemre méltó, természetvédelmi szempontból értékes terület található:

pl. a Rakottyás területének vizes élőhelye – vízmű védőterülete.

3.2 Műszaki infrastruktúra

A műszaki infrastruktúra az általános infrastruktúra szerkezeti rendszerének olyan alkotó eleme, amely magába foglalja egy adott terület, település műszaki funkcionális rendszereit ellátó, műszaki-fizikai kapcsolatokat létrehozó négy alapvető hálózatát: a közlekedés, a hír- és távközlés, a vezetékes vízellátás és az energiaellátás hálózati rendszereit.

Közlekedés:

A közlekedési hálózatok fejlettsége a területfejlesztés egyik alapvető meghatározója. A térség megközelíthetősége napjaink egyik legfontosabb gazdasági telepítő tényezője. A térség fejlődéséhez elengedhetetlen a korszerű személy- és áruszállítás feltételeinek megteremtése minden közlekedési ágazatban.

Hatvan város az Észak-magyarországi régióban, Heves megye legnyugatibb részén található. Hatvan a Mátraalja és az Alföld találkozásától 20 km-re az ország ÉK-i urbanizációs tengelyében helyezkedik el. Közúti megközelítését az M3 jelű autópálya, a 3-as, 21,-es és a 32-es számú főút, a települések közvetlen kapcsolatát a Hatvanba befutó sugárirányú mellék úthálózat biztosítja. A város közlekedési adottságai jók, az M3 autópálya, a Budapest-Miskolc-Kassa vasútvonal mellett ország kelet-nyugati, valamint az észak-dél irányú közlekedési folyosója.

A város külső közlekedési kapcsolatai kedvezőek, de a kistérségi kapcsolatokat jelentő összekötő és bekötő utak minőségi fejlesztésre szorulnak.

A város vasútállomásához közel kialakított korszerű autóbusz pályaudvarról induló helyközi járatok valamennyi országos közúton közlekednek. A helyi autóbusz járatok a város jelentős részén kiszolgálják.

Utak, járdák:

Hatvan város területén lévő önkormányzati kezelésű utak szilárd burkolatúak, kivéve a Kórház utca, a Pintér István utca és a Mikes köz. A városban minden évben jelentős kátyúzási munkálatok folynak, mivel az útburkolat nagyon sok utcában régen lett kialakítva, és azóta felújítás nem mindenhol történt, így az aszfaltréteg az állandó terhelés és az időjárás függvényében kezd szétmorzsolódni. Javasoltak a teljes útfelújítások, illetve a megfelelő csapadék-vízelvezetések kivitelezései a következő utcákban: Tanács utca, Deák Ferenc utca, Pázsit utca (5. számú Általános Iskola előtti szakasz), Mikes utca, Zsilip utca, Botond utca, Buzogány utca, Traktor utca, Táncsics Mihály utca, Jávorka utca, Kossuth Lajos utca, Gáspár András utca, Gedeon Béla utca, Kosztolányi út, Móra Ferenc utca, Batthyányi utca, Zöldfa

utca, Attila utca, Táltos utca, Damjanich utca, Nádasdy Tamás utca, Kandó Kálmán utca, Kölcsey Ferenc utca, Szent Mihály utca, István király utca.

A biztonságos gyalogos közlekedés biztosítása érdekében a járdák javítása folyamatos, jelentős felületű felújítása indokolt lenne. A Képviselő-testület olyan közúthálózat kialakítására, fejlesztésére törekszik, mely megfelel a település igényeinek:

- Az önkormányzati kezelésű utak folyamatos karbantartása, felújítása

- A meglévő járdahálózat folyamatos karbantartása, felújítása

A településen több beruházással összefüggő kerékpárút hálózat került kialakításra: a meglévő Hatvan-Kerekharaszt településeket összekötő kerékpárút csatlakozásától, Rákóczi úton a 3-21-es sz. főutak csomópontján keresztül a Nádasdy Tamás utcáig. További útvonal a 2014. évben átadott, Zagyva mentén, az árvédelmi töltésen vezetett kerékpárút, amely Boldog felől érkezve, a kerékpáros kalandparknak is helyet adó Szúnyog-szigetig tart. A város irányába a folyamatos haladást lehetővé tevő kapcsolat rámpák segítségével biztosított.

A helyi igények mellett, a város jelentős regionális közlekedési szereppel is bír, ezért egy összefüggő, minden irányban gyors és folyamatos eljutást biztosító kerékpárút-hálózat kialakítása volt alapvető fontosságú. Ennek a kivitelezése történt meg az átalakított 3-21. sz. főutak csomópontjától a 3 sz. főúton a Nádasdy Tamás utcáig, majd onnan a Horváth Mihály úton a 32. sz. útcsatlakozásig közötti, a 32. sz. út felújításával a Csányi úton a település közigazgatási határáig.

A város fontosabb közintézményei, oktatási intézmények környezetében megfelelő kapacitású kerékpártárolók kihelyezése javasolt.

A település tőkevonzó képességét célszerű új zöldmezős és barnamezős gazdasági területek kialakításával elősegíteni, valamint a gyorsabb és jobb közlekedés érdekében az úthálózatot fejleszteni. A nagygombosi városrészen található volt laktanya területén, mely mintegy 30 ha nagyságú, célszerű gazdasági, vállalkozási tevékenységet telepíteni, valamint gazdasági jellegű erdő területet létrehozni. A jó megközelítés biztosítása miatt az autópálya 59-es km-énél lehajtót célszerű kialakítani. A déli elkerülő út megépítése elengedhetetlen, melynek közelében a kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásai során új termelő üzemek jöhetnek létre a már meglévő egységek mellett.

A javasolt gazdasági fejlesztések eredményeként a munkahelyteremtés megvalósulna, valamint az új zöldmezős és barnamezős területek bevonása a gazdasági életbe a település tőkevonzó képességét javítaná, melyhez szükséges a területek közúti elérhetőségét javítani (D-i elkerülő út kiépítése). A helyben megtermelt áruk feldolgozásával a helyi termékeket előállító és értékesítő hálózatok létrehozásának ösztönzése megvalósulhat.

Hír és távközlés:

Az információs társadalom az információs és kommunikációs infrastruktúrára épül, melyek léte a hatékony működés és fejlettségétől függ. Az információs és kommunikációs technológiák egyre elterjedtebb használata alapjaiban módosítja a gazdasági tevékenységet, a társadalmi kapcsolatrendszereket, mivel a gyors információcsere napjaink társadalmának, gazdaságának fontos kritériuma. Legfontosabb szegmensei a számítástechnikai infrastruktúra, a telekommunikációs infrastruktúra (telefon, kábeltelevízió), továbbá a hálózati és tartalmi infrastruktúra.

A városban a vezetékes telefon ellátottság cca. 90%-os. A településen a jelentősebb mobilhálózat üzemeltetők jelen vannak, a szolgáltatók bázis állomásai lefedik a város területét. Kábeltelevíziós hálózatot a DIGI Kábel Kft. biztosítja, de az év folyamán a lakosok teljes körű kiszolgálásának érdekében az UPC Kft. is megkezdte a vezetékes kábeltelevíziós hálózat kiépítését.

Vezetékes vízellátás:

A vezetékes ivóvíz ellátás ma már a települések alapvető ellátottságához tartozik. Az egészséges ivóvíz-termelésnek egyik alapfeltétele a szennyvíz megfelelő kezelése.

A város közműves vezetékes vízellátásának kiépítése a hatvanas években kezdődött, de napjainkra 100%-ban kiépült. A közüzemi ivóvízhálózatban cca. 9200 db lakás ellátása biztosított. Az üzemeltetett hálózat hossza 108 km, a város napi átlagos vízfelhasználása cca. 3200 m3. A város vízellátása a delelősori kutakon, illetve a Lőrinci regionális rendszerhez kapcsolódó vezetéken alapul. A delelősori kutak viszonylag kis mélységűek 100-120 m mélységű rétegre épültek. Jelenleg 5 db kút üzemel, amelyek közül 3 db kút vízhozama az alkalmazott kúttechnológiai felújítás következtében jelentősen megnövekedett, ezáltal a

nitrátos és magas vas tartalmú alacsony talpmélységű kutak üzemeltetése megszűnt. A regionális vezetéken Lőrinci irányából, egy NA 200 átmérőjű vezeték látja el az újhatvani városrész északi részét, melynek vízhozama 900-1200 m3/d.

Csatornázás, (szennyvíz elvezetés):

A szennyvízhálózat üzemeltetését – jogszabályi változás következtében- szintén a Heves Megyei Vízmű Zrt. Hatvani Üzemvezetősége biztosítja. A 2005-ben megkezdett Hatvan város szennyvíz elvezetési és kezelési programjának kiépítése KIOP pályázat alapján megvalósított beruházást követően már nem csak Óhatvan és Újhatvan területén, hanem a többi településrész csatornázottsága is közel 100%-ban kiépített.

A kibővített kapacitású szennyvíztisztító telep már nem csak Hatvan város szennyvizét képes befogadni, hanem más települések, így Lőrinci és Zagyvaszántó településekét is. A jelenleg kiépített csatornahálózat hossza megközelíti az üzemelő vezetékes vízhálózat hosszát, így a hálózatra csatlakozott lakások száma is azonos nagyságrendű.

A település terepviszonyai miatt nagyszámú szennyvízátemelő üzemeltetését teszi szükségessé. Az elvezetett szennyvizet a meglévő 4900 m^3/d kapacitású tisztító telep, és a beruházásban megvalósított szintén a meglévővel azonos kapacitású telep biztosítja. A tisztított szennyvíz gravitációsan kerül elvezetésre a XVIII. számú csatornába ami a Zagyvába torkollik. A gravitációs gerinccsatorna átmérője D200 KG-PVC, a hálózat hossza cca. 100 km.

Energiaellátás:

A biztonságos energia ellátás a gazdasági élet és a lakosság számára ma már alapvető szükséglet, melyet biztosítani kell a piaci viszonyoktól függetlenül. Az energia ellátás négy alap rendszere a villamos energia rendszer, a kőolajvezeték rendszer, a földgázvezeték rendszer, és a megújuló energia források.

A város területén Kelet-Nyugat irányban a Mátravidéki Erőmű-Lőrinci-Gödöllő 120 kV-os Észak-Dél irányban a Lőrinci-Jászberény-Nagykáta 120 kV-os országos távvezetékek futnak át A Mátravidéki Erőmű-Lőrinci-Gödöllő 120 kV-os nagyfeszültségű főelosztó hálózatról lecsatlakozó távvezetékek alállomásokon keresztül biztosítják Hatvan város villamos energia ellátását 130 db 22/0,4 kV-os transzformátor állomáson keresztül.

A város belterületén teljes egészében megvalósult a kisfeszültségű villamoshálózat kiépítése, az óvárosi városrészben az ellátás földkábelen keresztül történik.

A város gázellátása az országos gázhálózat, a Bátonyterenye-Zsámbok DN 400-as nagynyomású földgázszállító vezetékről biztosított, amely nem csak Hatvan hanem további 5 község gázellátását is biztosítja. A gázvezeték hálózat a város nagy részén kiépült, mely három nyomásszinten üzemel. A kisnyomású hálózat a belvárosi, valamint a kertvárosi részeken üzemel. A vezetékek rekonstrukcióját az elosztói engedélyes TIGÁZ DSO Zrt. folyamatosan végzi.

Hatvanban mind a gázfűtés, mind a fa- és széntüzelésű kazánokkal és kályhákkal történő fűtési rendszerek megtalálhatóak, megújuló energia források (termikus energia, biomassza, szél, vízenergia) nagyobb volumenű hasznosítása nincs. Az önkormányzat hosszú távú koncepciójában szerepel egy napelem park kiépítése. A megújuló energia forrás használata egy-egy intézmény, családi ház egyedi napelemes, vagy napkollektoros energiatermelő rendszerének felszerelésével valósult meg.

Csapadék-vízhálózat:

A település domborzati viszonyait és a meteorológiai adottságait tekintve megállapítható, hogy Hatvan és térsége jelentősen szabdalt mind természetes, mind pedig mesterséges vízválasztók által.
Hatvanban a csapadékvíz elvezető csatornahálózat városi kezelésben van. A város egyik legkritikusabb pontja a hálózat megfelelő kialakítása, amely elősegíti a helyi esőzések és a Zagyva folyó vízgyűjtő területéről érkező vizek levezetését. Különböző nyílt- és zárt típusú csapadékelvezető rendszerekkel rendelkezik, amelyek hálózatát még szükséges bővíteni. A települést a Zagyva folyó választja két településrészre, amely által megkülönböztetjük Óhatvant és Újhatvant.
Óhatvan 9, míg Újhatvan 5 felszíni vízelvezetési öblözetre bontható.

3.3 Hulladékgazdálkodás

A települési szilárd hulladék elszállítását, kezelését és ártalmatlanítását Hatvan Város Önkormányzat Képviselő-testülete által elfogadott, a települési szilárd hulladékkal

kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról szóló 40/2004. (VIII. 27.) Önk. rendelet szabályozza.

Hatvan város közigazgatási területén az önkormányzat a települési szilárd hulladékok összegyűjtését, elszállítását és ártalommentes elhelyezését szervezett helyi közszolgáltatás útján biztosítja, melyet jelenleg a Hatvan és Térsége Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Nonprofit Kft. látja el, aki a települési szilárd hulladék lakosságtól való elszállítását, valamint a Hatvan közigazgatási területén lévő 21 db szelektív hulladékgyűjtő szigetről való hulladék ürítését végzi.

A szigetekről begyűjtött hulladékmennyiségek az előző években az alábbiak voltak:

	Papír (t)	**Műanyag (t)**	**Fém (t)**	**Üveg (t)**
2010.	138,9	86,7	6,3	82,0
2011.	81,8	59,7	8,0	75,0
2012.	136	250,5	32	39
2013.	35,7	42,7	15,1	62,0
2014.	27,9	52,9	5,4	75,6

Bezárt hulladéklerakó telep:

Hatvan városában 2009-ig nem veszélyes szilárd hulladéklerakó telep működött (hrsz.: 056/1, 056/3 és 056/2 a, b, c), mely nem rendelkezett korszerű, műszaki védelemmel, így bezárásra került.

A hulladéklerakó rekultivációs munkáinak kivitelezése KEOP-2.3.0/2F számú pályázatból került finanszírozásra.

Az utógondozási feladatokat, a rekultivált lerakó felületén (monitoringozási feladatok, fűnyírás stb.) a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás látja el.

Hatvan és Környéke Települési Szilárdhulladék-gazdálkodás Fejlesztése Társulás:

Hatvan Város Önkormányzata és 11 település Önkormányzata létrehozta a Hatvan és Környéke Települési Szilárdhulladék-gazdálkodás Fejlesztése Társulás néven jogi

személyiséggel rendelkező társulást, melyet a Magyar Államkincstár Heves Megyei Igazgatósága 2012. szeptember 26. bejegyzési dátummal bejegyzett és nyilvántartásba vett.

A KEOP-1.1.1/B/10-11-2013-0004 azonosítószámú és "Hatvan és térsége települési hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése" című, valamint a KEOP-1.1.1/C/13-2013-0011 azonosítószámú és "Hatvan és környéke hulladékgazdálkodási rendszerének fejlesztése eszközbeszerzésekkel" című pályázatok sikeres és hatékony megvalósítása érdekében a Társulás egységes szerkezetbe foglalt Önkormányzati Társulási Megállapodást fogadott el, s annak megfelelően végzi tevékenységét.

A Társulás célja a meglévő hulladékgazdálkodási rendszer továbbfejlesztése az alábbi beruházások megvalósításával:

Komplex hulladékkezelő központ került kiépítésre Hatvan közigazgatási területén (hrsz: 054/14), melynek része egy 63.000 m^3 tömör kapacitásra tervezett hulladéklerakó, válogatómű, bálatároló és komposztáló, valamint 2 db lakossági hulladékgyűjtő udvar (Jászfényszaru és Kál településeken hrsz: 05/147 és 029/10) és a telep üzemeltetéséhez szükséges kiegészítő infrastruktúra.

A fejlesztés eredményeképpen Hatvan Város közigazgatási területén megvalósult egy komplex, regionális hulladékkezelő központ. A hulladékkezelő központ részeként megépült egy szigetelt depónia 2020-ig elegendő kapacitással, válogatómű, komposztáló, szociális épület és egyéb kiegészítő infrastruktúra.

A projekt 20 településen több mint 60.000 lakos regionális hulladékgazdálkodási rendszerének fenntartható működését biztosítja.

A projektek megvalósításával az Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2014-2020 által megfogalmazott célkitűzések elérése biztosítható a regionális rendszeren belül.

A projekt részeként a hulladékkezelő központ üzemeltetéséhez szükséges munkagépek beszerzése is megvalósult. Ennek keretében házhoz menő szelektív gyűjtőjárművek, kompakt zöld hulladék gyűjtőjármű, konténerszállító gyűjtőjárművek, és konténerek, valamint láncos konténerszállító fogja segíteni a rendszer hatékony működését. A szelektív hulladékgyűjtés begyűjtő kapacitásának fejlesztése érdekében, 1100, 120 és 60 literes gyűjtőedények beszerzése történt meg, amellyel a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés valósul meg,

szelektív megelőzés céljából pedig házi komposztálókat szerzett be Társulásunk a projekt keretében.

A KEOP-1.1.1/C/13-2013-0011 azonosítószámú és "Hatvan és környéke hulladékgazdálkodási rendszerének fejlesztése eszközbeszerzésekkel" című pályázat keretében a hulladékgyűjtési közszolgáltatás zavartalan biztosításához, a szolgáltatási színvonal emeléséhez a szabályozásnak megfelelő vegyes, ill. kisebb részben szelektív járművek beszerzése valósul meg. A projekt keretében továbbá egy olyan komplex funkciókat ellátó szoftver beszerzése történt meg, amely növeli a gyűjtés hatékonyságát és alkalmas a közszolgáltató használatában lévő általános és speciális rendeltetésű személy- és tehergépjárművek, célgépek tevékenységéhez kapcsolódó járatok tervezésére, feladataik és útvonalaik optimalizálására, szállítások megszervezésére, valamint a begyűjtött hulladék helyszíni tömegmérésére. A méréssel és az adatok rögzítésével pedig lehetőség nyílik a mennyiség arányos számlázására.

A projekt keretében 2015. október 19-én megtörtént a hatvani hulladéklerakó központ, a káli, valamint jászfényszarui hulladékudvarok műszaki átadás-átvétele.

A kivitelezés befejezését követően jelenleg a használatbavételi engedélyezési eljárások zajlanak.

Házhoz menő szelektív hulladékszállítás:

A Hatvan és Térsége Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelme Nonprofit Közhasznú Kft, mint a térség hulladékgazdálkodási közszolgáltatója a „Hatvan és Környéke Települési Hulladékgazdálkodási Rendszer Fejlesztése” című projekt keretében 2015. június 8-án elindította a 2 kukás házhoz menő szelektív gyűjtési rendszert annak érdekében, hogy a háztartásokban képződött hulladék mennyisége minél magasabb arányban hasznosuljon, csökkentve ezzel a lerakóba kerülő hulladékmennyiséget.

Az eddig megszokott 1 kukás rendszer helyébe 2 kukás rendszer lépett. Az új rendszerben a csomagolási hulladékok gyűjtésére a kék színű, sárga fedelű edényzetek térítés mentes kiosztásával valósult meg.

Ezen sárga fedéllel ellátott edényzetbe együttesen az alábbi csomagolási hulladékok kerülhetnek:

műanyag (pl. PET palack, megtisztított öblített tejfölös, joghurtos doboz, műanyag zacskó, reklám táska, kimosott PP, HDPE jelzésű flakonok)**,**

papír (pl. újságpapír, szórólap, irodai papírhulladék, tiszta csomagolópapír),

fém (alumíniumos italos doboz, alufólia, megtisztított fém konzerves doboz),

társított csomagolási hulladék (Tetrapak gyümölcsleves, tejes doboz, stb.)

Az összegyűjtött csomagolási hulladék 2 hetente kerül ürítésre. A csomagolási hulladékok mellett a nem hasznosítható maradék hulladék gyűjtése a jelenleg is használt edényzetben történik.

A házhoz menő szelektív gyűjtés edényeiben nem gyűjthetők üveghulladékok, ezen hulladékok elhelyezésére továbbra is a közterületeken található üveggyűjtő pontok szolgálnak.

2015 nyarán a KEOP-1.1.1/C/13-2013-0011 azonosítószámú projekt többlettámogatásának keretében lehetőség nyílt a Társulásban részt vevő települések számára a korszerű technológiának megfelelő gépjárművek, eszközök, valamint műanyag edényzetek beszerzésére is.

A lebonyolításra kerülő beruházás elengedhetetlen része az itt élő emberek tudatosságának kialakítása, így a lakossági szemléletváltás sikerességének érdekében, szemléletformálási kampányt valósítunk meg a projekt keretében. Szakértők bevonásával komplex módon kerül sor a lakosság tájékoztatására, a hulladékkezeléssel kapcsolatos magatartás átalakításának érdekében.

<u>Illegális hulladéklerakás:</u>

A településen több helyen van illegális hulladéklerakó. Az elmúlt időszak tendenciája alapján megállapítható, hogy számuk sajnálatos módon évről-évre növekszik.

Az önkormányzat folyamatosan gondoskodik az illegális hulladéklerakások megelőzéséről, figyelmeztető, tiltó táblák kihelyezésével, valamint a lerakók felszámolásáról.

<u>Lomtalanítás:</u>

A lomtalanítás megszervezéséről és lebonyolításáról az Önkormányzat évente két alkalommal a Közszolgáltató bevonásával gondoskodik. A lomtalanítási akció megszervezésére rendszerint tavasszal és ősszel kerül sor.

A lomtalanítási, településtisztasági akció során elszállítandó hulladékot úgy kell elhelyezni a közterületen, hogy a jármű- és gyalogos forgalmat ne akadályozza, a zöld területeket ne károsítsa.

Szerves hulladékok kezelése:

A települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás részeként átadásra kerülő kommunális hulladék szervesanyag-tartalmának csökkentése érdekében célszerű lenne a házi komposztálás rendszerének elterjesztését tovább szorgalmazni a településen. 2007. évben az önkormányzat 500 db házi komposztálóedényt osztott szét azon kertes övezetben élő lakók között, akik vállalták, hogy a keletkező szerves hulladékaikat külön kezelik.

A zöldhulladékok fő keletkezési időszakában (tavasszal és ősszel) az önkormányzat a közszolgáltató bevonásával gondoskodik a város területén keletkező zöldhulladékok begyűjtéséről, valamint a karácsonyfák összegyűjtéséről (december végén, januárban) – összhangban a 40/2004. (VIII. 27.) Önk. rendeletben előírtakkal.

A hatvani hulladéklerakó központon belül egy komposzt tároló szín is megépítésre került, ami a jövőben lehetőséget ad a begyűjtött zöldhulladék átmeneti tárolására, aprítására, illetve feldolgozására.

Lakossági veszélyes hulladékok kezelése:

A lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok elkülönített kezelésének biztosítása érdekében az önkormányzat évente kétszer a kijelölt lakossági veszélyes hulladékgyűjtéseken térítésmentesen gyűjti és szállíttatja el a tevékenység végzésére jogosult vállalkozóval.

	2014. év	2015. év
Megnevezés	**Bruttó mennyiség [kg]**	**Bruttó mennyiség [kg]**
Festék maradék	3205	6640
Irodatechnikai berendezések patronjai	151	180
Fáradt olaj	260	790
Növényvédőszeres göngyöleg	200	358
Olajos műanyag csomagolási hulladék	975	287
Vegyszeres fém csomagolási hulladék	120	130
Vesz.ag.szenny. műanyag csomagolási hulladék	290	310
sprays flakon	15	88
Gumiabroncs, gumihulladék	5700	5250
Savas ólomakkumulátor	164	595
Egyéb szigetelőanyagok, melyek veszélyes anyagot tartalmaznak	35	1200
Gyógyszer hulladék	165	177
Növényvédőszer maradék	233	300
Fénycső	168	120
Hűtőgép (kompresszor nélkül)	145	400
Hűtőgép (kompresszorral)	1270	1995
étolaj és zsír (F)	550	1240
Szárazelem	83	225
Elektronikai hulladék (pl. háztartási gépek, számítógép)	11790	16500
Összesen:	**25519**	**36785**

A gyűjtéseknek évről-évre nagyobb sikere van, mely a begyűjtött mennyiségekből is mutatkozik. A lakosságot a veszélyes hulladék gyűjtésének időpontjáról az önkormányzat értesíti.

Állati hulladékok kezelése:

A Hatvanban található dögkút bezárásra került, melyet a szigorodó jogszabályi, természetvédelmi, környezetvédelmi, valamint humán egészségügyi szempontok egyaránt indokolttá tettek.

A dögkút rekultivációs munkáinak elvégzése az ÉMOP-3.2.1/B-2F-2009-0001 kódszámú pályázati forrásból valósult meg, mely 2010. június 29-én befejezésre került.

A projekt célja az állati hulladék-emésztő verembe lévő állati hulladék biológiai bontását, a meglévő felépítmények bontását, a dögkút réteges lezárását, a növénytelepítést, valamint az utógondozást is magába foglalta.

Az üzemeltetési engedély szerint évente kétszer mintavételezést és ellenőrzést kell végeztetni, majd év végén összefoglaló jelentést beküldeni a hatóságnak.

Hatvan Város Önkormányzata jelenleg a 45/2012. (V. 8.) VM rendeletnek megfelelő közterületeiről összegyűjtött állati tetemek gyűjtésére szolgáló átrakóállomást működtet.

Az átrakó állomásról az állati hulladékok rendszeres elszállítását, valamint ártalmatlanítását az ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt. (székhely: 1097 Budapest, Illatos u. 23.) végzi. Az állati tetemek gyűjtésére szolgáló konténer ürítésére célfuvar keretében kerül sor, továbbá ha szükséges a szolgáltató 24 órán belül elszállítja az állati hulladékot.

3.4 Környezeti elemek állapota

3.4.1 Levegő

A légkört természetes és antropológiai eredetű szennyezőanyagok károsítják. Az emberi tevékenység okozta emissziók felülmúlják a természetes eredetű légszennyező anyagok mennyiségét. A városban légszennyezettség mérő állomás nem működik, így konkrét mérési adatok a levegőminőség vonatkozásában nem állnak rendelkezésre.

Légszennyezés

Az elmúlt időszakban – a térség levegőminőségi állapotának változására tekintettel megállapítható, hogy – a település levegőminősége javult.

A nyugat-mátrai terület levegőminősége az elmúlt 10 évben folyamatosan javult. Az ipari eredetű szennyezőanyag kibocsátása csökkent, mert több környezetszennyező üzem is bezárt, a működőket pedig korszerűsítették, illetve új, korszerű üzemek létesültek, melyek az emissziót füstgáztisztítók, porleválasztók, kéntelenítők felszerelésével csökkentették.

A város tekintetében az alábbi légszennyező források határozhatók meg:

- közlekedés,

- ipari-gazdasági tevékenység
- biológiai allergének, mezőgazdasági munkálatok során képződő porterhelés
- háttérszennyezés.

Ezek mértékét az alábbiak szerint jellemezhetjük:

- **közlekedés okozta légszennyezés**

Hatvan város vonatkozásában számottevő a közlekedés okozta szennyeződés (szén-monoxid, nitrogén-oxidok stb.), mivel a település igazgatási területén jelentős a helyi és átmenő forgalom tapasztalható a 3. számú főúton.

Az M 3-as autópálya a lakott területektől nagyobb távolságra halad, így a város lakott részein a nem okoz kimutatható légszennyezés növekedést.

- **ipari-gazdasági tevékenység**

A településen kialakított ipari park, valamint a térségi gazdasági központ jellegnek köszönhetően nem hagyható figyelmen kívül a gazdaság szekunder szektorába tartozó tevékenységek végzéséből származó légszennyezés.

Az elmúlt években az ipar szerkezetében bekövetkezett változásnak betudhatóan a „korszerűtlen", megfelelő leválasztási technológiával nem rendelkező üzemek, gyárak bezártak és új korszerű beruházások valósultak meg. Ezen gyárak már korszerű, a jelenlegi környezetvédelmi előírásoknak megfelelő létesítményekkel rendelkeznek, így az ezen ágazatból származó légszennyezés alacsony mértékű. Sokkal jelentősebb az üzem működéséhez kapcsolódó szállításból származó légszennyezés.

- **biológiai allergének, mezőgazdasági földhasználat**

A település külterületének jelentős része mezőgazdasági művelés alatt álló terület (szántó és szőlő). A nagy méretű parcellák, a nehézgépes művelés, a déli kitettség és a mezővédő erdősávok hiánya miatt, a vegetációs periódus előtt és a terménybetakarítás időszakában diffúz porterheléssel és a porral szállított kemikáliák környezetterhelő hatásával kell számolni.

A nem kellően művelt területeken gyomnövények fordulnak elő, melyek pollenjei allergizáló hatással bírnak. pl. fekete üröm és parlagfű

A levegő minőségére hatással van a lakosság általi kibocsátás is, ez leginkább a téli időszakban meghatározó jelentőségű, a fűtés során elégetett tüzelőanyagok füstjeként jelenik meg.

A globális szintről helyi szinten is érvényesülő ózonkárosító, üvegházhatású, valamint a csapadék elsavasodását okozó légszennyező anyagok kibocsátása vonatkozásában a következő főbb megállapítások tehetők:

ózonkárosítás

- az ózonpajzsot károsító anyagok kibocsátása nagymértékben csökkent

üvegházhatás

- az üvegházhatás kockázatát jelentősen növelő gázok kibocsátása csökkent
- szén-dioxid kibocsátás az EU átlag alatt van

csapadék elsavasodását okozó légszennyezés

- jelentősen csökkent a kibocsátás
- a csapadék savassága a természetessel közel azonos

A levegőminőség védelméről szóló 18/2008. (III. 28.) önkormányzati rendelet rendelkezik a levegőtisztaság védelemről, és azok részletkérdéseiről.

Ennek keretében szabályozzák a kerti hulladékok és avar égetésének rendjét is. Ezen hulladékok esetében elsőbbséget kell biztosítani a komposztálással történő anyagában való hasznosításnak. Amennyiben a komposztálással történő hasznosítás nem megoldható, akkor a száraz avar és kerti hulladék égetése megfelelő légköri viszonyok (szélcsend) esetén szeptember 1-től április 30-ig, hétfői és pénteki napokon, 9^{00} -18^{00} óra közötti időszakban végezhető, ha az illetékes szakminisztérium tűzgyújtási tilalmat erre az időszakra nem rendel el.

Az önkormányzat ezen rendeletében szabályozza a porképző anyagok szállítására vonatkozó követelményeket is. Porképző vagy könnyen lesodródó anyagokat csak rögzített ponyvával, nedvesített állapotban lehet szállítani.

Építésnél, tatarozásnál, bontásnál és az úttest felbontásánál keletkezett port, terjedésének megakadályozására, vízzel kell nedvesíteni.

A keletkező por képződésének megakadályozása érdekében a lehetőségekhez mérten a fedetlen talajterületeknek növényzettel beborítottnak kell lenniük. Az építési területek végleges rendezését és parkosítását az építkezés befejezésével együtt kell biztosítani.

A területen az uralkodó szélirány É-i, ÉK-i.

A települési levegőminőség elemzése kapcsán fontos vizsgálni a város átszellőzését is. A Zagyva folyó a településszerkezetnél említettek szerint nem csak kettéosztja a települést, hanem természetes szélcsatornaként is működik. A keskeny, de nyílt gyepes hullámtéren az uralkodó észak-nyugati légmozgás akadálytalanul átszellőztetheti a várost, kedvező hatást gyakorolva így az egyébként szennyezett városi levegőre. Ez a kedvező folyamat nem tud akadálytalanul érvényesülni mindenütt. A település területének felszíne kevéssé változatos, jelentősebb kiemelkedést a Strázsa-hegy jelent. A hegy jelentős befolyást gyakorol a helyi légmozgásra: útját állja az uralkodó ÉK-i légmozgásnak. Ennek következtében bár az újhatvani városrész átszellőzése megfelelő, Óhatvan területére beáramlik a szennyezett, esetenként bűzös levegő és ott a Strázsa-hegy kiemelkedő vonulata miatt megreked.

Az új levegőszennyezést okozó ipar esetleges betelepítésénél az uralkodó szélirányt figyelembe kell majd venni. Amennyiben a szélirányban lakott területet érint valamely beruházás, fokozott figyelmet kell fordítani a levegőtisztaság-védelmi előírások betartására.

<u>Parlagfű elleni védekezés:</u>

A 2008. évi jogszabályi változások megszigorították a parlagfű elleni védekezés szabályait a korábbi évek gyakorlatához képest. A parlagfű elleni védekezés elsősorban az ingatlan tulajdonosának, illetve használójának kötelezettsége.

Hatvan Város Önkormányzata kiemelt feladatként kezeli a parlagfű elleni védekezést, így idén is megrendezésre került a parlagfű mentesítési akciónap, mely során a parlagfűvel

szennyezett területek felmérése megtörtént, valamint a lakosság tájékoztatása a jogszabályi kötelezettségekről.

3.4.2 Felszíni és felszín alatti vizek

Hatvan a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról" melléklete szerint érzékeny területen van.

Hatvan Város Önkormányzata az Új Széchenyi Terv Környezet és Energia Operatív Program keretében sikeres pályázatot nyújtott be, így a település támogatást kapott a területén elhelyezkedő sérülékeny földtani környezetben lévő ivóvízbázis diagnosztikai, ellenőrző vizsgálatára.

A felszín alatti ivóvízbázis állapotának vizsgálata azért nagyon fontos, hogy minden, a vízmű által ellátott háztartásban tiszta és az uniós normáknak megfelelő legyen az ivóvíz. A projekt legfőbb célja, hogy képet adjon a hatvani vízbázis sérülékenységéről, javaslataival segítsen megóvni a vízbázist attól, hogy a területen található potenciális szennyezések (mezőgazdasági, ipari, infrastrukturális szennyezőforrások) a felszín alatti rétegekbe szivárogva elérjék a vízadó réteget. A felszín alatti vizek elszennyeződése lassú folyamat, azonban kialakulása rendkívül káros lehet.

A hatvani sérülékeny földtani környezetben lévő ivóvízbázis diagnosztikai munkálatai 2011 nyarától 2013 novemberéig tartottak. A hatvani vízbázison végzett diagnosztikai vizsgálatok két fő munkarészből álltak. Az első munkarész a vízbázis állapotának felmérése volt: a szakemberek összegyűjtötték az archív vízföldtani naplókat és meteorológiai adatokat, majd sor került a mintavételi helyszínek és a monitoring kutak helyeinek pontosítására is. A következő lépésben geofizikai mérések segítségével meghatározták a vízműkutak környékének földtani jellemzőit.

Ezt követően feltárták a lehetséges szennyezőforrásokat: furatokból talaj-, illetve vízmintákat vettek, majd kiépítették a megfigyelőkutakat, elkészült a víz-, talaj- és iszapminták laboratóriumi vizsgálata és feldolgozása, illetve sikerült megvizsgálni a sekélyebb és mélyebb vízadó rétegek egymásra hatását.

A második munkarész a vízbázis biztonságba helyezését, védelmét szolgáló intézkedési javaslatok kidolgozása volt az illetékes Felügyelőség számára. A Közép Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségre a hidrodinamikai modell eredményei alapján benyújtották a biztonságba helyezési tervet, amely részletesen tartalmazta azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek az egészséges ivóvíz megtartásához.

Hatvan város belterületének vezetékes vízellátása a 60-as években indult, jelenleg a város közel 100 %-osan ellátott.

A vízvezeték hálózat üzemeltetését a Heves Megyei Vízmű Zrt. Hatvani Üzemvezetősége látja el. Az üzemeltetett hálózat hossza 108 km, a város napi átlagos vízfelhasználása cca. 3200 m3. A város közműves vezetékes vízellátásának kiépítése a hatvanas években kezdődött, de napjainkra 100%-ban kiépült. A közüzemi ivóvízhálózatban cca. 9200 db lakás ellátása biztosított. A város vízellátása a delelősori kutakon, illetve a Lőrinci regionális rendszerhez kapcsolódó vezetéken alapul. A delelősori kutak viszonylag kis mélységűek 100-120 m mélységű rétegre épültek. Jelenleg 5 db kút üzemel, amelyek közül 3 db kút vízhozama az alkalmazott kúttechnológiai felújítás következtében jelentősen megnövekedett, ezáltal a nitrátos és magas vas tartalmú alacsony talpmélységű kutak üzemeltetése megszűnt. A regionális vezetéken Lőrinci irányából, egy NA 200 átmérőjű vezeték látja el az újhatvani városrész északi részét, melynek vízhozama 900-1200m ^{3}/d.

A Hatvani Vízmű biztosítja Kerekharaszt ivóvíz ellátását is, de a településrész már nem tartozik Hatvan közigazgatási területéhez.

A Görbeéri üdülőterület jelenleg vezetékes ivóvízzel nincs ellátva azonban az üdülőkben állandó lakosok is laknak.

Kisgombosi külterületi településrészen szintén nincs vezetékes ivóvíz hálózat, de az önkormányzat heti rendszerességgel szállít palackozott ásványvizet az ott élők ellátására. Az önkormányzat hosszú távú fejlesztései között szerepel a kisgombosi településrész ivóvízhálózatának kiépítése is, amelyhez az önkormányzat jogerős vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik.

A városban található 8 db közkifolyó már csak mintavétel céljából üzemel.

Sajnos a korábbi ipari, mezőgazdasági eredetű szennyező források felszámolása nem történt meg, így továbbra is veszélyeztetik a kutak vízminőségét.

További potenciális szennyező forrásként kell megemlíteni a 32. számú út mentén, az új körforgalomtól a beépített területek felé található egykori kommunális hulladéklerakót. A lerakó jelenleg már használaton kívüli, területét földtakarással látták el. A szeméttelep helyén korábban egy tó volt, amelyet feltöltöttek, vagyis a lerakó egy természetes vízzáró rétegre települt. Jelenlegi állapotában nem okoz kimutatható talajszennyezést. A terület bolygatása azonban (pl. építkezés, mélyalapozás) a vízzáró réteg sérülésével, a szennyező anyag és a talajvíz összenyitásával, vagyis víz- és talajszennyezéssel járhat.

A helyi lakosság aktív szerepvállalása, környezettudatos életvitele nélkül nem tartható fenn hosszútávon a vízkészletek megfelelő szintű minősége. Ahhoz azonban, hogy a lakosok felismerjék saját szerepük fontosságát, megfelelő szintű oktatást, tájékoztatást és tanácsadást biztosító ösztönző támogatási rendszer kialakítására van szükség.

A víz védelmét szolgálja a megfelelő szennyvízkezelés, melynek egyik legmeghatározóbb eleme volt a szennyvízberuházás megvalósítása. A csatornahálózat megvalósításával (és annak megfelelő működése érdekében) szükséges az oda el nem vezethető folyékony hulladékok megfelelő kezelésére, ide értve a háztartásoknál keletkező használt olajok elkülönített gyűjtési rendszerének bevezetését.

<u>Görbeéri tavak, Cukorgyári tó:</u>

A tavak vízminősége jó, azonban ennek hosszú távú fenntartását veszélyeztetheti az intenzívebb horgászati tevékenység. A környezetvédelmi érdekek és a horgászati szempontok összehangolása érdekében fontos a hatékony és szoros kommunikáció az Önkormányzat, vízvédelmi szakemberek (Hatvani Környezetvédelmi Egyesület) és a horgászegyesület között.

Az ÖKO-PLAN Tájvédelmi és Környezetfejlesztési Egyesület megbízásából sikeresen KEOP pályázatot nyújtott be a hatvani Cukorgyári-tó természetvédelmi fejlesztése kapcsán, melynek célja a tó területén olyan új, állandó vizű mederrészek kialakítása, ahol a jelenleginél természetvédelmi szempontból értékesebb élőhelyek alakulhatnak ki.

A tórendszer három víztestet egyesít, ott értékes madárfajok találnak fészkelő-, és táplálkozóhelyre. A tavon történő vízi létesítmények megépítése vízjogi engedélyezési eljárás alatt van.

A fejlesztés nyomán tanösvény és madármegfigyelő tornyok készülnek a tóparton.

3.4.3 Talaj

A Hatvani-sík kistáj talajtakarója tarka képet mutat. A 13 féle talajtípus homokon és löszös üledékeken képződött. A legnagyobb területi részaránnyal (18%) a Tisza és Farmos között húzódó humuszos homoktalajok, a Zsámbok-Vácszentlászló és a Hatvantól Ny-ra, a Galgától É-ra elterülő magasabb térszíni elhelyezkedésű löszterületeken képződött, vályog mechanikai összetételű, kedvező vízgazdálkodású és termékenységű (IV.) csernozjom barna erdőtalajok szerepelnek. A gyenge termékenységű (VIII.) humuszos homoktalajok mintegy 45%-a szántó, 35%-a erdő, 15%-a szőlő.

A csernozjom barna erdőtalajok szinte teljes egészükben szántóterületek. A csernozjom jellegű homoktalajok Hatvantól DK-re és Szentlőrinckáta környékén fordulnak elő (1%); gyenge (VIII.) termékenységű talajok. A Hatvantól K-re lévő magasabb térszínre települt homokokon barnaföldek képződtek. Területi kiterjedésük 4%. Termékenységük szerint a VII. talajminőségi kategóriába tartoznak. Szántók és gyümölcsösök térszínei.

Viszonylag jelentős a Zagyva, a Galga és a Hajta allúviumain kialakult, vályogtól agyagig változó fizikai féleségű, az V-VII. talajminőségi kategóriába sorolt réti talajok kiterjedése (13%). Ennél lényegesen kevesebb az öntés-réti talajoké (2%), míg a szikes talajok közül a sztyeppesedő réti szolonyecek és a szolonyeces réti talajok (Farmostól ÉNy-ra húzódóan) 4 és 6 %-ot foglalnak el. Termékenységük gyenge (VIII. és IX.), főként szikes legelőkkel, rétekkel borították.

Dömsödi János Talajjavítási útmutatójának (1984.) Gödöllő és Hatvan környékére készített talajtani térképe és leírása szerint Hatvan területén a következő talajtípusok fordulnak elő:

- mély fekvésű talajok
- savanyú vályog- és agyagtalajok

- vályogtalajok
- meszes, humuszszegény homoktalajok
- savanyú, humuszos homoktalajok
- sekély termőrétegű talajok.

3.4.4 Zaj

A technika fejlődése magával hozta, hogy a környezetünkben egyre több rezgés- és hangforrásként szereplő gép működik, mozog. A civilizáció ezen melléktermékei, a rezgés- és zajártalmak az emberi szervezetet részben idegileg, részben mechanikailag viselik meg. Bizonyított tény, hogy a zaj károsan befolyásolja az emberek közérzetét és életminőségét. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 1994-ben Európa egészségi állapotával foglalkozó tanulmányában 65 dB fölötti környezeti zajt potenciális egészségkárosító hatásként értékeli.

Zajvédelmi határérték

A 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. 2. és 3. számú melléklete határozza meg az „Üzemi létesítményekből származó zajterhelési határértéket" az „Építőipari kivitelezési tevékenységből származó zajterhelési határértéket" illetve a „Közlekedésből származó zajterhelési határértéket" a zajtól védendő területeken.

Közlekedés okozta zajterhelés

A város zajterhelésének alapvető, meghatározó eleme a közúti közlekedés által okozott zaj (a település igazgatási területén déli részén áthaladó M 3-as autópálya a lakott területtől messze található). Ezen oknál fogva zajvédelmi létesítmények telepítésére nincs szükség.

A közúti közlekedési zaj alapvetően két összetevőből áll, egyrészt a településen átmenő – tranzit, másrészt a belső forgalomból adódik. Tekintettel arra a tényre, hogy az M 3-as autópálya nem térítésmentesen vehető igénybe és a települést körülölelő elkerülő út (még csak részben, az északi oldalon épült meg) ezért a forgalom egy jelentős része továbbra is a 3. számú főúton halad. A 3. számú főúton bonyolódó forgalom nem kizárólag átmenő jellegű, jelentős részben helyben generálódó forgalom.

A közúti forgalom zaja elsősorban az utak mellett élő lakosságot és a zajérzékeny létesítményeket, területeket érinti.

A közúti tömegközlekedés autóbuszokra épül. A járatok a település központján haladnak keresztül, a napi forgalom mértékéhez képest a tömegközlekedés okozta zajtöbblet elhanyagolható mértékű.

Vasúti közlekedés

Hatvan közigazgatási területén több nagy forgalmú vasútvonal is keresztülhalad. A vasúti pálya egy részen az Ó- és Újhatvani városrész között kialakult zárványterületen halad. Ezen a szakaszon a távolság következtében Óhatvan területére nem okoz terhelést, csak az újhatvani részre. Az új városrész további terhelését adja a DK-i irányban, Budapest és Aszód felé elkanyarodó vonal is. A vasúti pályaszakaszok az újhatvani részen mindenütt a lakóépületektől távolabb haladnak, mint az Óhatvant kettészelő miskolci vonal, amelynek így zajterhelése is jelentősebb.

Szabadidős tevékenységek okozta zajterhelések

A szabadidő tevékenységekből eredő zajterhelés körébe tartoznak a kulturális-, szórakoztató-, vendéglátó- és sporttevékenységekből eredő zajok.

Vállalkozásokból eredő, épületgépészeti berendezések zaja

Hatvan város tekintetében lakott területen belüli jelentősnek minősülő ipari zajforrás nem található.

Mezőgazdasági zajkibocsátás

A mezőgazdaság két ágazata közül a növénytermesztés – tevékenységének helyszínéből adódóan – panaszt nem, vagy csak elvétve okoz. A tevékenységet jellemzően lakott területtől távolabb fekvő külterületen végzik, s csak időszakosan terhelik zajjal a környezetet.

A mezőgazdasági termékek árufuvarozásának hatása a nyári, őszi időszakban a közutak forgalmában már mérhető változást okoz. Az érintett útszakaszokon létrejövő zajterhelés nagysága a normál forgalomból származót lényegesen meghaladó (+ 3- + 6 dB) is lehet.

Az állattartás szabályozása az önkormányzat hatáskörébe tartozik.

3.4.5 Zöldfelületi rendszer

Hatvan városa – földrajzi fekvéséből adódóan – zöldfelületi szempontból ideális helyen fekszik. Hatvan város beépítésre nem szánt területének szerkezetét alapvetően a nagyparcellás mezőgazdasági művelés határozza meg. Ezt színesítik kisebb erdőfoltok, természetes és mesterséges vízfelületek, szőlő-, és gyümölcsültetvények.

A teljes közigazgatási terület kiterjedése ~6630 ha.

A földhivatali nyilvántartás szerint a külterület legnagyobb részén – mintegy 49%-án, ~3258 ha területen – szántóföldi művelés folyik, amelyből kétharmada sz1-sz5 minőségi osztályba tartozik, míg a fennmaradó egyharmad gyenge, sz6-sz8 minőségű. A szántóterületeket *mezőgazdasági üzemi területek, majorok, gyümölcsösök, szőlőterületek, kisebb erdőfoltok, vizenyős élőhelyek, bányatavak* tarkítják.

A település erdősültsége messze elmarad az országos 19%-os átlagtól, csak 5,8% körüli.

Faállománya túlnyomórészt akác, nyár, kevés fenyő és tölgy. Telepített akácerdő és egy kisebb szintén telepített nyár állomány található a Csányi út mellett, a Görbeéri-tavak közelében szintén akácos erdőfolt van. További erdőterületek találhatók a Jászberényi út mentén, a felparcellázott üzleti park mellett, a vízmű védőterületének déli és nyugati határán, keskeny erdősávok a Lőrinci út mellett, 9 ha-nyi akácállomány és 20 ha tölgyes Kisgomboson, továbbá kisebb erdőfoltok a kisgombosi gyümölcsösök szomszédságában.

Hatvan külterületének jelentős része volt zártkert. Ezeken a területeken korábban kertes mezőgazdasági művelést, illetve a Szőlőhegyen szőlőművelést folytattak. Mára a zártkertek elveszítették korábbi funkciójukat, így lassanként megkezdődött beépülésük.

<u>Belterületi zöldfelületek:</u>

A közterületek, zöldterületek fenntartását a Hatvani Városgondnokság végzi. A korábbi fejezetben leírtakkal összhangban megállapítható, hogy a városban alacsony arányú a zöldfelület.

Az óhatvani városrész már több zöldfelülettel rendelkezik, itt található a Kossuth tér a város legnagyobb közparkja. A zöldfelületi elemek közé tartozik a kórház parkja, a kastély fennmaradt parkja, a temetőkertek, valamint a magas vízállásos tömbbelsők.

A települési zöldfelületek fenntartása, állapotuk megőrzése kiemelt fontosságú a kedvező városkép és komfortérzet kialakítása érdekében. A zöldfelületek jótékony hatással vannak a környezeti elemek minőségére.

Külterületi részeken a defláció és eróziós folyamatok megakadályozása érdekében mezővédő erdősávok telepítése javasolt. Az erdősáv, erdőállomány telepítése során előnyben kell részesíteni az őshonos fafajokat.

Országos jelentőségű védett tárgyak és területek esetén az I. fokú természetvédelmi hatósági jogkört a OKTF látja el.

Helyi jelentőségű védett tárgyak, illetve területek esetén az I. fokú természetvédelmi hatósági jogkört a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya látja el.

A köztisztaság fenntartásáról, valamint a zöldfelületek használatáról az önkormányzat képviselő testülete 21/2007. (IV. 27.) helyi önkormányzati rendeletet hozott, mely a város belterületére vonatkozóan a közterületek, zöldterületek fenntartásával, gondozásával kapcsolatos feladatokat szabályozza; továbbá célja a természeti és épített környezet megóvása, a környezettudatos magatartás kialakítása.

Ezen önkormányzati rendeletben kerülnek meghatározásra a közhasználatú zöldterületek köre.

A Hatvani Városgondnokság fenntartásához az alábbi zöldfelületű közterületek és intézményi zöldfelületű területek tartoznak:

Helyrajzi szám	**Ingatlan megnev.**	**Területi kiterjedése (m^2)**	**Általános leírása**
1072	Közpark Benczúr Gy. u.	2066	füves, fás

757/6	Május 1. útról nyíló út	800	füves
1244/1	Közpark Doktay Gy. u.	4316	füves
1051	Legány Ödön u.	700	füves
1452/1	Közpark Béke út + játszótér	964	füves, fás, bokros
1600	Traktor u. – Doktay Gy. u. sarok	800	füves, murvás
1731	Játszótér Teleki út	717	füves, cserje szegéllyel
178/6	Munkácsy u.-i erdős park	9205	füves, fás
1798	Buzogány utca	930	füves
1184	Béke út	500	füves
177/5, 0360/1	Bercsényi út (kerékpárút)	5000	füves
4102	Bornemissza u.	400	füves
4311	Delelő u. – Kisfaludy u.	440	füves, murvás
6197, 6164, 6173, 6185	Forgács Simon u.	4500	füves
2085	Hétvezér utca.	902	füves, fás
2251	Játszótér Botond u. – Jókai u.	899	füves és fás játszótér
2738/10	Kastélykert úti ltp. park	12561	füves, fás, bokros, aszfalt, sövény, tuják
2684/22	Zagyva és Kastélykert között	18870	füves, fás
2614/2	Játszótér Majtényi u.	2595	füves, fás, bokros, sövény
2628, 895/3	Közpark Mártírok tere	10451	füves, fás, bokros, virágok, cserjék
2633	Közpark Radnóti tér	1707	füves, murvás
2643/3	Közpark Radnóti tér	835	füves, fás, bokros

2645	Közpark Radnóti tér	3561	füves, fás, virágos, cserjés
5330/2	Közpark Radnóti tér	5200	füves, fás, bokros, sövényes, cserjés
2630/1, 2630/2, 2630/3, 2630/4, 2630/5	Közterület (leendő autóbusz pályaudvar területe)	21000	füves, fás, bokros, sövényes, aszfaltos
2684/16	Vas G. úti garázsok útja	993	füves, bokros, cserjés, murvás
2723/3	Ifjúság út	2135	füves, fás, tuják, sövény
2763/2	Közpark Vas G. út	3122	füves, fás, tujás
2888	Kobzos út	635	füves talaj
2990	Közpark Balassi Bálint út mellett	200	füves, fás
2981/1	Parkoló Balassi Bálint út	179	füves
2994/3	Közpark Kossuth tér	12812	füves, fás, cserjés, virágos, térköves
2647/2	Népkert+játszótér	34478	füves, térköves, murvás, bokros, fás, sövény
3292	Közpark Balassi Bálint út	1209	füves, fás
3293	Balassi Bálint út	3000	füves, fás, bokros
3293/2	Balassi Bálint út	3000	füves, fás, bokros
06, 0449	Lőrinci út	800	füves, fás, bokros
1185	Doktay Gy. u. sarok	400	füves
3384/17	Játszótér Nyírfa utca	1737	füves, fás
3396/2	Közpark Berzsenyi u.	1243	füves, fás, bokros, cserjés, virágos
3978/36	Pázsit u. – Szabadság úti lakótelep+játszótér	21604	füves, fás, bokros

2806/10	Dobó tér	2000	füves, fás
35	Kandó Kálmán út	450	füves
3051	Petőfi S. út	3000	füves, fás, sövényes, cserjés
3831/15	Kertész u. – Klapka u. sarok + épület közti üres telek	1853	füves, fás
3210	Vörösmarty tér	195	füves
0449	Nagygombos k-i oldal	11625	füves, bokros, sövény
0299/1	Strandfürdő mellett	1619	füves, bokros, fás
4177/1	Temető u-i buszforduló	213	füves
3978/38	Horváth M. út É-i oldalán közterület	6113	füves, bokros, fás, virágágyás
3978/61 3978/63 3978/65 3978/67	Zöldterület Horváth M. út É-i oldal	15363	füves, bokros, fás, cserjés
4444/1	Közpark Zrínyi u.	4244	füves, bokros, fás
4568/43	Gódor K. u-i parkterület	1795	füves, bokros, fás
4568/45	Gódor K. u-i parkterület (parkoló is)	15846	füves, fás, bokros, virágos
4604/20	Tabán úti ltp. zöldterülete	14864	füves, fás, bokros,, cserjés
5083	Galéria előtti terület	430	füves, bokor, cserje
5434	Kölcsey F. u.	9800	füves
510/4	Közpark Mészáros út – Mártírok tere	1205	füves, murvás, virágos, fás
895/5,6,7,10,12,13,16	Rákóczi út (kerékpárút)	9000	füves, fás, bokros, sövényes

5176	Erzsébet tér út és járda, parkoló	1524	füves, fás, virágos
5227/1	Kossuth tér déli oldala	13562	füves, fás, bokros, cserjés, virágos, díszburkolat
5156	Szent M. u.	300	füves, fás
2632/2	Körforgalom Radnóti tér	600	cserjés, virágos
	körforg. Csányi út	800	cserjés, bokros, tujás, köves
	körforg. Horti út	800	cserjés, bokros, tujás, köves
0409	körforgalom 21.út	800	füves
5235/22	közterület Hatvanas u.-i lakótelep + játszótér	21146	füves, fás, bokros, tujás
5228	Mártírok útja	500	füves
5309	Vécsey tér	1916	füves, fás, bokros, tujás
893/52	Esze T. u. (volt játszótér)	669	füves, fás
893/53	Esze T. u.-ról nyíló út	9100	füves
893/55	Ring Kálmán u.	21200	füves
893/61	Pintér I. u.	3100	füves
1972/2	Piaccal szemben Bálvány u. üres telek	882	füves, fás
2437	Utász u.	2550	fás, cserjés
3653/2	Játszótér Hegyalja út	1820	füves, fás, murvás, sövényes
3653/1	Hegyalja út	6200	füves, bokros
3831/15	Kertész út sarok	195	füves, fás
9254/11, 3653/1	Hegyalja út	1000	füves, aszfaltozott, sövényes

3825/3	Klapka u. – Dembinszky u. sarok	1400	füves, fás, bokros, sövény
3046/2	Hunyadi tér	500	füves, sövény
5412/156	Játszótér Görgey u.	700	füves, fás, murvás
2994/1	Kastély korzó, Posta környéke	1000	füves, fás, cserjés, virágos
5327/2	Mikszáth Kálmán tér	3519	füves, sövényes, virágos, murvás, aszfaltos
1090/2	Határ úti terület	653	füves, fás
	Nagygombos	35000	füves, fás
124	Irinyi utca	450	füves
0452, 0426, 0396	Gesztenye fasor (Nagygombos)	4000	füves, fás, bokros
Intézményi területek		69964	

A Városgondnokság a fenti táblázatban megjelölt területek vonatkozásában az alábbi növényápolási munkákat végzi el rendszeresen:

- virágágyások gondozása
- cserjék gondozása
- fák gondozása
- fűvel borított területek gondozása
- növényvédelmi munkák végzése
- növénytelepítési tervek elkészítése, jóváhagyott tervek végrehajtása.

A városi települési zöldfelületek teljes területi kiterjedése: 330.000 m^2.

Az önkormányzat a Hatvani Városgondnoksággal együttműködve folyamatosan gondoskodik a városi zöldfelületek gondozásáról, szükség szerinti fapótlásokról.

A város helyi építési szabályzatában foglalt előírásokra tekintettel kiemelt fontosságúként kezelt a városi zöldfelületek további bővítése, fejlesztése.

A városban közterület felügyelet működik, melynek feladata a helyi rendeletben foglalt előírások betartásának rendszeres ellenőrzése.

A településrészek szerkezetében bekövetkezett változások, a kellemes és vonzó lakókörnyezet kialakítása megkívánja a városi zöldfelületek parkosítását, a bel- és külterület fásítását, melyek az új és régi településrészek egységes szerkezetbe rendezésének egyik eszköze lehet. A településkép „zöldebbé" tételében hatékony eszköz lehet az előkertek fásítása, virágosítása is.

A növénykiültetési tervek készítése az invazív fajok visszaszorítása, város -és szárazságtűrő tájba illő fajok kiválasztása fontos szempont volt.

Fák éve:

A 2014-es év a **„Fák éve"** volt Hatvanban, melynek keretében 512 db fa és 3050 m2 cserje telepítésére (Városközpont, Zagyva-liget, Horváth Mihály út, Rákóczi út, Balassi út, Teleki út, Csányi- és Horti körforgalom) került sor.

Az utcafásítás, közparkok további kialakítása, fejlesztése kiemelt a város településfejlesztési koncepciójában is.

A fásszárú növények feladata a nem csupán a térformálás, szoliterként, kisebb- nagyobb laza csoportokba ültetve alkalmasak figyelemfelkeltésre. Virágukkal, alakjukkal, vagy éppen lombjukkal a legváltozatosabb szín-és formahatások elérését tették lehetővé parkjainkban. Az egy-és kétnyári virágok, valamint az évelők - ellentétben a fákkal, cserjékkel- kevésbé vesznek részt a téralakításban.

A város számára igen fontos a természeti értékek, az épített környezet védelme, folyamatos megőrzése és fejlesztése, így településünk egyre zöldebb és élhetőbb lesz.

Az egynyári virágfelület az előző évihez (2.204 m2) viszonyítva 421 m2-rel nőt, ezért a

tervezett 54.000 db egynyári virág helyett 58.800 db palántát ültettünk el. A késő ősszel és kora tavasszal díszítő elsősorban központi helyre ültetett kétnyári virágok száma a tervezett 15.720 tőről 21.000 db-ra emelkedett.

A virágedények(balkonládák, kandeláber muskátlik, virágtornyok, virággömbök- és oszlopok, korlátedények, kőedények és virágládák) terv szerint kerültek kihelyezésre.

Az utóbbi évek munkájának eredményeként megújult a Grassalkovich Kastély, a Kossuth tér, a Mikszáth tér, a Posta tér, a Thurzó utca, a Bástya utca, valamint a Bástya utcai P+R I.-II. Parkoló.

<u>Virágos Magyarországért:</u>

2015-ben ismételten csatlakoztunk a Magyar Turizmus Zrt. által 30. alkalommal meghirdetett „Virágos Magyarországért" környezetszépítő versenyhez.

A verseny célja, hogy a résztvevők – települések önkormányzata, lakossága, civil szervezetei, intézményei, vállalkozásai – szépítő munkájukkal javítsák településük, országunk jó hírét, elősegítsék

a turizmus, az EU kapcsolatok fejlődését, a közízlés, az igényes lakókörnyezet kialakítását, a közös értékek védelmét, növelését.

A zsűri a városnak a fődíjat adta, melyet Belügyminisztérium díjkiosztó ünnepségen vehettük át.

A „Tiszta, virágos Hatvanért”,”Hatvan legvirágosabb erkélye” és “a legvirágosabb hatvani intézmény” cím adományozása:

Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testületének a „Tiszta, virágos Hatvanért” cím alapításáról és adományozásának rendjéről szóló 37/2008. (V. 30.) önkormányzati rendelet 4. §-a alapján a „Tiszta, virágos Hatvanért” cím pályázati felhívását Hatvan város polgármestere teszi közzé évente április 1-ig. A pályázatokat évente június 30-ig lehet benyújtani a Műszaki és Városfejlesztési Irodára. A beadványokról évente augusztus 31-ig a környezetvédelmi tanácsnok javaslata alapján a Pénzügyi, Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság dönt. A Cím elbírálása lakóház, többlakásos lakóingatlan, erkély, illetve intézmény kategóriákban történik

Legszebb konyhakertek, Magyarország legszebb konyhakertjei mozgalom:

Csatlakoztunk „A legszebb konyhakertek, Magyarország legszebb konyhakertjei” mozgalomhoz, melynek célja a vidék régi arculatának visszaszerzése, a hagyományok ápolása, a kertkultúra, a zöldség és gyümölcstermesztés ifjabb nemzedékekre való átörökítése.

Zöldfelületek bővítése:

A 3. sz. főút 21 sz. főút csomóponti híd átépítését követően került sor a közutak, és járdák, burkolatok által közrezárt zöldfelületek tereprendezésére , növénytelepítésre és füvesítésre.

A terület nyugati részén húzódó domb a testvérvárosokat jelképező kopjafáknak ad helyet, körülötte gyalogos és kerékpárút emelkedik föl az aluljáróból.

A 3. sz. főút túl oldalán található a Három domb park, melynek egyikén a Hősi emlékmű került elhelyezésre. A domb lábánál egynyári kiültetés látható. Az egynyári virágfelületek és talajtatakaró cserjék mellett évelő virágok és főként díszfüvek jelennek meg, és teremtenek egy egységes hangulatot.

A „Lencse" a körforgalom közepe, melynek konkáv felülete növénybeültetésre alkalmas, éppúgy, mint a József Attila utcai meredek rézsű.

A Tókerülő park ad helyet a 28 m átmérőjű biotónak. A terület kiválóan alkalmas csendes szemlélődésre, mely a hatvaniak kedvenc pihenőhelyévé vált. Felületén laza, ligetesen beültetett zöldfelület került kialakításra.

A zöldfelület laza, ligetes elrendezésű lombkoronaszintet kapott, mellette napos nyílt gyepfelületek találhatók. A fafajoknál előnybe részesültek a honos, lombhullató fajok. A kerti fajták, vagy feltűnő virágzású fajták csak szoliterként, emlékművek közvetlen közelében, hangsúlyozás céljából kerültek elhelyezésre. A talajtakaró cserjék, az alacsony növekedésű díszfüvek és évelő virágok ültetése a parkrészletek átláthatóságát teszi lehetővé.

A 3. sz. főközlekedési útvonal belvárosi szakasza átépítésre került. A két közlekedési sávot több helyen terelőszigetek választják el egymástól. Ahol a terelőszigetek szélessége lehetővé tette gömb koronájú kőrisfákat ültettünk.

3.5 A táj

3.5.1 Domborzat

A város az Észak-Alföldi hordalékkúp síkság földrajzi nagytáj Hatvani-sík kistáján fekszik. A kistáj Heves, Pest és Jász-Nagykun-Szolnok megye területén található, területének nagysága 650 km2.

A település a Budapesti agglomeráció virtuális külső gyűrűjének legkeletibb városa, másrészről az Észak-Magyarországi Régió legnyugatibb települése.

A városon folyik keresztül a Zagyva folyó, amely jelentősen meghatározta az itt élők tevékenységét, befolyásolta a település történelmét. Ma a két városrészt, Óhatvant és Újhatvant választja ketté.

Hatvan város közigazgatásához tartozó terület nagysága 6.250 ha, a városhoz tartozó területrészek: Óhatvan, Újhatvan, Nagygombos.

A Hatvani-sík kistáj 99 és 209 m közötti tszf-i magasságú teraszos hordalékkúp-síkság. Hatvan – Hort vonalában tereplépcsővel különöl el a hegyvidéki területek hegylábfelszínétől.

A kistáj középső és DK-i része hullámos síkság, illetve az alacsonyabb fekvésű, enyhén tagolt síkság, Ny-i része az alacsony domblábi hátak és lejtők, É-i része a közepes magasságú tagolt síkság orográfiai domborzattípusba sorolható. A felszín enyhén D felé lejt.

A Zagyva és a Galga hordalékkúpján három, orográfiailag és felszínalaktanilag különböző rész különíthető el. A középső rész feltöltött síkságán csak az 1-2 m mély elhagyott holtmedrek jelentenek változatosságot. A Ny-i és K-i részen (főként az utóbbin) futóhomok-formák is találhatók.

Hatvan város a kistájon belül az Alföld északi peremvonalán, a Mátra déli lejtőjén lévő 179 m magas Sztrázsa-hegy lábánál, a Zagyva folyó két partján terül el. Átlagos terepszint feletti

magassága 105 m, Kishatvan és Újhatvan nevű településrésze 1-4 m-rel magasabb, a déli rész 1-3 m-rel alacsonyabb (Szepes, 1940).

A város legjelentősebb kiemelkedését a Strázsa hegy jelenti.

Népességszámát tekintve Hatvan a megye harmadik legnagyobb települése.

A városi	külterület nagysága:	5051 ha, 6020 m^2.
	belterület nagysága:	1197 ha, 8764 m^2.

A község szomszédságában az alábbi települések találhatók:

- déli oldalról Boldog

- északi oldalról Lőrinci, Heréd és Ecséd

- nyugatról Kartal és Kerekharaszt

- keletről Hort.

1. számú térkép: Hatvan közlekedés-földrajzi kapcsolatai

Természetföldrajzi besorolás: Északi-Alföldi hordalékkúp síkság nagytáj

Hatvani-sík kistáj

3.5.2 Vízrajz

Száraz, gyenge lefolyású, vízhiányos terület. Fő vízfolyása a Zagyva (124 km, 5767 km^2), amelynek Lőrincitől Jászberény közeléig terjedő szakasza (50 km, 1200 km^2) tartozik a kistájhoz. Nagyobb mellékvize jobbról a Herédi-patak (31 km, 357 km^2) és a Galga (58 km, 568 km^2). Vízjárási adatok a Zagyváról, a Galgáról és utóbbinak a mellékvizéről, az Egres-patakról (16 km, 70 km^2) állnak rendelkezésre.

Vízfolyás	**Vízmérce**	**LKV**	**LNV**	**KQ**	**KÖQ**	**NQ**
		cm	**cm**	**m3/s**	**m3/s**	**m3/s**
Zagyva	Szentlőrinckáta	1	306/320	0,4	4,1	200
Galga	Hévizgyörk	13	331	0,06	0,65	50
Egres-patak	Bag	16	120	0,03	0,06	17

1. számú táblázat: Vízjárási adatok (Forrás: Magyarország kistájainak katasztere)

Vízföldrajzi szempontból Hatvan városa a Zagyva folyó vízgyűjtő területén fekszik. A város közigazgatási területén ömlik a Zagyvába a Nógrádi-patak, mely a Nógrád megyei Ordaspusztán ered.

Az árvizek a tavaszi hóolvadást követik, míg a kisvizek nyár végén és ősszel gyakoriak. A vízminőség III. osztályú. A kistáj állóvizei többnyire kicsinyek. 4 mesterséges tavainak területe együtt 43 ha. Közöttük a hatvani cukorgyár ülepítő tava a legnagyobb (31,5 ha). 13 természetes tavának a felszíne 68,5 ha. Közöttük a Pusztamonostor melletti Kopaszagyagos-tó a legjelentősebb (23,5 ha).

A talajvíz mélysége Hatvantól DK-re 4-6 m, máshol 2-4 m között mozog. Mennyiségét 1-3 l/s.km2-re becsülik. A talajvíz relatív mélységét Hatvan térségében a *Mellékletek 7. ábráján* közöljük.

A kémiai jellege Hatvantól DNy-ra és DK-re nátrium-, máshol kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. A keménysége a Zagyva mentén Jászfényszaruig 35 nk° között van. A szulfáttartalom a települések körzetében 300 mg/l felett, máshol 60 mg/l alatt van.

3.5.3 Éghajlat

A kistáj éghajlata mérsékelten meleg-száraz, Ny-on inkább mérsékelten meleg – mérsékelten száraz. Az É-i részeken kevéssel 1950 óra fölötti értékekkel jellemezhető az évi napfénytartam, de a D-i részeken megközelíti a 2000 órát is. Az évi középhőmérséklet 10,0-10,2 °C, de az É-i részeken kevéssel 10,0 °C alatt marad. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 34,4 °C, ÉNy-on 33,5-34,0 °C, az abszolút minimumok átlaga pedig –17,0 és –17,5 °C, Ny-on –16,0 és -16,5 °C közötti.

A csapadék évi összege 540-580 mm, de a kistáj Ny-i részein eléri a 600 mm-t is. Az évi mennyiségből 330 mm a vegetációs időszakban hullik. A 24 óra alatt lehullott legtöbb csapadékot, 190 mm-t, Hatvanban jegyezték fel. A hótakarós napok száma 34, az átlagos maximális hóvastagság 18-20 cm. Leggyakoribb szélirány az ÉNy-i, második helyen a DK-i irány áll. Az átlagos szélsebesség 2,5-3,0 m/s között van.

A város földrajzi fekvése a település legmarkánsabb jellemzőjének tekinthető, találkozási pont mind természetföldrajzi tájegységek, mind régiók, mind megyék, mind közlekedési nyomvonalak tekintetében.

3.5.4 Növényvilág

Az Alföld flóravidéke (Eupannonicum) Tiszántúli (Crisicum) és Duna-Tisza közi (Praematricum) flórajárásai határán elhelyezkedő kistáj fontosabb potenciális erdőtársulásai között a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum hungaricum), a nyílt sztyeptölgyesek (Festuco-Quercetum) és a gyöngyvirágos tölgyesek említhetők. A nyílt társulások közül jelentősebb felületeket foglalnak el a homoki legelők (Potentillo-Festucetum pseudovinae) és a homokpusztarétek (Astragalo-Festucetum sulcatae).

Az erdőgazdaságilag hasznosított területeken fiatal- és középkorú, zömében keménylombos erdők, kisebbrészt fenyvesek találhatók. A mezőgazdasági területhasznosítás jellemzőbb kultúrái a búza (20-40 q/ha), a cukorrépa (300-400 q/ha), a paradicsom (100-250 q/ha).

3.5.5 Állatvilág

Az állatvilág kialakulását a város földrajzi, természeti és mindenkori mezőgazdasági viszonyai és adottságai határozzák meg. A régebbi századokban milyen volt e vidék állatvilága, erre vonatkozóan alig van adatunk, csupán következtetésekre szorítkozunk. A nagyobb mezei és erdei vadak közül nyilvánvalóan legelterjedtebb volt akkoriban is az őz, a róka és a nyúl, kisebb ragadozók, a nyest, a menyét, a görény, s a Zagyvában talán a vidra. Ma is gyakori emlősök a hörcsög, az ürge, a vakond, a sündisznó. Madarak: fácán, szürke- és fekete varjú, csóka, vadgalamb, balkáni gerle, sárga- és feketerigó, fecske, veréb, seregély bagoly- és harkályfélék, szarka, széncinege, pinty, tengelice, mezei pacsirta stb. A tavak környékén megtalálhatók: kis vöcsök, pocgém, különböző récék, szárcsa, vízityúk, piroslábú cankó, dankasirály stb. Vonulási időben megtalálhatók itt pl. a sarki buvár, szürke gém, poszáták, őszapó, hantmadár, cankók, stb. Ritka viszont ma már a gólya, a fogoly és fürj. A Zagyvában és a Nógrádban csak értéktelen kisebb halak., (keszegfélék, mint pl. a domolykó, v. másképpen jász keszeg stb.) található. Fellelhető kétéltűek, hüllők: tarajos gőte, ásóbéka, barna- és zöld varangy, zöld levelibéka, kacagó vagy tavi béka, mocsári teknős, fürge- és zöld gyík, erdei- és vízisikló.

3.5.6 Természeti értékeink

Hatvan város Önkormányzata Képviselő-testülete a természeti értékek védelméről szóló 40/2014. (XI. 15.) helyi önkormányzati rendeletet hozott, melynek keretében az alábbi területek kerültek helyi védettség alá:

Cukorgyári-tó (0277 hrsz.):

Védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja a Zagyva folyó zöldfolyosóját használó vándormadarak pihenőhelyének védelme, ezzel párhuzamosan az állandó madár-, növény- és emlőspopulációjának megőrzése. Az élőhely optimalizálásával, biztosításával jelentősen növelhető a Hatvan környéki élővilág változatossága.

Kisgombosi tölgyes (0479/2a, 0479/2b hrsz.):

A terület kiterjedése 18,7 ha, a védetté nyilvánítás célja a terület természeti értékeinek hosszú távú megóvása, megőrzése.

A fás legelő az ember és a természet „együttműködésének” emléke. Kialakulása a legeltető állattartáshoz kapcsolódik, melynek során, a legelőterületeken néhány fát hagytak megnőni.

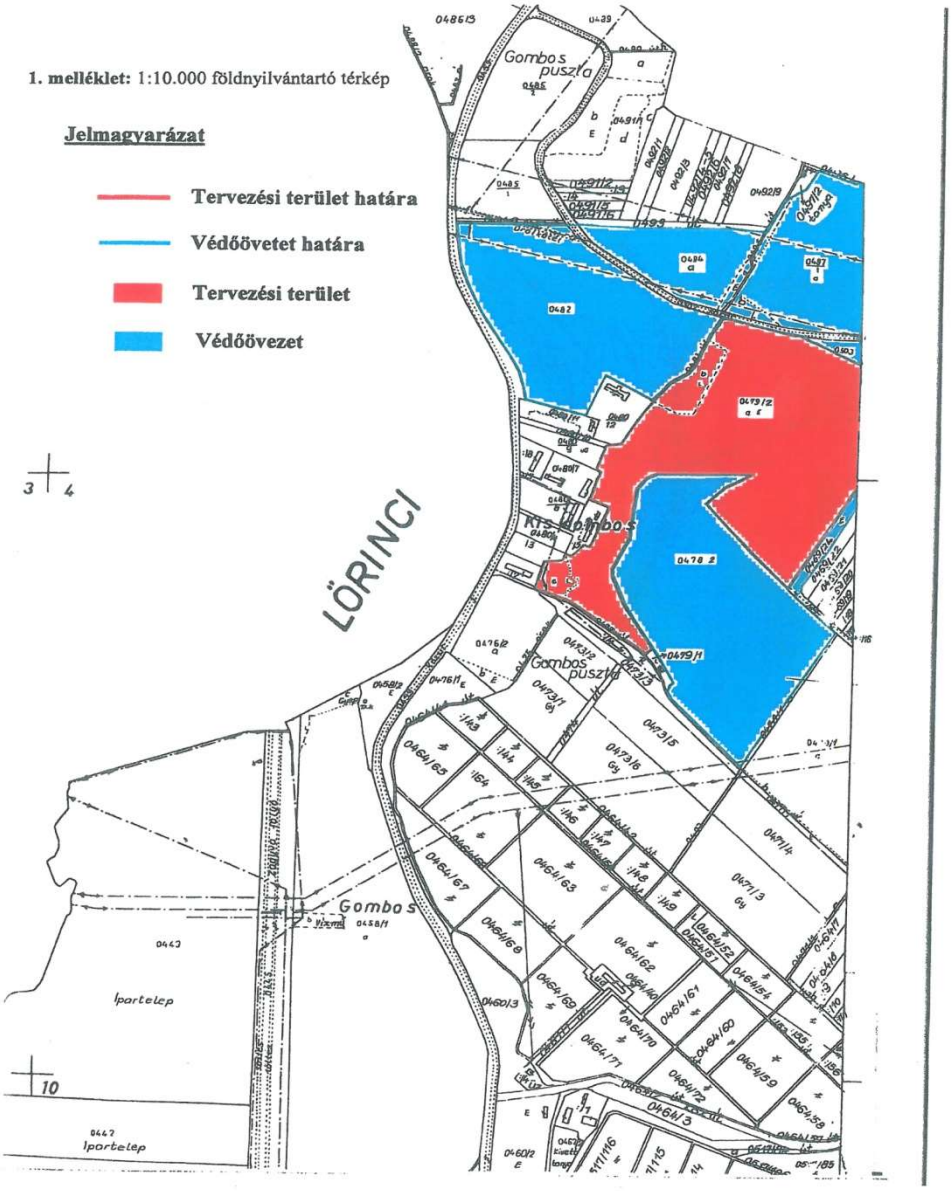

Forrás: a 40/2014. (XI. 15.) önkormányzati rendelet 2. melléklete

Boldogi úti platánfasor (2630/1, 2630/3, 5334/2, 5334/4 hrsz.):

Természetvédelmi célja a Hatvan, Boldogi úton fellelhető értékes faegyedek helyi védelem alá helyezése, a növények megőrzése az utókor számára.

Grassalkovich kastély kertjében lévő Tilia cordata fasor:

Célja a Grassalkovich kastély kertjében fellelhető értékes faegyedek helyi védelem alá helyezése, a növények megőrzése az utókor számára. A fasor karakteres kastélykerti elem, és látványtengelyt képez a kastély irányába. A fák a kastélykert arculatát jelentősen meghatározzák és XIX. századi hangulatot teremtenek.

Óhatvani Köztemetőben lévő Platanus x hybrida fasor (4185 hrsz.):

A fasor egyedei szép habitusú, karakteres, idős fák, amelyek térszervező hatása jelentős.

Nagygombosi gesztenyefasor:

A telepített növényzet közül különös jelentőséggel bír a nagygombosi vadgesztenye fasor, amely kultúrtörténeti vonatkozással, tájformáló szereppel, vizuális-esztétikai értékkel bír. A nagygombosi fasor felújítása 2015-ben történt, mely a közútkezelővel együttműködve valósult meg.

Helyi jelentőségű védett természeti értékek:

- Hatvan, Népkertben található Populus x canescens (szürke nyárfa, helyrajzi száma 2647/2.).

- Radnóti téren található Acer platanoides (korai juharfa, helyrajzi számai 2631/3, 2631/4).

- Kristály kastély mellett található Platanus x hybrida (platánfa; helyrajzi száma 5331/21).

- Zagyva parton található Salix alba (fehér fűz)

- Albert Schweitzer Kórház-Rendelőintézet területén található Qercus robur (kocsányos tölgy; helyrajzi száma 2713/5).

- Az Óhatvani Köztemetőben található Acer platanoides (korai juharfa; helyrajzi száma 4185.).

3.5.7 Erdő- és mezőgazdaság

A külterületeken jó minőségű szántóföldek találhatók, de elsősorban az É-i területeken jelentős az erdősítésre alkalmas alacsony aranykorona értékű földterületek aránya is. A gazdálkodó szervezetek a gabonanövényeken kívül zöldséget és gyógynövényeket termelnek (a cukorrépa termesztés jelentősen csökkent a hatvani cukorgyár bezárásával).

Nagyüzemi állattenyésztéssel (szarvasmarha) a gödöllői Szent István Egyetem nagygombosi tangazdasága foglalkozik.

A város körzetében mindössze 210 ha erdő található, ennek faállománya zömmel akác, nyár, kevés fenyő és tölgy.

Erdőterületek külterületen a mezőgazdasági jellegű tájhasználat miatt a település közigazgatási területén csak mozaikos jelleggel (patakmedrekben, meredekebb domboldalakon) fordulnak elő. A város erdősültsége (5,9 %) elmarad az országos átlagtól (19 %). A jellemző faállomány: akác, nyár, kevés fenyő és tölgy.

A mezőgazdasági művelés alatt álló területeken a javasolt az együttműködés kialakítása a magángazdálkodókkal annak érdekében, hogy egy a környezet- és természetvédelmi érdekeknek is megfelelő összefüggő biotóp hálózat alakuljon ki. A biotóp hálózat kialakításában fontos szerepük van a mezőgazdasági táblák közötti fasoroknak, cserjéknek, melynek fenntartása az intenzíven művelt külterületi mezőgazdasági táblák és köztük húzódó utak mentén javasolt (szintén javasolt a fásítás az alacsony termőértékű vagy deflációra alkalmas homokterületeken).

A településen a szőlő- és gyümölcstermesztésnek évszázados hagyománya van, már a II. katonai felmérésen (1806-1869.) jelentős kiterjedésű szőlőterületek láthatóak a belterülettől északra lévő zártkerti területen. A felmérés gyümölcstermő területeket is ábrázol az akkori településközponttól délre. A földhivatali alaptérkép jelentős kiterjedésű gyümölcstermő területeket jelöl a belterülettől délkeletre, illetve a külterület legészakibb részén. A topográfiai térkép alma, barack, szilva, cseresznye, dió, és ribizli termő területeket jelöl a belterület délkeleti részén. A település a Mátrai Borvidéken belül az Ecsédi Hegyközséghez tartozik. (2008 évben a Hatvani Hegyközség beolvadt az Ecsédi Hegyközségbe.)

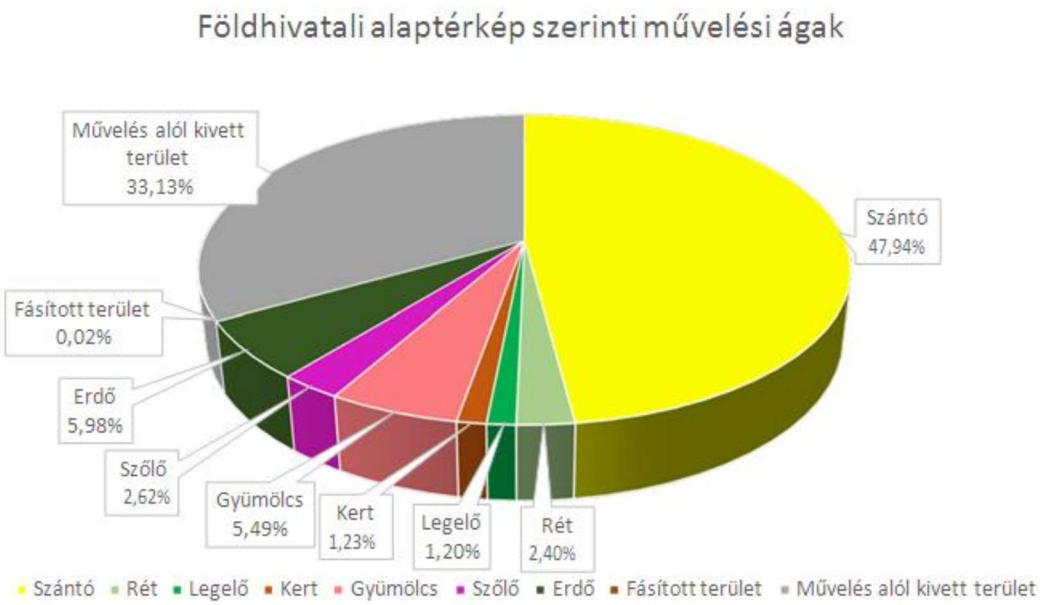

(*Ábra készítéséhez felhasznált forrás: Földhivatali alapadatok)*

A művelési ágak elhelyezkedése a „Földhivatali alaptérkép szerinti művelési ágak” című ábrán tekinthető meg. (A földhivatali alaptérkép a felszíni vizek egy részét nem vízként jelöli [pl.: anyagbánya a külterület déli részén], ezért a térinformatikai vizsgálat során szürke színt kaptak. A felszíni vizek elhelyezkedését a topográfiai térkép szemlélteti.)

Rét és legelő művelésű területek legnagyobb arányban a belterülettől délre, de kisebb foltokban a belterülettől északra is megtalálhatóak. A kertművelésű ingatlanok kizárólag a zártkerti fekvésű területeken láthatóak.

A településen a mezőgazdasági művelés alá vont területek magas arányából adódóan az erdő és fásított terület együttes aránya alacsony (mindössze 6 %)

4. Gazdasági helyzet[13)]

4.1 A vagyoni helyzet

Az önkormányzat vagyonszerkezete a következő:

Vagyonelem megnevezése	Mennyisége (db)	Értéke (millió Ft)
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	668	16 766
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	61	3 955
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	568	1 855

Az Önkormányzat vagyona a 2014. évi zárómérleg alapján 22.738.518 ezer Ft.

A vagyon az elmúlt 5 évben közel 3.288 millió forinttal növekedett.

Az elmúlt időszakban – a teljesség igénye nélkül – a nagyobb beruházások a következők voltak, amelyek pályázattal valósultak meg:

ÉMOP-2.1.1/B-12-2012-0120 „Hatvan barokk belvárosa (Kossuth tér) turisztikai attrakcióinak és szolgáltatásainak fejlesztése” --- 513 millió

ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0113 „Gyermekegészségügyi alapellátás fejlesztése az újhatvani városrészben” --- 133 millió

ÉMOP-3.2.1/D-11-2011-0035 „Hatvan Város Önkormányzat helyi jelentőségű vízvédelmi rendszereinek fejlesztése – Újhatvan belterületi csapadékvíz rendezése” --- 192 millió

ÉMOP-3.2.1/F-10-2011-0080 „Hatvan Város Önkormányzat helyi és térségi jelentőségű vízvédelmi rendszereinek rekonstrukciója – Liszt Ferenc utca és környéke árvízvédelme” ---- 94 millió

ÉMOP-4.2.1/B-12-2013-0004 „Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat – Bölcsődefejlesztés Hatvan városában” --- 307 millió

ÉMOP-2.1.1/A-12-k2-2012-0004 „Kalandozzunk kerékpárral a Zagyva-folyó mentén” -- 850 millió

KEOP-5.5.0/B/12-2013-0130 „Hatvan – Újhatvani Római Katolikus Általános Iskola, Vörösmarty téri Óvoda és Csicsergő Óvoda épületenergetikai fejlesztése megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva” --- 98 millió

KEOP-5.5.0/A/12-2013-0096 „Hatvan – Kossuth Lajos Általános Iskola és 5. számú Általános Iskola épületenergetikai fejlesztése” --- 222 millió

KEOP-5.5.0/K/14-2014-0001 „Hatvan Város közvilágítás energiatakarékos átalakítása” –308 millió

TÁMOP-3.1.3-11/2-2012-0019 „Törődés az emberiséggel és annak sorsával – ez álljon az érdeklődése középpontjában minden technikai erőfeszítésnek. (Einstein)” (Öveges Program) --- 283 millió

4.2 A pénzügyi helyzet

Az önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az alábbiak jellemezték:

- az önkormányzat fizetőképességének fenntartásához külön állami támogatást igényelt és kapott meg:2012.évben 106.741 Eft

2013. évben 210 millió forint összegben.

- működési hitel felvételére került sor szintén 2013. évben 488.355 E Ft összegben

- fejlesztési hitel felvétele az alábbiakban történt:

-2011. évben: 602.607 E Ft,

-2012. évben: 58.346 E Ft.

- Európai Uniós támogatás megelőlegezési hitel:

-2014. évben: 74.634 E Ft.

A pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás a pénzügyi kifizetések ütemezésének, a folyamatos takarékossági intézkedések következtében biztosítva volt.

A Magyar Állam két részletben átvállalta az önkormányzat adósságállományát, így jelenleg 2015. évben az önkormányzat adósságállománnyal nem rendelkezik, kivéve Hatvan és Térsége Szennyvíz-Beruházási Társulat megszűnését követően átvett hitelállományt, melynek lejárata 2018-ban lesz és fedezete a szennyvízhálózatra történő csatlakozás miatt fizetendő lakossági érdekeltségi bevétel.

4.2.1 A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

Az Önkormányzat költségvetési rendelet szerinti főösszege az elmúlt 4 évben 5,5-9,9 e millió forint körül mozgott.

Az önkormányzat költségvetését a nemzetgazdasági szempontokat, valamint a saját intézményei működését figyelembe véve alakította ki.

Céljai:

-bevételek és kiadások közötti egyensúly kialakítása,

-kötelező feladatok ellátása

-működés fenntartása

-elnyert pályázatok megvalósítása

-új pályázatok feltárása, bevonása,

-különböző szolgálatok nyújtása a lakosságnak

-munkanélküliek foglalkoztatása

4.3 Bevételek

A költségvetési bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	Tényadatok				2015. terv-adatok
	2011.	2012.	2013.	2014.	
Intézményi működési bevételek	216 700	336 203	328 858	333 414	403 604
Önkormányzatok sajátos működési bevételei	2 468 939	2 246 851	2 319 809	2 528 600	2 398 790
Önkormányzatok költségvetési támogatása	1 721 103	1 543 389	1 324 849	971 899	634 668
Államháztartáson belülről kapott támogatások	2 500 376	300 135	751 629	2 417 751	2 210 528
Felhalmozási bevételek	676 591	84 839	165 005	109 161	99 361
Államháztartáson kívülről kapott támogatások	1 053 782	254 542	5 695	237 716	11 100
Támogatási kölcsönök visszafizetése	1 717	40 417	97 489	5 761	287 355
Pénzmaradvány	588 210	710 845	303 671	653 698	403 927
Működési hitel			488 355		
Felhalmozási hitel	602 607	58 346		74 634	556 680
Kapott előlegek, átfutó bevételek	417	764	18 917	14 997	
Bevételek mindösszesen:	9 830 442	5 576 331	5 804 277	7 347 631	7 005 473

Az elmúlt 4 évben a bevételek területén nagy szórás mutatkozik, összegségben, mind a bevétel szerkezetében, amely egyrészt jogszabályi változások másrészt, képviselő-testületi döntések következtében alakultak.

A Költségvetési bevételek közül

- az önkormányzatok sajátos működési bevételei (helyi adóbevétel) stagnálnak

- az önkormányzat költségvetési támogatása csökkenést mutat feladatátrendeződések következtében

- államháztartáson belülről kapott támogatások főleg fejlesztésre szolgáltak, Európai Uniós és más pályázatból nyert pénzösszegek

A költségvetési bevételek szerkezetére hatást gyakorolt, hogy feladatok kikerültek az önkormányzat hatásköréből: például Klebersberg Intézményfenntartó Központ, Járási Hivatalok létrejötte.

4.4 Kiadások

A költségvetési kiadások szerkezete az alábbiak szerint alakult:

ezer Ft

Megnevezés	**Tényadatok**				**2015. terv-adatok**
	2011.	**2012.**	**2013.**	**2014.**	
Személyi jellegű kiadások	2 025 664	1 874 758	892 691	1 234 738	1 253 139
Munkaadókat terhelő járulékok	526 032	492 259	229 516	309 864	345 550
Dologi jellegű kiadások	1 502 349	1 486 602	1 476 387	1 692 062	1 567 677
Ellátottak pénzbeli juttatásai	22 400	23 179	151 110	101 513	52 448
Átadott pénzeszközök	755 891	743 516	600 409	488 828	412 473
Felhalmozási kiadások	4 080 220	470 025	1 499 472	2 784 611	2 935 811

Átfutó függő kiadások, adott előlegek	20 053	-117 285	-39	3 488	
Hitel visszafizetése	1 796	43 992	51 944	163 626	85 568
Tartalékok					352 807
Kölcsönök nyújtása		137 370	226 300	62 055	
Kiadások mindösszesen	8 934 405	5 154 416	5 127 790	6 840 785	7 005 473

- A működési kiadásokra jellemző szintén a feladatátrendeződések kihatása.

- A felhalmozási kiadások a beruházásokhoz igazodóan változtak, és változnak.

A költségvetési kiadások tekintetében a következő években várhatóan

- a személyi juttatások, és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságában stagnálás várható

- dologi kiadások nagyságát növeli az infláció, az intézmények felújítása csökkenti a közüzemi költségeket

- takarékos intézkedések megtétele továbbra is indokolt.

4.5 Idegenforgalom

Hatvanban az Észak-magyarországi Régió egészéhez hasonlóan a turizmus bevétele elmarad az országos átlagtól. A szálláshely-szolgáltatás–vendéglátás (H) nemzetgazdasági ágba sorolt vállalkozások a működő vállalkozások 6%-át jelentik. Iparűzési adó befizetésük nagyságrendje alapján nincsenek az első140 vállalkozás között. A vendéglátóhelyek száma 2000. óta nagyjából stagnál. A 139 db vendéglátóhely ugyanakkor lakosságszámra vetítve magas. A szálláshelyen eltöltött vendégéjszakák száma alacsonynak tekinthető. A magánszállásokon eltöltött vendégéjszakák aránya (összes vendégéjszaka 64%-a) viszont jóval magasabb a megszokottnál, miközben a magánszállások férőhely-száma az összes szállás férőhelynek csupán 56%-a. Ezek az adatok alacsony szintű, de az adottságok alapján jól fejleszthető idegenforgalmi kultúrát reprezentálnak.

4.6 Folyamatban lévő beruházások, fejlesztések

KEOP 5.5.0/K/-14-2014-0001	Közvilágítás korszerűsítése Hatvan városában
KEOP-4.10.0/N/14-45452/308	"A Hatvani 5. sz. Általános Iskolánál napelemes rendszer kiépítése"
KÖZOP 3.5.0-09-11-2014-0029	Horváth Mihály úti kerékpárút építése a Csányi úti körforgalomig
KÖZOP 3.5.0-09-11-2013-0008	Hatvani 3. sz. főút közúti és vasúti felüljáró híd felújítása, és a 21.sz főút közlekedési csomópontjának kiépítése
KEOP 5.5.0/A/12-0096	Kossuth Lajos Ált. Isk. és 5. Sz. Ált. Iskola Isk.
KEOP 5.5.0/A/12-0143	(Polgármesteri Hivatal, Gesztenyéskert Ó., Varázskapu Ó.) Kodály Z. Általános Iskola, Százszorszép Óvoda és DALI
KEOP-5.5.0/B/12-0130	Újhatvani Római Katolikus Ált. Isk., Vörösmarty téri Óvoda, Csicsergő Óvoda
KEOP-5.7.0 konstrukció	Hatvani Szent István Ált. Isk.
KEOP-5.7.0 konstrukció	Hatvani Brunszvik Ó.
KEOP-5.7.0 konstrukció	Hatvani Napsugár Ó.
KEOP-5.7.0 konstrukció	Hatvani Bajza Gimn.

KEOP-5.7.0 konstrukció	Hatvani Lesznai Ált. Isk
Földművelésügyi Minisztérium	"Hungarikum-pályázat"
Kubinyi Ágoston Program	a) alcél – Széchenyi Zsigmond Vadászati Múzeumban új állandó kiállítás létrehozása
Kubinyi Ágoston Program	b) alcél – Hatvany Lajos Múzeum részére várostörténeti állandó kiállítás létrehozása
TÁMOP-3.1.3-11/2-2012-0019	Öveges Program
ÉMOP-2.1.1/A-12-k2-2012-0004	"Kalandozzunk kerékpárral a Zagyva-folyó mentén"
ÉMOP-2.1.1/B-12-2012-0120	Hatvan barokk belvárosa (Kossuth tér) turisztikai attrakcióinak és szolgáltatásainak fejlesztése
ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0113	Újhatvani Rendelő
ÉMOP-3.2.1/F-10-2011-0080	„Hatvan Város Önkormányzat helyi és térségi jelentőségű vízvédelmi rendszereinek rekonstrukciója - Liszt Ferenc utca és környéke árvízvédelme”
ÁROP-1.A.3-2014-2014-0008	„Területi együttműködést segítő programok kialakítása a Hatvani járásban”
BM pályázat	Kodály Z. Általános Iskola öltöző és kapcsolódó vizesblokkjainak infrastrukturális felújítása , Tizeshonvéd u.belterületi út felújítása

BM pályázat	Kodály Z. Általános Iskola öltöző és kapcsolódó vizesblokkjainak infrastrukturális felújítása , Tizeshonvéd u.belterületi út felújítása

KEOP 1.1.1/B-10-11-2013-0004	**Települési szilárd hulladék-gazdálkodási rendszerek fejlesztése**
KEOP 1.1.1/C/13-2013-0011	**Hatvan és környéke hulladék-gazdálkodási rendszerének fejlesztése eszközbeszerzésekkel**

5. SWOT elemzés[6)]

erősségek	gyengeségek
- közlekedési csomópont - járásszékhely település - nemzetközi technológiai cégek koncentrált jelenléte - kiváló logisztikai lehetőségek - kulturális hagyományok és történelmi múlt - értékes természeti erőforrás - közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés - fejlett oktatási intézmények - kerékpáros közlekedés lehetőségeinek erős fejlődése - egészségügyi ellátottság fejlett, térségi központi szerep (megújított, fejlesztett kórház) - környezetvédelem kiemelt szerepe (több öko iskola településen)	- alacsony keresetek, csökkent vásárlóerő - kkv-k száma országos viszonylatban alacsony - a turisták átlagos tartózkodási ideje és fajlagos költése alacsony - öregedő, fogyó népesség - az erőforrások, az adottságok, lehetőségek kihasználtsága nem minden esetben megfelelő
lehetőségek	**veszélyek**
- vonzói vállalkozói környezet - turisztikai lehetőségek - a főváros közelségéből adódó lehetőségek - a geotermikus és más megújuló energiaforrások használata - közlekedési infrastruktúra fejlesztése - oktatás fejlődése - nemzetközi technológiai cégek fejlesztése, fejlődése, térnyerése - kerékpáros közlekedés, turizmus fejlesztése - kulturális központtá válás - természetvédelmi, környezetvédelmi szempontú oktatás, nevelés fejlesztése. lakosságra gyakorolt hatása	- lakosság elöregedése, népességcsökkenés - történelmi hírnév elsorvadása - átmenő forgalom erősödése, légszennyezés - forgalomnövekedés hatására a mellékutak állapota továbbromlik

6. Stratégiai akciótervezés[1)3)4)5)7)8)9)11)12)]

6.1 Társadalmi akcióterv

Célunk, hogy Hatvan olyan településsé váljon, ahol senki sem tapasztalja a közvetlen vagy közvetett diszkriminációt vagy hátrányos megkülönböztetést faji, etnikai, nemzetiségi, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékosság vagy más indok alapján.

Alapelvünk a szolidaritás, településünk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Továbbá a méltányos és rugalmas elbánás, a megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását és megőrzését.

Hatvan Város Önkormányzata olyan társadalmi környezet támogatását célozza meg, mely tiszteletben tartja a sokszínűséget, mentes a hátrányos megkülönböztetéstől, a zaklatástól, a jogellenes elkülönítéstől, valamint a megtorlástól. Az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében szükség esetén előnyben részesítünk egyéneket, társadalmi csoportokat, ha az az esélyegyenlőtlenség felszámolására irányul. Kiemelt figyelmet fordítunk az alábbi csoportok esélyegyenlőségének biztosítására:

- romák,
- nők,
- 40 évnél idősebb munkavállalók,
- fogyatékos, megváltozott munkaképességű személyek,
- két vagy több, tíz éven aluli gyermeket nevelő, vagy tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő munkavállalók.

6.1.1 Oktatási intézkedések

- a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása Hatvan Város már előre kidolgozta és 62/2009. (III.12.) sz. képviselő-testületi határozatában el is fogadta Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programját. A hátrányos helyzetű (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek esélyegyenlőségének szempontjából az alábbi problémák kerültek feltárásra: - kevés számú a szülői nyilatkozatokon alapuló HHH-s gyermekek száma

- a többféle fenntartó miatt (önkormányzat, KLIK, megyei önkormányzat, egyház, alapítvány) rendszeres kommunikációra, egyeztetésekre van szükség és kölcsönös adatszolgáltatásra,

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek 3 éves kortól való rendszeres óvodába járása érdekében erősíteni kell a felderítő munkát,

- iskolai szegregáció intézményi szinten - továbbtanulási arányok jelentős eltérése a HHH-s és nem HHH-s végzősök között,

- hiányos a pedagógusok módszertani képzettsége.

- A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Terve elévült, ezért annak mielőbbi felülvizsgálatára van szükség.

Oktatási intézkedések

Beazonosított problémák	**Intézkedések**
Veszélyeztetett, HH, HHH státuszú gyerekek felmérése, nyomon követése.	Az intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás és adatnyilvántartás működő kontrollja és kidolgozott protokollja biztosítva legyen.
Kevés számú a szülői nyilatkozatokon alapuló HHH-s gyerekek aránya.	Tájékoztatás javítása a szülők felé a kedvezményekről, a lehetőségekről.
Továbbtanulási arányok jelentős eltérése a HHHs tanulók esetében, azaz a HHH-s gyerekek tovább tanulási aránya és	Motiváció állítása, pályaválasztási tanácsadás, képességeik reális felmérése és a tanulók szorosabb nyomon követése.

lemorzsolódási aránya sokkal rosszabb, mint a nem HHH-s gyerekeké.	Pályázati forrásból egyéni foglalkozás velük (Útravaló, Macika pályázat, Arany János Tehetséggondozó Program,)
Adatszolgáltatás nem teljes körű a többféle fenntartó miatt.	Rendszeres konzultáció, egyeztetés a fenntartók között.
Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elévült.	A dokumentum felülvizsgálata, aktualizálása, cselekvési területek meghatározása
Hiányos a pedagógusok módszertani képzettsége.	Új tanítási módszerek elsajátítása: projektpedagógia, kooperatív tanulási módszerek,
Általános iskolát végzettek vagy az általános iskolát el nem végzettek száma magas, ennek feltehetően nagy része roma származású polgár.	- 8 osztályt el nem végzett személyek motiválása az általános iskolai tanulmányaik befejezésére, valamint az ezt követő akkreditált szakmai képesítés vagy első szakma megszerzésére - roma nemzetiségi önazonosságot vállaló munkavállalókat alkalmazó vállalkozások partnerségi bevonása, - a szakmai gyakorlatot biztosító cégek ösztönzése - EU által támogatott programok megpályázása, amelyek által lehetőséget teremtünk OKJ szakképzés elindítására,

Forrás: Hatvan Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

6.1.2 Foglalkoztatási intézkedések

Jelenleg legjelentősebb szerepe a helyi, alacsony státuszú munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának van. Jelenleg nincs adatunk a közfoglalkoztatásban részt vevő roma származású munkaerő vagy a szegregátumokban élő közfoglalkoztatottak számáról. Az elmúlt időszak közfoglalkoztatási adatai:

- 2013. évben 390 fő került foglalkoztatásra (időszakos foglalkoztatás, 375 fő foglalkoztatása novembertől decemberig történt.)

- 2014. évben 380 fő került foglalkoztatásra (időszakos foglalkoztatás a 375 fő foglalkoztatása januártól áprilisig történt, és ugyanezen emberek kerültek később vissza a havonta átlagosan 100 -120 fő foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatás adta lehetőségeket igyekszik a városvezetés a jövőben is kihasználni, ha lehetőségünk lesz rá, akkor magasabb hozzáadott értékű tevékenységek esetében is, (pl. zöldség-, gyümölcs termesztésben). Ha lehetséges és előnyös, akkor a meglévő Szociális Szövetkezeti formában, amely hozzá tudna járulni a közétkeztetéshez.

Beazonosított problémák	**Intézkedések**
Értékteremtő közmunkaprogram romák és nem romák számára	Értékterem tő munkalehetőségek feltárása, támogatása, Szociális Szövetkezet fejlesztése. Jó gyakorlatok gyűjteménye és értékteremtő munkahelyek létrehozása vagy támogatása
Aktív korú alacsony státuszú lakosok foglalkoztatási rátája alacsony	-roma nemzetiségi önazonosságot vállaló munkavállalókat alkalmazó vállalkozások partnerségi bevonása, -felzárkóztató képzések esélyjavító motivációs, kommunikációs, munkaerő -piaci készségfejlesztő programok, családtámogatások, -iskolarendszeren belüli felnőttképzésben és iskolarendszeren kívüli betanító, OKJ-s képzésben való részvétel, -esélyegyenlőség biztosításához szükséges feltétel-és eszközrendszer kidolgozásának folytatása, kiemelt figyelemmel az alábbiakra: pozitív példák bemutatása, amely mérsékelheti az intoleranciát, határozottabb fellépés a hátrányos megkülönböztetés ellen, végrehajtsa a roma nemzetiségi érdekképviseleti szervezetek aktív közreműködésével, -kapcsolatfelvétel a Városban működő jelentősebb munkáltatókkal a cigány/roma lakosság foglalkoztatásnak élénkítése céljából, részvétel a munkáltatók és munkavállalók érdekképviseleti szerveinek fórumain -a média bevonása kapcsán pozitív előremutató példák, események, sikeres pályázati programok bemutatása

Forrás: Hatvan Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

6.1.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A szegregációt okozó folyamatok hátterében különböző okok húzódhatnak meg, közülük a legfontosabb az alacsony iskolai végzettségből következő munkanélküliség, a kizárólagosan a legolcsóbb és egyben legrosszabb minőségű lakhatáshoz történő hozzáférés lehetősége, az eladósodás és ennek következtében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés szűkülése.

A településen élő legszegényebb családok támogatását az önkormányzat feszített gazdálkodása ennek ellenére felvállalja annak érdekében, hogy helyzetük javuljon, körük ne bővüljön.

A rossz szociális helyzetben lévő családokon leginkább az segít, ha tagjai munkához jutnak, ez az alapfeltétele a család jobb helyzetbe kerülésének.

További szegregálódási folyamatokat indíthat el, ha egy városrész leromlása elindul, az önkormányzat felelőssége, hogy ezt észlelje és gyorsan reagáljon. Hatvan város önkormányzata mindent el fog követni, hogy a leromló területek további pusztulását megállítsa. Ennek egyik eszköze lehet a hiányzó közszolgáltatások elérhetővé tétele. A fentebb jelzett problémák és lehetséges megoldások érdekében az önkormányzat törekedni fog arra, hogy megtalálja azokat a külső, leginkább pályázati forrásokat, amelyek segítségével a település alacsony státuszú lakosait támogatni tudja – oktatási felzárkózás, munkahely teremtés, közutak fejlesztése, közmű ellátásának fejlesztése.

A szegregátumok létrejötte részben spontán folyamat eredménye. A jelenlegi városfejlesztési elképzelések szerint nem ismert olyan beavatkozás, amely a területeken az ingatlanok nagyszámú bontását követelné meg, ezzel esetlegesen hozzájárulva újabb szegregátumok létrejöttéhez.

Lent javasolt intézkedéseink igazodnak a Város vezetése által elfogadott átfogó fejlesztési és pályázati tervekhez.

	Szegregációs tendenciák mérséklése, a szegregátumban élők életminőségének, társadalmi integrációs esélyeinek javítását célzó intézkedések	Az intézkedések várható hatásai
1.	A városban élő polgárok esélyegyenlőségének, életminőségének, integrációjának előmozdítását, javítását célzó alapdokumentumok elkészítése, évenkénti felülvizsgálata, az abban foglalt intézkedések megvalósításának érdekében -Helyi Esélyegyenlőségi Program -Közoktatási Esélyegyenlőségi Program -Anti-szegregációs Terv	Az érintett dokumentumok tartalmi szinten összhangba kerülnek. A bizonyíték alapú tervezésnek köszönhetően célirányos, összehangolt, egymásra épülő programok kerülnek kidolgozásra, végrehajtásra. A dokumentumokban megjelölt beavatkozási irányok, célkitűzések támpontot nyújtanak a helyi intézmények programjainak kidolgozásához is. Mindezek révén a fejlesztési szinergiák jöhetnek létre.
2.	**Oktatás** Korai be óvodázást segítő program elindítása. HHH gyermekek számáról szóló az adatvédelmi törvényekkel összhangban lévő –pontos nyilvántartás. Innovatív pedagógiai technikák, módszerek bevezetése. Sikeres továbbtanulást, pályaorientációt megalapozó programok bevezetése. HHH diákokat támogató Mentor program kidolgozása. Tanoda jellegű programok. Általános iskolát végzettek vagy az általános iskolát el nem végzettek száma magas, ennek feltehetően nagy része roma származású polgár, akik alacsony státuszú lakosok.	A település köznevelési teveinek összehangolására, bizonyíték alapú tervezésére, programok kidolgozására nyílik lehetőség. A pályaorientációs program lehetőséget teremt a tudatos, célirányos továbbtanulásra, a lemorzsolódás megakadályozására. Általános iskolai tanulmányok befejezését célzó intézkedésekkel és még tovább tanulási, szakmaszerzésre irányuló lehetőségekkel elősegítjük az alacsony státuszú lakosság nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.
3.	**Foglalkoztatás** Aktív korú alacsony státuszú lakosok foglalkoztatási rátájának javítása érdekében:	A helyi vállalkozások társadalmi felelősségvállalásának erősítése, a szegregátumban élő aktív korú népesség nagyobb arányú

	-Átfogó felmérés készítése arról, hogy a városban működő vállalkozások milyen arányban tudnának alacsony iskolai végzettségű munkavállalókat foglalkoztatni. -Felmérés keretében megvizsgálni, hogy rövid és középtávon mely szakmákra van leginkább kereslet. -Olyan jogszabályi, támogatási klíma kialakítása, amely kedvez a közép és nagyobb volumenű vállalkozásoknak. -Képzésbe ágyazott foglalkoztatási programok kidolgozása. -Intézményközi együttműködések (Munkaügyi kirendeltség, Családsegítő, Roma Nemzetiség Önkormányzat, Települési Önkormányzat).	foglalkoztatásnak előmozdítása. Munkahelyteremtő beruházások, működő tőke városba történő vonzása révén lehetőség nyílik a szegregátumban élők nagyobb arányú foglalkoztatására, esetleges előnyben részesítésére. Olyan programok, amelyek lehetőséget biztosítanak szegregátumban élő számára élelmiszerek megtermelésére, önellátására, vállalkozóvá válás elősegítésére. Olyan programok kidolgozása, lebonyolítása, melynek keretében a szegregátumban élő aktív korú lakosság piacképes szakismeretekre, készségekre tehet szert.
4.	**Lakhatás** Rossz műszaki állapotban lévő ingatlanok felújítása, nyílászáróinak cseréje Lakóingatlanok komfortfokozatának emelése	Erre nincs lehetőség, célunk, hogy ne bővüljön a szegregátumban élők száma.
5.	**Infrastruktúra** Szilárdburkolatú utak és járdák felújítása.	A tervezett intézkedések révén javulhat a szegregátumban élő családok életminősége. Emelkedhet az ingatlanok piaci értéke.
6.	**Egészségügy** A szegregátumban élő lakosság szűrővizsgálatokkal kapcsolatos felvilágosítása, azokon való részvételre való ösztönzése. Családtervezéssel kapcsolatos ismeretek átadása. Szexuális élettel, valamint védekezésekkel kapcsolatos felvilágosítás. Kábítószer és alkoholfogyasztás veszélyiről szóló felvilágosítás.	Az intézkedés révén a szegregátumban élők körében csökkenhet a krónikus és rákos megbetegedések aránya. Az intézkedés révén csökkenhet szegrgátumban élő fiatalok korai házassága, gyermekvállalása, tudatosabbá válhat a családtervezés. Az intézkedés révén csökkenhet a szegregátumban élők körében a nem kívánt terhességek aránya, az ebből fakadó iskolai lemorzsolódás.
7.	**Kultúra** Romák eredetéről, kultúrájáról, magyar	Pozitív roma és nem roma (kettős) identitás erősítése, a roma és nem roma

történelemben játszott meghatározó szerepéről szóló információk átadása. Közösségi–tér kialakítása.	emberek közötti azonosságok erősítése.

Forrás: Hatvan Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

6.1.4 Az idősek helyzetének javításra tett intézkedések

Intézkedés címe:	**Tevékeny időskor program elindítása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Nincs ilyen program, amely az időskorúak foglalkoztatottságát és az élethosszig tartó tanulás elvének megfelelő programokat, lehetőségeket nyújtana.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Tevékeny időskor program működtetése R: az igények és lehetőségek felmérése K: Tevékeny időskor program kialakítása H: Tevékeny időskor program megvalósítása, támogatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igények és lehetőségek feltérképezése 2. programok bevezetése
Résztvevők és felelős	Időskorúak, szociális osztály
Partnerek	Nyugdíjas klubok, Idősek Klubja, közművelődési intézmények, munkaügyi kirendeltség
Határidő(k) pontokba szedve	1. K: 2017. 12. 2. H: 2018. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés okokkal alátámasztva K: programok leírása, jelenléti ívek H: fotók, tanfolyami tanúsítványok
Kockázatok	Részt vevők motiválatlansága – kommunikáció, módszerek; anyagi forrás

és csökkentésük eszközei	hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

6.1.5 A nők helyzetének javítására tett intézkedések

Intézkedés címe:	**Női típusú munkahelyek támogatása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A város nagyvállalatai inkább férfi munkaerőt igényelnek, ezért a női munkanélküliek száma magas.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Munkanélküli nők számának csökkentése. R: női munkaerő felmérése, végzettség, képességek, készségek K: női munkaerőt foglalkoztató munkáltatók felkutatása, motiválása – nők képzése H: Munkanélküli nők számának csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. női munkaerő felmérése, végzettség, képességek, készségek szempontjából 2. munkáltatók megkeresése, motiválása – nők képzési lehetőségeinek felkutatása 3. Munkanélküli nők számának csökkentése
Résztvevők és felelős	Nők, Szociális osztály
Partnerek	Munkaügyi kirendeltség, munkáltatók, képzők
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2017. 12. 2. 2018. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	R: új munkahelyek dokumentumai K: női munkavállalók dokumentumai H: női munkanélküliségi adatok

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz lehetőség, nem lesz kapacitás – kommunikáció, támogatás
Szükséges erőforrások	anyagi erőforrás

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

6.1.6 A fogyatékkal élők helyzetének javítására tett intézkedések

Intézkedés címe:	**Kevés foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Nincs olyan munkahely a településen, ahol a fogyatékkal élők tudnának dolgozni.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Foglalkoztatási lehetőségek növelése a fogyatékkal élők számára. R: igényfelmérés K: lehetőségek felmérése H: ellátás biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés 2. munkáltatók felkeresése, motiválása 3. számukra új munkahelyek létrehozása vagy támogatása
Résztvevők és felelős	Fogyatékkal élők, Szociális szolgálat
Partnerek	Családsegítők, mozgássérültek egyesülete, SINOSZ, Vakok Országos Egyesülete, egyéb egyesületek, alapítványok, munkáltatók, civilszervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2017. 06. 2. 2018. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés adatai, dokumentumai H: munkahely lehetőségek dokumentációja, munkahelyek

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz munkáltató, aki ezt vállalná – megoldáskeresés, kedvezmény, támogatás ajánlása; anyagi forrás hiánya – pályázatok, munkáltatók tájékoztatása az igénybe vehető támogatásokról, kedvezményekről
Szükséges erőforrások	anyagi erőforrás, munkáltatók keresése, partnerek egymás felé közvetítése

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

Intézkedés címe:	**Fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozó adatbázis létrehozása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Nincs adatbázis a fogyatékkal élők számáról, fogyatékosságáról, igényeiről, akadálymentesített épületekről, segítségükre szolgáló eszközökről stb.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Beavatkozási területek szerinti adatbázis készítése, fogyatékos ügyi mentor kinevezése, képzése R: felmérés, adatgyűjtés K: adatok rendszerezése H: adatbázis létrehozása, nyilvánosságra hozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. adatgyűjtés 2. adatbázis elkészítése
Résztvevők és felelős	Fogyatékkal élők, Szociális szolgálat, szociális osztály
Partnerek	Családsegítők, mozgássérültek egyesülete, SINOSZ, Vakok országos Egyesülete, egyéb egyesületek, alapítványok, rehabilitációs szakmérnök
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2017. 12. 2. 2018. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: adathalmaz H: rendszerezett adatbázis beavatkozási területenként
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatok gyűjtése nehézkes – motiváltság, szakértők bevonása;
Szükséges erőforrások	humán erőforrás

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

6.2 Környezeti stratégia

6.2.1 Infrastruktúra

A terület fejlesztés egyik legfontosabb eszköze az infrastruktúra fejlesztése. Kulcsfontosságú szerepet tölt be a társadalmi-gazdasági folyamatok alakításában, ezért kiemelt hangsúllyal szerepel a településfejlesztési tervekben. Az infrastruktúra jelenléte vagy hiánya meghatározó tényezője, minősítője egy terület fejlettségének, meghatározza annak jövőbeli fejlődési lehetőségeit és kijelöli a területi tervezés eszközrendszerét.

A területfejlesztés átfogó célja az életminőség és a versenyképesség javítása, melyhez az infrastruktúra fejlesztése szükségszerűen hozzátartozik.

Az önkormányzat képviselő-testülete az infrastruktúra felosztási rendszerét alapul véve három fő területen, így a műszaki infrastruktúra, ökológiai infrastruktúra, valamint a humán infrastruktúra rendszerében tesz jelentős törekvéseket a város gazdasági fejlődése érdekében.

A műszaki infrastruktúra tekintetében a közlekedési, a közműellátási, a hulladékkezelési, valamint az infokommunikációs rendszerek biztosítása fejlesztése. Infokommunikációs területen az UPC beruházásában új digitális kábeltelevíziós és nagy sebességű adatátviteli rendszer kiépítése kezdődött meg.

Az ökológiai infrastruktúra a természeti és művi környezet védelmével, alakításával összefüggő tevékenységek, mint életminőséget befolyásoló tényezők a területfejlesztés integrált részét képezik.

Az ökológiai infrastruktúra területfejlesztési szempontból is fontos tényezője a hulladék és szennyvízkezelés, melyek szorosan összefüggenek a települési életfeltételek minőségével. A 2015-ös évben megvalósításra került egy új hulladéklerakó telep.

A humán és az intézményi infrastruktúra előretörése az újkori tudományos-technológiai forradalom a számítógépek, internet, mobil telefonok, vagyis az infokommunikációs technológiák robbanásszerű fejlődésével kezdődött el. A globalizációs folyamatok

megkövetelik a humán infrastruktúra elemeinek fokozott fejlesztését is. A gazdasági fejlődés megköveteli a szaktudás igényét, így a piaci igényekhez való alkalmazkodó, magas színvonalú tudást nyújtó oktatási és kutatási intézményrendszerre és képzésre van szükség.

A humán infrastruktúra fejlesztése megköveteli az intézményi infrastruktúra fejlesztését. Az önkormányzat ennek érdekében jelentős beruházásokat hajt végre pályázati forrásból. Jelenleg is folyamatban van a volt „Cukorgyári" területen az úgy nevezett Száraz Malom épület átalakítása a megújuló energia források használatát is bemutató környezeti és energetikai információs központra, mely átfogó ismeretek biztosítására lesz képes az energia hatékonyság növelésének a megújuló energia felhasználás alkalmazásának területén.

6.2.2 Az épített és természeti környezet védelme

A város rendelkezik településrendezési tervvel, mely 39/2009. (VIII. 28.) Önk. rendeletben került elfogadásra

Ezen dokumentumok határozzák meg a beültetési kötelezettségű területeket. Beültetési kötelezettségű területek: a telken belül kijelölt (szabályozási terven ábrázolt) kötelezően zöldfelületként tartandó terület, amelyet növényzettel fedetten kell kialakítani.

A helyi építési szabályzat a zöldterületek tekintetében három övezeti besorolást határozott meg:

- Z/1 - közparkok területe
- Z/2 - Kossuth téri közpark területe
- Z/3 - fásított köztér területe

Az egyes övezetekre vonatkozóan a helyi építési szabályzat írja elő a legkisebb zöldfelületi kiterjedés arányos (%-os) mértékét.

Az övezetben az alábbi paraméterek a meghatározóak:

Az övezet jele	Az övezetre meghatározott				Az épület
	Beépítés módja	legnagyobb beépítettség	legkisebb telekterület	legkisebb zöldfelület	legnagyobb ép.magasság
		%	m^2	%	m
Z/1	-	2	-	75	4,5
Z/2	-	-	-	60	-
Z/3	-	-	-	30	-

A Képviselő-testület feladata, hogy áttekintse a településrendezési tervet, szükség esetén lépéseket tegyen a rendezési terv módosítására, konkrét lépéseket tegyen a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.

A Képviselő-testület az épített és természeti környezet védelme érdekében

- áttekinti a védelmet igénylő, vagy védelem alá vonandó építészeti, illetve természeti értékeket,
- szükség szerint megalkotja, illetve módosítja a helyi védelemről szóló rendeletét,
- a településkép javítása érdekében javaslatokat dolgoz ki, a gondozatlan ingatlanok rendbetétele érdekében

6.2.3 Csapadékvíz-elvezetés

A települési vízrendezés feladata a települést fenyegető vízkárok megelőzése és elhárítása. A csapadékvíz elvezető rendszer kiemelt jelentősége miatt szükséges:

- a hálózat rendszeres karbantartása és fejlesztése, valamint

- a kiépítése kötelező az útépítéssel, felújítással érintett területeken.

Az elmúlt időszakban az egyes szakaszokon leromlott állapotú belterületi árokrendszer biztonságos vízelvezető képességének fenntartása érdekében folyamatosan végzik az átereszek tisztítását, hordalék-mentesítését, ezen feladatokat a Hatvani Városgondnokság látja el (az önkormányzattól kapott iránymutatásnak, feladatkijelölésnek megfelelően).

A vízelvezető árkok karbantartása érdekében 2011. évben saját beszerzés keretében vásároltak egy JCB homlokrakodó gépet, melynek feladata a nyílt árkok kiülepedett hordalékok eltávolítása, az árkok keresztmetszetének (és ezáltal a biztonságos vízelvezetés) fenntartása.

A vízfolyások csak akkor tudják feladatukat betölteni, ha rendszeres karbantartásukat elvégzik. A fenntartás legfontosabb feladata az árkokba került idegen tárgyak (tuskók, háztartási szemét stb.) eltávolítása, a meder feliszapolódásának és kezdődő rongálódások megszüntetése, a mederoldal és a töltések kaszálása – amennyiben nem betonlappal burkolt az árok.

Az ÉMOP pályázat keretén belül, 2011-ben indult egy jelentős fejlesztés. Egy zárt csatorna került kiépítésre, valamint új, nyílt burkolt árkok épültek, mely Újhatvan csapadékvíz-elvezetésének jelentős részét megoldja.

A vízelvezető rendszer felújítása, korszerűsítése, a még hiányzó részeinek megvalósítása érdekében az Önkormányzat pályázati forráslehetőségeket vesz igénybe.

A felszíni vízkészletek – melyek a csapadékból, valamint az élővizekből tevődnek össze – a külső szennyeződésekre igen érzékenyek, ezért a szennyeződésektől való megóvásuk kiemelten fontos feladat.

6.2.4 Az ivóvíz hálózat

Az önkormányzat hosszú távú fejlesztései között többek között szerepel a kisgombosi településrész ivóvízhálózatának kiépítése, amelyhez az önkormányzat jogerős vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik. A települési infrastruktúra feljődésével, az urbanizáció kiterjedésével felmerült az igény a városhoz tartozó külterületi településrészek fejlesztésére

is. Várhatóan rövid távon is egyre több igény merül fel, a városhoz tartozó Görbeéri üdülő jellegű, valamint Kisgombos településrész lakói részéről a vezetékes ivóvízhálózat kiépítésére melyet a települési önkormányzatnak számon kell tartania.

6.2.5 Csatornázás

A 2005-ben megkezdett város szennyvíz elvezetési és kezelési programja alapján megvalósított beruházást követően már nem csak Óhatvan és Újhatvan területén, hanem a többi településrész csatornázottsága is közel 100%-ban kiépített. A hálózatra való rákötés lehetősége az egész város területén biztosított, az igények lokálisan jelentkeznek.

Az ivóvízhálózat külterületi, üdülő területei fejlesztései terveivel összhangban szükséges és indokolt az érintett fejlesztési területeken a szennyvízhálózat kiépítése is.

6.2.6 A helyi közutak és közterületek fenntartása

A Településfejlesztési Operatív Program segítségével előreláthatóan az alábbi fejlesztési célok végrehajtására kerülhet sor:

Belterületi önkormányzati utak felújítása, fejlesztése, városrészek összekötését biztosító alternatív útvonalak kiépítése:

Az Ó-Hatvan és Új-Hatvan városrészek közötti, valamint a közlekedési híddal való összeköttetés a városi és térségi közlekedés hatékonyabbá tétele érdekében.

Fenntartható közlekedés fejlesztése (HABI, buszsáv, P+R parkoló, intelligens közlekedés, tájékoztatás):

A fenntartható közlekedés megnevezésű program több projektelem együttesét jelenti. A HABI (Hatvani Bringarendszer) közbringarendszer elindításával új fejezetet nyithatunk a hatvani közösségi közlekedésben. Célunk, hogy a kerékpáros közlekedés feltételeinek javításával egyre többen válasszák rövid városi utazásaikhoz alternatívaként a biciklit. Ez a

rendszer kiemelten a helyi lakosságot és a régióba érkező turisztikai közeget kívánja kiszolgálni. A rendszer egyesíti az egyéni közlekedés szabadságát a kötöttpályás közlekedés megbízhatóságával (vasúttal való összekötés). A kerékpárok a belváros fontos csomópontjain található gyűjtőállomásokon bérelhetők és adhatók le.

A rendszer részei a speciális kerékpárok, a gyűjtőállomások, a karbantartó és az újraelosztó alrendszer, az ügyfélszolgálat és a mindezek mögött álló komplex informatikai háttér. A rendszerhez tartozik a szolgáltatási terület úthálózata is. A gyűjtőállomások a kerékpárok rögzítésére alkalmas dokkolókból és a terminálból állnak, amelyek a biciklik bérbevételét lehetővé teszik. A városi bicikliút-rendszer összekötésre kerül a turisztikai bicikli utakkal, mintegy szerves egészet alkotva.

A fenntartható közlekedés másik kiemelt eleme a Módváltó rendszerek fejlesztése (P+R, B+R parkolók, csomópontok fejlesztése-intelligens információ- és kommunikációtechnológiai (IKT) fejlesztések (''smart city''). A fejlesztés célja, hogy Hatvan városában és a környező agglomerációt érintően, a meglévő és tervezett kerékpár utak kialakításával párhuzamosan Kerékpártárolók kerüljenek kiépítése, valamint a gyalogos, sétáló és biciklis útvonalak között egy intelligens információ- és kommunikációtechnológiai (IKT) fejlesztés valósuljon meg. A fentiek mellett a város és a Bosch, mint a térség egyik legnagyobb munkaadója között energia-hatékony szállítójárművek beszerzésére kerül sor a Régiós Volán Társasággal együttműködve. Ez a projekt harmadik eleme. Az energiahatékony járművekhez kapcsolódik, modern környezetbarát buszparkolók kialakítása is, amelyet a hagyományos tömegközlekedési eszközök és az új energiahatékony gépjárművek is használni tudnak.

<u>Közterületek felújítása - Városrehabilitáció - ÖKO főút:</u>

A komplex projekt kiemelt célja, hogy a városi közterületek rehabilitációján, a leromlott városrészek megújításán keresztül, a várost átszelő ÖKO Főutca és Zöldfolyosó kerüljön megépítésre. A projekt megvalósulása révén olyan egyedi megoldás születik, amelynek jelentős komplementer hatásai jelentkeznek:

a) zöld turisztikai attrakció, más néven ökoturizmus jelenik meg a városban (pl. frissítő víztaposó, pihenőpontok, zöldszigetek);

b) a környezettudatos megoldások valósulnak meg (víztakarékos öntözőrendszer kialakítása, burkolt felületek helyett zöld környezet megteremtése);

c) megújuló energiaforrások felhasználásával működő közvilágítás kerül kialakításra;

d) szemléletformáló akciók és interaktív bemutatóterek, szórakoztató csomópontok (helyi identitás-, környezettudatosság-, közösségi funkciók erősítése) kerülnek elhelyezésre;

e) család és klímabarát terek és rekreációs parkok kerülnek kialakításra;

f) a szabadidő eltöltéshez közösségi kertek és közösségi terek rekreációs övezetek kerülnek kijelölésre (marasztaló élettér) a történelmi belváros környezetbarát szempontok figyelembevételével kerül fejlesztésre.

A megvalósulás eredményeképpen Magyarországon egyedülálló ökoturisztikai attrakciója valósul meg, mely Magyarországon egyedülálló látványosság is. Az ÖKO Főutca a város főterét köti össze a vasútállomással, melynek révén a város Csellengő rendszerének legmarkánsabb eleme jöhet létre. Az ÖKO Főutca több szakaszra osztható, az egyes szakaszokat ún. fordítópontok terelik, illetve jelzik a karakterbeli váltást. Az első szakasza a vasútállomás és az ÖKO híd közötti szakasz, mely Közép-Hatvan egy újabb kereszttengelye (ez a szakasz kapcsolódik az Alléhoz, a tanösvényekhez, illetve a Zagyva parti sétányhoz. A második szakasz, maga az ÖKO híd. A harmadik szakasz a Zagyva Óhatvani partjától a főtéri templomig tart, itt kapcsolódik a főutca a téri struktúrához. Ez a szakasz Óhatvan történelmi szövetében halad.

6.2.7 A helyi tömegközlekedés

Vasúti infrastruktúra:

A település egyetlen vasútállomása - Hatvan vasútállomás - Újhatvan városrész keleti határán található. Az állomás igen kiterjedt és nagy kapacitású vágányhálózattal rendelkezik, de az általánosan jellemző vasúti (személy- és teherforgalmi) szállítási igény visszaesésével több vágány mára használaton kívülre került. Az állomás mellett található Cukorgyár területére iparvágány kapcsolat került kiépítésre. Az állomás nyugati részén karbantartó

üzemek, és kertészet is található, az üzemi épületekkel együtt igen kiterjedt területet foglalnak el.

A 3 utasperon az állomásépület felől, gyalogos aluljárón megközelíthető. Az aluljáró és a peronok nem akadálymentesítettek. Az Újhatvani lakóterületek felől – az említett üzemi épületek között - kiépített megközelítési útvonal nincs, ezért abban az irányban a lakosok a vágányokon át, az évek során kialakult ösvényeken közlekednek. A fenntartás hiánya miatt az állomás állapota leromlott, rendezetlen látványt nyújt. Az állomáson kiépített P+R parkoló található.

Távolsági és helyközi autóbusz-közlekedés:

Hatvan város országos és térségi autóbuszos közlekedési kapcsolatait a KMKK Zrt., a VOLÁNBUSZ Zrt. járatai jelentik. A távolsági és helyközi autóbuszjáratok legtöbbször érintik a hatvani autóbusz-pályaudvart, utasforgalmát tekintve több járat a helyi közlekedésben is részt vesz. A Budapest és az észak-keleti országrész több jelentős lokális központja (Salgótarján, Ózd, Eger, Gyöngyös) között közlekedő távolsági járatai, város fekvésének köszönhetően, áthaladnak Hatvanon, megfelelő távolsági közlekedési kapcsolatot biztosítva ezzel minden irányban.

Helyi autóbusz-közlekedés:

A helyi autóbusz-közlekedést a KMKK Zrt. biztosítja. A városi hálózatot összesen nyolc járat alkotja, ezek az 1, 2, 3, 3A, 4, 6, 7, 9 viszonylatok. Az Óhatvani városközpontot hét, az autóbusz-pályaudvart mindegyik viszonylat érinti. Hatvan vasútállomással négy viszonylat teremt közvetlen kapcsolatot.

Jelenleg Nagygombos városrészre a helyi autóbusz hálózat nem terjed ki, csak helyközi járatokkal megközelíthető.

A helyi és helyközi közlekedést ellátó autóbuszok mindegyikén digitális utastájékoztató rendszer üzemel. A járművek GPS nyomkövetővel vannak ellátva, több buszon fedélzeti kommunikációs eszköz is található. Az autóbusz pályaudvaron túl, több megállóban (pl. Kossuth tér) található dinamikus utastájékoztató kijelző.

A buszpályaudvarhoz 20 férőhelyes P+R parkoló is tartozik, amelynek kihasználtsága 90-100%, bővítése javasolt.

Kerékpáros közlekedés:

A kerékpározás az elmúlt 10-15 évben tömegsporttá fejlődött hazánkban. Egyre nagyobb az igény természeti értékeink, szép tájaink kerékpárral történő megközelítésére.

Mivel a kerékpáros turizmus egyre inkább teret nyer a fejlettebb európai országokban, így nálunk is jogosan merült fel az igénye a jó minőségű, racionálisan kiépített és a társadalmi igényeit kielégítő országos kerékpárút-hálózatnak, melyen keresztül hazánk természeti- és kulturális látnivalói is mindenki számára elérhetővé válnak.

Az erőfeszítéseknek köszönhetően biztató jelek mutatkoznak Hatvan vonzáskörzetében is az egyre szaporodó kerékpárút-szakaszok megjelenésével. Hatvanban folyamatos a törekvés a kerékpárút-hálózat teljes kiépítésére, amelyhez a lokális kerékpárút hálózat bővítése szükséges.

A hálózat fejlesztése szempontjából nagy jelentőségű a Kossuth tértől a Balassi Bálint úton és a Lőrinci úton keresztül Nagygombosig, a Gesztenyefasor úton a Zagyva-gátig tervezett kerékpárút kialakítása.

A tervezett szakasszal a város keleti oldalán létrejöhet a kapcsolat a 3. sz. főút mentén már részben megépült kerékpárút-szakasszal, az északi végszelvényünk pedig a Gesztenyefasor úton keresztül a Zagyva-töltésen tervezett kerékpárút-szakasszal teremti majd meg a kapcsolatot, illetve így biztosítja az északi irányba, Apc/Zagyvaszántó felé történő gyalogos- és kerékpáros forgalom biztonságos eljutásának lehetőségét.

A környezet tehát főként belterületi- kisebb részben külterületi, végig síkvidéki jellegű. A tervezett kerékpárút besorolása hálózati szerep szerint: „C”, 20 km/h-nál kisebb tervezési sebességgel.

A tervezésre kerülő gyalog- és kerékpárút végig az országos közút mellett halad, részben a Magyar Állam tulajdonában-, a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ vagyonkezelésében- és a Magyar Közút Nyrt. Heves Megyei Igazgatósága útkezelésében lévő területét-, részben Hatvan város önkormányzati területeit érintve.

A kerékpáros turizmus erősítése mind hazai mind nemzetközi szempontból fontos, mert gazdaság-élénkítő hatása egyre jelentősebb mértékben járul hozzá a szolgáltatásokból származó bevételekhez.

A kerékpározás társadalmi szempontból is előnyös, mert hozzájárul az egészség megőrzéséhez, a környezet állapotának tudatos javításához, a helyi közösségek építéséhez, a vidéki népesség megtartásához és a gazdasági erőforrások takarékos felhasználásához.

Hatvan város fejlődésének szempontjából kiemelt jelentőségű a kerékpárút teljes kiépítése és összekötése (Hatvan városában és külterületein egyaránt), amely eredményeképpen összehangolásra kerülnek a társadalmi igények (sport, szabadidő, munkába járás), és a természeti és kulturális örökségek és látványosságok.

6.2.8 A köztisztaság és településtisztaság fenntartása

A köztisztaság és településtisztaság fenntartását a Hatvani Városgondnokság látja el, melynek keretén belül továbbra is gondoskodik az alábbi feladatok elvégzéséről:

- a zöldfelületű közterületeket és intézményi zöldfelületű területeket karbantartja,
- növényvédelmi munkák elvégzése az általa elkészített növényvédelmi terv alapján,
- az intézményi zöldfelületű területeket az időjárás függvényében szükséges módon karbantartja,
- a jóváhagyott növénytelepítéseket kivitelezi,
- a munkák során keletkezett hulladék elhelyezéséről gondoskodik,
- szolgáltatók által a közterületen hagyott növényi hulladékok elszállítja, elhelyezi,
- parlagfűírtási munkák,
- hó- és síkosságmentesítés elvégzése
- a köztéri berendezéseket (padok, hulladékgyűjtő edényzetek), rendeltetésszerű használatukat biztosítja, illetve az elhasználódott, megrongálódott berendezések cseréjéről gondoskodik

- szelektív hulladékgyűjtő szigetek környezetének tisztántartja

- az úttest burkolatát tisztántartja (belterületi gyűjtő utakon, kiszolgáló és lakó utakon, külterületi kiemelt szegélyes közutakon a szegély melletti szennyeződéseket évente legalább két alkalommal eltávolítja; nyílt árkos vízelvezetésű szakaszokon az útburkolatok nagyobb mértékű szennyeződéseit eltávolítja)

- járdákat, gyalogutakat, kerékpárutakat tisztántartja (ingatlanhoz nem csatlakozó burkolt járdát, lépcsőt, lejtőt, gyalogutat, valamint közcélú zöldterületeken átvezető és ezek körüli burkolt gyalogutat, sétányt tisztántartja),

6.2.9 Helyi tűzvédelem

Az Önkormányzat az Országos Tűzvédelmi Szabályzatban foglaltak szerint, jogszabályi kötelezettségének megfelelően rendelkezik mind a Hatvani Közös Önkormányzati Hivatal, mind az önkormányzati intézményekben tűzvédelmi szabályzattal, a dolgozók tűz és munkavédelmi oktatása rendszeres.

Tulajdonosi kötelezettségének megfelelően jogosultsággal rendelkező szakértő bevonásával az előírt érintésvédelmi, villámvédelmi, tűzvédelmi felülvizsgálatokat a jogszabályban előírt időszakonként megbízási szerződés keretében elvégezteti, a feltárt hiányosságokat megszünteti. A Gyöngyösi Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel közösen üzemelteti és karbantartja a lakossági riasztórendszert, a működőképesség ellenőrzését évente kétszer ellenőrzi.

6.2.10 Közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban

Hatvan Város Önkormányzata is teljes elkötelezettséget vállal a 77/2011. (X.14.) Országgyűlési Határozatban megfogalmazott Nemzeti Energiastratégia célokkal. Az önkormányzatok központi normatív támogatása, saját bevétele az elmúlt évek során folyamatosan csökken, miközben az energia árak jellemzően növekednek. Az elkövetkező időszakban az energia felhasználás területén jelentős struktúra- és szemléletváltásra van szükség, mivel az elmúlt az olcsó és végtelen mennyiségben rendelkezésre álló

energiahordozók ideje, az eddigi fogyasztási szokásainkat nem, vagy csak jelentős költséggel lehet fenntartani.

Önkormányzatunk is minden lehetséges eszközzel törekszik az Európai Uniós irányelvekben megfogalmazott széndioxid kibocsátás csökkentésére, így az előző években több jelentős megtakarítással járó energia-korszerűsítési beruházást sikerült saját erőből és pályázati forrásból megvalósítani.

A tavalyi év folyamán a megújuló energiával kombinált épületenergetikai pályázat keretében az Újhatvani Római Katolikus Általános Iskola, a Vörösmarty téri Óvoda, valamint a Csicsergő Óvoda intézményeiben hőszivattyús rendszer került kiépítésre, így az épületek fosszilis energia felhasználása jelentős mértékben csökkeni fog.

Ebben az évben a villamos energia felhasználás csökkentése érdekében az 5. számú Általános Iskola területén egy 50 kW-os napelemes rendszer került kiépítésre, valamint több közintézményen valósítottunk meg épület energetikai korszerűsítést.

Pályázati forrásból cca. 350 millió forintból megújult a város közvilágítása. A város közigazgatási területén mintegy 2550 db költséges hagyományos fénycsöves, nagynyomású HGL, Na lámpákat korszerű LED technológiával működő lámpatestek váltották fel. A korszerűsítés után a város közvilágításának éves költsége várhatóan kb. 30 millió forinttal csökken.

6.3 Gazdasági stratégia

6.3.1 A gazdasági program célja, feladata

A gazdasági program elkészítésének alapvető céljai az alábbiak:

- elősegítse a város gazdasági növekedésének, a lakosság életszínvonal és életminőség javulása feltételeinek megteremtését;

- a város történelmi hagyományaira, környezeti adottságaira, értékeire, előnyeire alapozva előrevetítsen egy, a különböző környezeti, gazdasági, társadalmi változásokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes jövőképet, valamint az ennek megvalósításához szükséges infrastrukturális, intézményi, pénzügyi feltételrendszert;

- feladat-centrikusan foglalja össze azokat a fejlesztési elképzeléseket, amelyek hosszabb távon meghatározzák az önkormányzati döntések irányát;

- az egyes ágazatokra kidolgozott koncepciók megalapozásához, valamint a különböző európai uniós és hazai pályázatokon való részvételhez fejlesztési tervek, programok megléte szükséges. A gazdasági program célja, hogy a pályázati lehetőségek között irányt mutasson a fejlesztési elképzelések megvalósításához.

6.3.2 A gazdasági program külső feltételrendszere

Széchenyi 2020

A 2014-2020 közötti időszakban jelentős uniós forrás áll Magyarország rendelkezésére. A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – a most induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a 11 célhoz kell igazítania saját fejlesztési terveit, így mind a 28 ország egy irányba fejlődik majd tovább.

Az Európai Bizottság által elfogadott operatív programok:

• Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)
• Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)
• Integrált Közlekedés-fejlesztési Operatív Program (IKOP)
• Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)
• Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP)
• Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
• Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP)

Hatvan város számára elsődleges forrás lehetőségek lehetnek a TOP, KEHOP,IKOP,GINOP és EFOP az elmúlt időszak tapasztalatai, kitűzött fejlesztési feladatok alapján.

6.3.3 A gazdasági program belső feltételrendszere

Hatvan Város Integrált Városfejlesztési Stratégia 2009.

Településfejlesztési Koncepció

6.3.4 Fejlesztési célok

6.3.4.1 Lakásgazdálkodás

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány felülvizsgálata szükséges az optimális vagyon hasznosítás érdekében az önkormányzati feladatellátás, bérbeadás, értékesítés területén. A rendelkezésre álló lakásvagyon állagának megőrzése, megfelelő színvonalon történő tartása érdekében felmerülő kiadásokat az éves költségvetési előirányzatok a pénzügyi lehetőségek függvényében fedezzék, a lakáseladásból befolyt összeg erejéig.

Fokozni szükséges a lakásokkal kapcsolatos bérlői kötelezettségek tulajdonosi ellenőrzését, a követelés állomány csökkentésével javítani kell a lakásgazdálkodás likviditását.

6.3.4.2 Köznevelés

Az alapfokú köznevelés esetén szakmai szempontból indokolttá vált az óvodai és általános iskolai nevelés-oktatás szakmai és intézményi önállóságának visszaállítása. E célt felismerve a képviselő-testület határozott arról, hogy szétválasztja az óvodai és általános iskolai feladatellátást egyben új önálló óvodákat és általános iskolákat alapít, így a hagyományoknak megfelelő önálló arculattal (sport, művészeti, idegen nyelvi irányultságú) rendelkező intézményekben indult a 2011/2012. nevelési év, tanév. A képviselő-testület a lakosság igényét figyelembe véve együttműködési megállapodást kötött a Római Katolikus Egyházzal egyházi iskola működtetése céljából egyben átadta a Hatvan, Rákóczi út 4. szám alatti ingatlant.

A középfokú oktatás területén szintén cél volt az intézmények hagyományoknak megfelelő önálló intézmények megalapítása a 2011/2012. tanévtől. 2012. augusztus 31. napján jogutód nélkül megszűnt a Széchenyi István Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola és 2012. szeptember 1. napján a Váci Egyházmegye Ordináriusa megalapította a Széchenyi István Római Katolikus Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskolát.

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény 4. **§** (1) bekezdése alapján az önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények 2013. január 1-jével – a Klebelsberg Intézményfenntartó Központba történő beolvadással – az állam fenntartásába kerültek. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 74. § (1) bekezdése szerint az állam gondoskodik az óvodai nevelés kivételével a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. Ennek értelmében a hét önkormányzati fenntartású óvoda – Hatvani Brunszvik Teréz Óvoda (székhely: 3000 Hatvan, Balassi Bálint út 44.), Hatvani Csicsergő Óvoda (székhely: 3000 Hatvan, Mészáros Lázár út 49-51.), Hatvani Gesztenyéskert Óvoda (székhely: 3000 Hatvan, Bajcsy-Zsilinszky út 10.), Hatvani Napsugár Óvoda (székhely: 3000 Hatvan, Gódor Kálmán utca 13.), Hatvani Százszorszép Óvoda (székhely: 3000 Hatvan, Hajós Alfréd utca 3.), Hatvani Varázskapu Óvoda (székhely: 3000 Hatvan, Jókai utca 9.), Hatvani Vörösmarty téri Óvoda (székhely: 3000 Hatvan, Vörösmarty tér 1.) – mellett Hatvan Város Önkormányzata vállalta a Hatvani 5. Sz. Általános Iskola (székhely: 3000 Hatvan, Szabadság út 13.), a Hatvani Kodály Zoltán Általános Iskola (székhely: 3000 Hatvan, Géza fejedelem utca 1.), a Hatvani Kossuth Lajos Általános Iskola (székhely: 3000 Hatvan, Kossuth tér 1.), a Hatvani Szent István Általános Iskola (3000 Hatvan, Bajcsy-Zsilinszky út 8.), a Hatvani Bajza József Gimnázium és Szakközépiskola (, a Hatvani Lesznai Anna Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Speciális Szakiskola, a Kocsis Albert Zeneiskola, Alapfokú Művészeti Iskola működtetéséről.

Hatvan Város Önkormányzata a Robert Bosch Elektronika Kft.- vel (székhely: 3000 Hatvan, Robert Bosch út 1.) kötött megállapodás alapján a Hatvani Gesztenyéskert Óvoda Mesevilág óvodai telephelyén a 2011/2012. nevelési évben indított 2 csoport a Robert Bosch Elektronika Kft. dolgozóinak gyermekei részére további 1 csoporttal egészült ki 2012. szeptember 1-től a Hatvani Gesztenyéskert Óvodában; a 2013/2014. nevelési évben további 1 csoport indítására került sor. A Hatvani Szent István Általános Iskolában a 2013/2014.

tanévtől indult egy első osztály a Robert Bosch Elektronika Kft. dolgozóinak gyermekei részére, ahogy ebben a tanévben is egy első osztály megszervezésére került sor.

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet és az Nkt. alapján 2013 szeptemberétől a pedagógusok előmeneteli és illetményrendszere változott, a pedagógushivatást támogató bérrendszer fokozatosan valósul meg. A bevezetett pedagógusminősítő eljárásban városi szinten több óvodapedagógus, pedagógus került Pedagógus II, illetve Mesterpedagógus fokozatba.

Hatvan Város Önkormányzata előzetes tárgyalásokat folytatott az Óbudai Egyetemmel, valamint a Semmelweis Egyetemmel, amelynek értelmében együttműködési megállapodás aláírására kerül sor a 2014-2020 fejlesztési tervekhez kapcsolódó elmélet és gyakorlati képzést biztosító, államilag elismert felsőfokú képzés megvalósítására Hatvan városában.

6.3.4.3 Közművelődés, sport, szabadidős szolgáltatások

Hatvan városához kapcsoló közművelődés és sport alapelveinek, fejlesztési irányainak valamint céljainak megvalósulása érdekében közművelődési és sportfejlesztési koncepció készül, melyekben részletesen meghatározásra kerül az a stratégia, ami a város ilyen irányú fejlődését szolgálja. Az elmúlt időszak koncepciói 2011 és 2014. év közötti időszakot határozták meg, a jelenleg készülő közművelődési és sportfejlesztési koncepciók a 2015 és 2018-as időszakot ölelik majd fel.

A közművelődés terén kiemelten fontos településünk kulturális életének fellendítése, melyhez tartozó tevékenységek elvégzése - az intézményekkel összehangoltan - részben a kiemelt rendezvények szervezésével történik, részben pedig ezen szakterület jogszabályi kötelezettségeinek eleget téve a közművelődési intézmények működtetésével valósul meg.

Városunk kulturális intézményei a következők: Ady Endre Könyvtár (székhely: 3000 Hatvan, Kossuth tér 3.), Grassalkovich Művelődési Ház (székhely: 3000 Hatvan, Kossuth tér 24.), a Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeum, Integrált Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény (székhely: 3000 Hatvan, Kossuth tér 24.), továbbá a Grassalkovich Művelődési Ház égisze alatt működő Hatvani Galéria (székhely: 3000 Hatvan, Hatvanas út 2.),

valamint a VOKE Liszt Ferenc Vasutas Művelődési Ház (székhely: 3000 Hatvan, Mészáros Lázár u. 10.). Ezen intézmények közül a VOKE Liszt Ferenc Művelődési Ház kivételével – mely közművelődési megállapodás keretében lát el egyes közművelődési feladatokat településünkön – minden intézmény fenntartói jogát Hatvan Város Önkormányzata gyakorolja.

A 2014. év jelentős eredménye, hogy létrejött a Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeum, Integrált Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény.

Az intézmény tagintézményei: Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeum (3000 Hatvan, Kossuth tér 24.); Széchenyi Zsigmond Könyvtár (3000 Hatvan, Kossuth tér 12.); Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény (3000 Hatvan, Kossuth tér 12.). Az intézménynek kiemelkedő szerepe van Hatvan város turisztikai és kulturális életének fellendítésében.

Az Integrált Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény végzi a Széchenyi Zsigmond Könyvtár, a Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény feladatait, valamint feladatátvállalási megállapodás alapján ellátja a Magyar Természettudomány Múzeum Országos Magyar Vadászati Múzeuma által korábban ellátott feladatokat.

Hatvan városának közművelődési, kulturális és sport programjai, rendezvényei heti rendszerességű megbeszélések keretében projektmódszerrel, egyeztetésre kerülnek az érintett közművelődési és köznevelési intézmények vezetőivel. A lakosság és az érdeklődő közönség rendszeresen megjelenő programfüzetből értesül a városi rendezvényekről.

A város lakosságának a sportolási és egészség megőrzése érdekében fontos a sportolási lehetőségek biztosítása, a lakosság minél szélesebb körének bevonása a sport tevékenységekbe, valamint az iskolai sportélet jelentős mértékű fejlesztése. Mindezek érdekében szükséges a meglévő városi és intézményi sportlétesítmények műszaki állapotának fejlesztése és javítása.

A város sportéletének fejlődésében nagy jelentőségű lehet a pályázatból megvalósuló nemzetközi és nemzeti sportesemények lebonyolítására is alkalmas sport és rendezvénycsarnok megépülése.

6.3.4.4 Egészségügyi szolgáltatások

A lakosok egészsége, ezen belül az alapellátás megszervezése az önkormányzat fontos feladata. Lényeges eredmény, hogy Hatvan városban az egészségügyi alapellátásban nincs betöltetlen orvosi álláshely. Azok az orvosok, akik életkoruk miatt a jól megérdemelt nyugdíj mellett döntenek, orvosi praxisukat gyorsan el tudták adni, helyüket fiatal orvosok veszik át.

Az orvosi rendelők kialakításában is eredmény, hogy felépült egy új, két gyermekorvosi körzetet, valamint védőnői szolgálatot magába foglaló korszerű orvosi rendelő.

A lakosság egészségmegőrzése érdekében a komplex egészségügyi ellátás a cél, amely a kórház épületében biztosítható. A kórház épületének teljes körű felújítása folyamatban van. Épül a korunk elvárásainak minden tekintetben megfelelő központi műtőblokk is.

A városban az egészségügy fejlődése látványos fejlődést mutat, és ezt a tendenciát szeretnénk folytatni.

Folyamatban van az egészségügyi koncepció elkészítése, mely során kidolgozásra kerül a város lakosságának az egészségmegőrzése érdekében elvégzendő feladatok.

6.3.4.5. Munkahelyteremtés, foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

Az önkormányzat törekszik arra, hogy azoknak, a főleg alacsony iskolai végzettséggel rendelkező személyeknek, akik önerőből nem tudnak munkaviszonyt létesíteni, közfoglalkoztatás keretében munkát biztosítson. Elsősorban a közfeladatok ellátásában van lehetőség a foglalkoztatásukra. Nagyobb létszámban dolgoznak a közterületek, parkok, játszóterek rendben tartásán, takarításán. Az önkormányzati fejlesztések során létrejött új létesítmények (állatpark) karbantartási munkáit, állatok folyamatos gondozását látják el. Részt vesznek a város szépítésében, a virágok ültetésében, gondozásában.

Mindenképpen célszerű ezt a tendenciát folytatni, amellyel segítünk az embereknek visszatérni a munka világába, ugyanakkor hasznos munkát végeznek a városnak.

6.3.4.6 Befektetés támogatási politika

A befektetők, elsősorban a magyar befektetések számára kedvező feltételek biztosítása. A város területén jelenleg is működő vállalkozásokkal hatékony, kölcsönösen jó együttműködés kialakítása, erősítése, ezáltal is a munkahelyek számának a növelése.

6.3.4.7 Adó politika

AZ ADÓPOLITIKA CÉLKITŰZÉSEI

Önkormányzatunk saját bevételei között egyre fontosabb szerepet tölt be a helyi adóbevétel. Ezt figyelembe véve a következő adópolitikai célkitűzéseket határoztuk meg:

Az új önkormányzati törvény és az államháztartási törvény egyértelműen azt az irányelvet követi, hogy az önkormányzatoknak maguknak kell előteremteniük a fejlesztéseikhez szükséges forrásokat, az állam csak a kötelező önkormányzati feladatok finanszírozását vállalja, de azt is csak a település fejlettségének, rászorultságának függvényében. A központi források alakulása következtében az önkormányzat saját bevételei ezen belül a helyi adóbevételek növelése kiemelkedő jelentőségű.

A helyi adók esetében Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete rendeleteivel úgy kívánja az adóztatást kialakítani, hogy az a stabilitás, állandóság következtében folyamatosan biztos bevételi forrást jelentsen az önkormányzati költségvetésben, ugyanakkor igazságos, általános közteherviselést jelentsen a településen élő magánszemélyek és vállalkozások számára, amely során a helyi közösségek nagymértékben hozzájárulnak az önkormányzat önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtéséhez.

2014. évben a következő helyi adónemekből származott bevétel:

- építményadó: 211 147 eFt

- magánszemélyek kommunális adója: 66 856 eFt
- helyi iparűzési adó: 2 169 933 eFt.

A helyi adóztatás során az önkormányzat képviselő-testülete:

- minden évben, az önkormányzat költségvetés tervezésekor megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket,
- adó fajtánként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a rendszerbe beépítendő – a gazdasági program célkitűzéseit elősegítő – kedvezmények és mentességek rendszerét, a várható bevételeket és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat,
- adófajtákat összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet-módosításokról,
- csak olyan adórendeletet fogad el, amely a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent és nem hat a vállalkozók működésének, fejlesztési elképzeléseinek gátjaként (teherviselő-képesség vizsgálata)
- évente egyszer, a költségvetési beszámolóval egyidejűleg beszámoltatja a jegyzőt a tárgyévet megelőző év adóigazgatási feladatai ellátásának hatékonyságáról.

Az adóbevételek növelése érdekében a képviselő-testület fokozott figyelmet fordít arra, hogy:

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozódik az adókintlévőségek nagyságáról (negyedéves költségvetési beszámoló részeként), a beszedésre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adó végrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,

- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettségének teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről,
- az adózók tájékoztatást kapjanak az adóbevételek felhasználásáról, feltételezve és remélve, hogy az adóforintok ismert felhasználási célja, illetve elért eredményei segítik az önkéntes befizetést (a város honlapján közzé kell tenni az adóbevételek nagyságát és az adóbevételek felhasználási célját, valamint a tényleges felhasználást),
- az adóalanyok tájékoztatást kapjanak az adókötelezettséget érintő változásokról, bevallási-adóbefizetési határidőkről (a város honlapján közzé kell tenni minden olyan adózással kapcsolatos információt, letölthető nyomtatványt, amely az adóalanyok adókötelezettségének önkéntes teljesítését segíti, a város újságjában közzé kell tenni az adóalanyok kötelezettségét érintő bevallási-, befizetési határidőket),
- az önkormányzati adóhatóság éljen az adóeljárási törvény alapján biztosított adó ellenőrzési jogával, és az adóellenőrzések eredményéről a képviselő-testület legalább évente, az éves költségvetési beszámolóval egyidejűleg, a jegyző beszámoltatása révén tájékoztatást kapjon,
- a településkörnyéken milyen adópolitika érvényesül, milyen adókat, milyen mértékben és feltételekkel működtetnek.

Az önkormányzat képviselő-testülete adópolitikájának célja, hogy a város illetékességi területén élők számára láthatóvá tegye adóforintjaik hatékony, a város fejlődését célzó felhasználását, s hogy a vállalkozók adóztatása területén olyan helyzet alakuljon ki, amely vonzóvá teszi a települést a vállalkozók számára.

Az adózók komfortérzetét az elektronikus ügyintézés bevezetése kedvezően befolyásolta. Most már bármilyen adónemben a beregisztrált ügyfelünk elektronikusan nyújthatja be az adóbevallását. Az elkövetkezőekben törekszünk az elektronikus ügyintézés továbbfejlesztésére.

Az önkormányzati adóztatásban dolgozó köztisztviselők anyagi érdekeltségének növelése érdekében a képviselő-testület évente - a jegyző adóhatósági munkájának beszámoltatása részeként – áttekinti az adóigazgatásban dolgozók anyagi érdekeltségi rendszerére vonatkozó helyi szabályozás szükségességét (jutalmazás, teljesítményértékelést követő béremelés stb.).

Egyéb adókkal, adó jellegű bevételekkel kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

Az egyéb adó, illetve adó jellegű bevételek esetében az önkormányzat képviselő-testülete az adóbevételek maximalizálására törekszik.

Az adóztatás során a képviselő-testület évente a költségvetési rendeletéhez igazodva - a jegyző adóhatósági munkájának beszámoltatása részeként - vizsgálja a gépjárműadó, a talajterhelési díj, a termőföld bérbeadásából származó SZJA adóztatásával kapcsolatos eredményeket, adóigazgatási eljárásokat.

Az adópolitikai célkitűzések érvényesítése

Az adópolitikai célkitűzések érvényesítése érdekében a következő célokat kell teljesíteni:

- a munkaköri leírásokat úgy kell megfogalmazni, hogy a dolgozók feladat-és hatásköre egyértelműen tisztázott legyen,
- a FEUVE működtetésénél megfelelő súllyal szerepeljen az az adóztatás,
- a hivatali dolgozók teljesítménykövetelményeit meghatározó célokat az itt leírt követelményeknek megfelelően kell a képviselő-testületnek meghatároznia. A polgármester a jegyző részére, a jegyző pedig az adóztatásban dolgozók részére részletes teljesítménykövetelményeket köteles meghatározni.

6.3.4.8 Pénzügyi egyensúly

A költségvetés pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében az alábbi célok fogalmazódnak meg:

- A város költségvetési egyensúlyának megtartása.
- A folyószámlahitel kizárólag az évközi likviditási egyensúly kezelésére szolgál.

A költségvetési egyensúlyának fenntartása érdekében továbbra is szükséges az önkormányzati feladatok és a hatékonyság folyamatos áttekintése, annak vizsgálata, hogy az önkormányzat a megváltozott gazdasági környezetben milyen módon látja el feladatait.

6.3.4.9. Településfejlesztés

Előreláthatóan a Településfejlesztési Operatív Program segítségével az alábbi fejlesztési célok végrehajtására kerülhet sor:

<u>A megújuló energia-felhasználás növelése érdekében:</u>

- az önkormányzat tulajdonában lévő óvodai ingatlanok fejlesztésére,

- a szolgáltatások minőségének fejlesztésére, megújuló energia-felhasználás növelésére irányuló beavatkozások komplex felújításokra,

- önállóan is megvalósítható napelemes, napkollektorok és hőszivattyús rendszerek telepítésére

<u>Épületenergetikai fejlesztések megvalósítása, energiaracionalizáláson, és energiahatékonysági fejlesztésen keresztül:</u>

- az önkormányzat tulajdonlása, fenntartása és üzemeltetése alatt lévő épületenergetikai fejlesztések megvalósítása épületenergetikai felújítás, gépészeti rendszerrel és nyílászárócserével egyidejűleg a megfelelő indikátorok elérése és figyelembevétele mellett, különös tekintettel a CO2, és ÜHG megtakarításra.

Hatvani Vízi sportok, Kajakos Akadémia Központ, valamint Oktató Centrum létesítése szálláshely fejlesztéssel

- Hatvan Város kiemelt céljai között szerepel a szabadidő - és sportturizmus fejlesztése, a kapcsolódó akadémiai jellegű oktatás, amelynek szerves részét, kitörési pontját jelenti a Vízi Sportok és Kajakos Akadémia Központ beruházás megindítása.

"Megújuló Hatvan" - Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjai

- Hatvan városához és agglomerációjához kapcsolódóan elérhető lehet az Energiahatékonysággal és a Megújuló energia-források elterjesztésével összefüggő Települési Stratégia, amelynek alapja a település adottságaira alapozva olyan olcsó energiakorszerűsítési megoldások kidolgozása, amelyek jelentősen hozzájárulnak a település energia-függőségének csökkenéséhez, a környezetvédelem erősítéséhez jelentős költségtakarékosságot eredményezve.

Geotermikus energia lehetőségének kihasználása közintézményeknél (Kórház, Városi Strand és Élményfürdő), vállalkozásoknál

- Hagyományos energiák kiváltása a termál energia többcélú hasznosítása révén

- Meglévő és betelepülő vállalkozások geotermikus energiával történő energiaellátása

Népkert, Csónakázó tó fejlesztése

Többfunkciós Termelői Piac, Közösségi Polgári Tér és Hatvani Termékek Utcája projekt fejlesztése

- Gazdaságélénkítő településfejlesztés, vállalkozók számára vonzó üzleti környezetet biztosító, a város térségi gazdasági központi szerepét erősítő, a helyi gazdaságot, kereskedelmet, szolgáltatásokat ösztönző és környezettudatos átalakítások (barnamezős területek és rozsdaövezetek rehabilitációja; városközpontok gazdasági funkciójának erősítése, pl. piacok, vásárcsarnokok és kapcsolódó terek revitalizálása).

- Hatvan és kistérségében élő termelők termékeinek bemutatása és értékesítésének elősegítése a fogyasztók számára (Rövid Ellátási Lánc-menedzsment)

- olyan szabadtéri programok megrendezése, amelyek a kulturális és a társadalmi kohéziót erősítik.

Ipari Park fejlesztés, 20 hektáros logisztikai Központ építése

- önkormányzati többségi tulajdonú ipari parkok, iparterületek, inkubátorházak, logisztikai központok fejlesztése, kiemelten szolgáltatásfejlesztés

- meglévő kapacitás minőségi fejlesztése, a még szükséges infrastrukturális háttér kiépítése, új üzleti infrastruktúra (főleg iparterület) kialakítása, barnamezős területek gazdasági funkcióval történő hasznosítása, iparterület elérhetőséghez vonalas infrastruktúra, kapcsolódó közlekedési útvonalak fejlesztése.

-Hatvan város közlekedési csomóponti adottságainak jobb kihasználásának érdekében a meglévő ipari park fejlesztése, és új logisztikai központ építése a meglévő ipari park kibővítésével egyidejűleg.

-A már meglévő nagyvállalatok mellé (pl. Bosch) olyan vállalkozások betelepülésének elősegítése, amelyek jelentősen hozzájárulnak a térség gazdaságfejlesztéséhez és a munkahelyteremtéshez.

Egészségcentrum építése

-Központi Egészségház - Egészségcentrum építésének révén koncentrálódik az egészségügyi ellátás, a járóbeteg-ellátás, a szociális ellátás (Orvosi rendelők, Védőnői szolgálat, Értelmi Fogyatékosok Nappali Ellátója), s a komplex, összehangolt, és egy helyen lévő egészségügyi és szociális ellátás komplementer hatásának elérése valósul meg.

Közétkeztetés fejlesztése új telephely, infrastruktúra, eszköz és géppark fejlesztése

- Hatvan városában és környező településeken jelentősen megnövekedett közcélú étkeztetési igény eredményeként új infrastruktúra, és közétkeztetési rendszer (épület, géppark, stb., fejlesztés) kiépítése az új élelmiszeri, higiéniai, és étkeztetési szabályokkal összhangban (az új beruházás során a jelenlegi 2000 adagos konyha 3000-3500 adagos konyhává fejlődhet)

Belterületi önkormányzati utak felújítása, fejlesztése, városrészek összekötését biztosító alternatív útvonalak kiépítése

- az Ó-Hatvan és Új-Hatvan városrészek közötti, valamint a közlekedési híddal való összeköttetés a városi és térségi közlekedés hatékonyabbá tétele érdekében

Fenntartható közlekedés fejlesztése (Bubi, buszsáv, P+R parkoló, intelligens közlekedés tájékoztatás)

- Módváltó rendszerek fejlesztése (P+R, B+R parkolók, csomópontok fejlesztése-intelligens információ- és kommunikációtechnológiai (IKT) fejlesztések (''smart city'').

- Hatvan városában és a környező agglomerációt érintően, a meglévő és tervezett kerékpár utak kialakításával párhuzamosan Kerékpártárolók kiépítése, valamint a gyalogos, sétáló és biciklis útvonalak között egy intelligens információ- és kommunikációtechnológiai (IKT) fejlesztés kivitelezése.

- a város és a Bosch, mint a térség egyik legnagyobb munkaadója között energia-hatékony szállítójárművek beszerzése a Régiós Volán Társasággal együttműködésben

Közterületek felújítása - Városrehabilitáció - ÖKO főút

- városi közterületek környezettudatos, család-és klímabarát megújítása (szabadidő eltöltéshez rekreációs övezetek kialakítása, városi közösségi kertek, közösségi terek)

- burkolt felületek helyett zöld környezet gazdaságos fenntartható infrastruktúrával történő megteremtése (víztakarékos öntözőrendszer, növényanyag megújítása)

- szemléletformáló akciók (helyi identitás erősítése, környezettudatosság).

- történelmi belváros fejlesztése, gyalogos zónák kialakítása, ÖKO főutca létrehozása, Városrészi alközpontok kialakítása, Rekreációs Park létrehozása, Fásítási Alprogram megindítása

6.3.4.10. Közrend, közbiztonság

Az Önkormányzati Rendészeti Osztály 22 fővel látja el feladatát és a jogszabályoknak megfelelően, egységes szervezeti keretek között gondoskodik a bűnmegelőzésről és a közterületi rend védelméről a nap 24 órájában.

Ehhez kapcsolódóan kiemelt feladatként kezeli a városban kiépült elektronikus térfigyelő rendszert, melynek bővítése folyamatban van. További feladatként tervezett a lakossági bejelentővonal bevezetése és működtetése, mely elektronikus formában tenné lehetővé a lakossági panaszok, bejelentések továbbítását, meggyorsítva a közterület-felügyelők intézkedését. A rendfenntartók munkáját a jövőben szolgálati kutyák segítik.

A Rendészeti Osztályon belül 4 fővel működik a mezőőri szolgálat, mely a gazdákkal együttműködve igyekszik hatékonyan ellátni a külterületek ellenőrzését.

6.3.4.11. Városüzemeltetés

A Városüzemeltetési feladatok hatékony ellátása érdekében a közszolgáltatási feladatokat célszerű elsősorban az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok, illetve költségvetési intézmények útján biztosítani.

A „minden ablakba muskátli” akció folytatása szükséges a Hatvani Városgondnokság bevonásával.

A lakossági szelektív hulladékgyűjtés bevezetésének az elősegítése, a lakosság ösztönzése adókedvezmények lehetőségeivel, a környezettudatos magatartás erősítése.

6.3.4.12. Környezetvédelem

A lakosság minél nagyobb körben történő bevonásával célszerű a környezettudatos magatartás fejlesztése, ennek egyik eszköze az akciónapok népszerűsítése, szervezése.

Parlagfű-mentesítési, veszélyes hulladék-, zöldhulladék-gyűjtési és lomtalanítási akciók megtartása.

A környezetvédelem érdekében célszerű tiszta és hulladékmentes környezetet biztosítani a város közigazgatási területén. Ennek érdekében az illegális hulladéklerakók felderítését, felszámolását folyamatosan kell végezni szintén lehetőség szerint a lakosság bevonásával.

A településen lévő zöldfelületek védelme érdekében, szükséges a csökkenésük megakadályozása, lehetőség szerint felületi növelése. További új parkterületek létrehozása, rendezése az önkormányzati tulajdonú közterületeken.

KEOP pályázat keretében megvalósításra kerül 2015. évben a települési szilárd hulladéklerakó és feldolgozó telep, valamint új eszközök beszerzése van folyamatban. A beruházást követően a lakossági szelektív hulladékgyűjtés megvalósul.

6.3.4.13. Közigazgatás

Korszerű, ügyfélbarát közigazgatás megteremtése a cél Hatvan városban.

Követelmény a közigazgatással szemben, hogy az ügyintézés maga is szolgáltatásként működjön. A szolgáltatásként működő közigazgatás keretei között számos kapcsolódó szolgáltatás könnyíti meg az ügyfél helyzetét (tájékoztatás, tanácsadás, technikai segítség, adminisztratív terhek átvállalása, egyszerűbb kommunikáció, informatikai lehetőségek kihasználása, egyre több területen az elektronikus ügyintézés lehetőségének megteremtése és bevezetése). A közönség kiszolgálásában közelednek egymáshoz a közigazgatás különböző politikai, szakmai, szakigazgatási, hatósági funkciói. Mindez összhangban van azzal is, hogy a közigazgatás a polgárra már nem csak, nem elsősorban mint ügyfélre, hanem egyidejűleg mint kapcsolódó szolgáltatások igénybe vevőjére, választóra, közreműködő partnerre kell, hogy tekintsen. Az ügyfél számára nem az ügyintézés a fontos, hanem a probléma, élethelyzet méltányos, hatékony megoldása, s ehhez a közigazgatás minden eszközét hatékonyan kell működtetni.

A Hatvani Közös Önkormányzati Hivatal korszerűsítése hamarosan megvalósul az ügyfelek kulturált, kényelmes és gyors kiszolgálása érdekében.

Hatékonyan működik az Újhatvani Ügyfélszolgálat is, melynek szolgáltatásait bővíteni kívánjuk a jövőben.

6.3.4.14. Helyi nyilvánosság, kapcsolattartás

A már elvégzett és a várható városfejlesztési munkák a lakossági igények kielégítése céljából történnek, a településen élők érdekében számos beruházásra került már sor, a marasztaló élettér fejlesztése érdekében. Ennek érdekében a jövőben szükséges a helyi városmarketing és a helyi turizmus tevékenységet fejleszteni, népszerűsíteni.

A lakosság széles körű tájékoztatása az önkormányzati tulajdonú cégen keresztül biztosított, mind a nyomtatott sajtó, mind a helyi TV csatorna és a különböző hírportálok és a városi honlap igénybevételével.

A Hatvan Kártya sikeresen bevezetésre került. A Hatvan Kártyához kapcsolódó ifjúsági kártya jól biztosítaná a fiatalok településhez való kötődésének az erősítését.

7. Monitoring és megvalósítás

Célja: A partnerkapcsolatok és programok beindítása, működtetése. A terv végrehajtása közben adatgyűjtés a folyó tevékenységekről, a szolgáltatásokban és a rendszerekben bekövetkezett változásokról.

- Erőforrásigények és források meghatározása,
- kivitelezési ütemterv,
- az önkormányzati költségvetés és az akcióterv közötti kapcsolat megteremtése,
- a program kivitelezése,
- a tevékenységek és eredmények dokumentálása,
- a sikerek és problémák felismerése, jelentéskészítés.

A visszacsatolás és az értékelés célja

Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése célközpontú mutatók segítségével. A szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat és/vagy tervezési folyamat megismétlése meghatározott küszöbnél.

- Értékelő csoportok létrehozása,
- értékelés időbeosztásának meghatározása,
- célokon alapuló mutatók kidolgozása,
- a jelentés kereteinek definiálása,
- értékelés elvégzése,
- a partnerek tájékoztatása az értékelés eredményeiről.

7.1 Cselekvési terv

Fenntarthatósági megbízott és monitoring csoportok kijelölése

A fenntarthatósági tervben leírtakkal, valamint a város környezeti fenntartásával kapcsolatos feladatok betartásával figyelemmel kísérésére, a fenntarthatósági terv felülvizsgálatához szükséges lakossági véleménygyűjtéshez fenntarthatósági megbízott kijelölése szükséges.

Monitoring rendszer szereplői

Polgármester

Alpolgármesterek

Bizottsági elnökök

- Pénzügyi, Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság
- Oktatási, Művelődési, Sport és Ifjúsági Bizottság
- Jogi és ellenőrzési Bizottság
- Szociális és Lakásügyi Bizottság
- Szociális Társulás által fenntartott bölcsőde,
- Brunszvik Teréz Óvoda,
- Csicsergő Óvoda,
- Gesztenyéskert óvoda
- Napsugár óvoda,
- Százszorszép óvoda,
- Varázskapu óvoda,
- Vörösmarty téri óvoda,
- Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat,
- Bajza József Gimnázium és Szakközépiskola
- Damjanich János Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium,
- Széchenyi István Római Katolikus Középiskola
- Ady Endre Könyvtár
- Grassalkovich Művelődési Ház
- 5. sz. Általános Iskola
- Hatvani Kodály Zoltán Általános Iskola
- Lesznai Anna Általános Iskola, Egységes Módszertani Intézmény és Szakiskola,
- Hatvani Szent István Általános Iskola,

- Újhatvani Római Katolikus Általános Iskola,
- Kocsis Albert Zeneiskola,
- Média-60 Nonprofit Közhasznú Kft.,
- Hatvani Városgondnokság,
- Széchenyi Zsigmond Vadászati Múzeum
- Hatvan és Vidéke Hulladékgazdálkodási Társulás
- Hatvan és Vidéke Szociális Társulás
- Hatvani Járási Hivatal vezetője
- TIGÁZ Zrt. – Hatvan
- Heves Megyei Vízmű Zrt. – Hatvan
- ÉMÁSZ – Hatvan
- Jegyző
- Aljegyző
- Gazdálkodási Irodavezető
- Hatósági Irodavezető
- Műszaki és Városfejlesztési Iroda,

fentebb felsorolt irodák munkatársai.

A fenti irodavezetőkkel történt egyeztetések alapján a monitoring csoportban – az LA21-ben – az irodavezetők kerülnének megjelölésre, akik adott esetben kijelölik az adott iroda munkatársát vagy munkatársait, akik a konkrét monitoring feladatot ellátják.

Civil szervezetek

- Grassalkovich Énekegyüttes Kulturális Egyesület
- Hatvan Város és Környéke Mozgáskorlátozottainak Egyesülete
- Liszt Ferenc Vasutas Nyugdíjas Klub
- Magyar Vöröskereszt Hatvani Területi Szervezete

- Naplemente Nyugdíjas Klub
- Polgárőrség Hatvan Közhasznú Szervezet
- Ratkó József Közművelődési Egyesület
- Együtt Hatvanért Egyesület
- Polifónia Egyesület
- Magyar Rákellenes Liga Hatvani Alapszervezet és Segítő Szolgálat

Fenntarthatósági Terv felülvizsgálata

Jelen Környezeti Fenntarthatósági Terv felülvizsgálatát évente egy alkalommal el kell végezni, a fenntarthatósági megbízott által begyűjtött lakossági és intézményi vélemények figyelembevételével, ennek megfelelően a szükséges módosításokat el kell végezni.

Tudatformálás, konzultáció

Évente két alkalommal konzultáció szervezése a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról, valamint az elhangzott vélemények, ajánlatok kiértékelése és a fenntarthatósági terv ennek alapján történő felülvizsgálata.

8. Értékelés

(Kérdőívek kiértékelése)

A lakosság körében online kérdőíves megkeresés keretében került felmérésre a fenntarthatóságra vonatkozó véleményük. A kérdések meghatározásánál előtérbe lett helyezve az időbeliség, így nem csak a jelenlegi állapotra vonatkozóan alkottak véleményt a válaszadók, hanem a jövőbeli fejlődésre vonatkozóan is megismertették az elképzelésüket. A feltett kérdések öt csoportba sorolhatók, melyek az alábbiak.

- HELYI ÉRTÉKEK
- TERMÉSZET, KÖRNYEZET
- LAKOSSÁG VISZONYA A FENNTARTHATÓSÁGHOZ
- SZOLGÁLTATÁSOK
- KITÖLTŐ SZEMÉLYÉRE VONATKOZÓ KÉRDÉSEK

A kérdőívekre adott válaszok %-os eloszlásban

1.) Mi a véleménye a településen található épületek állapotáról

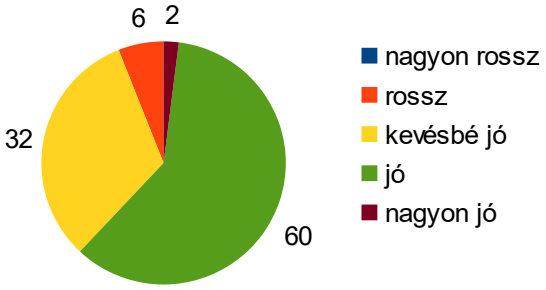

2.) Mi a véleménye az épületek állapotáról a közvetlen lakókörnyezetében?

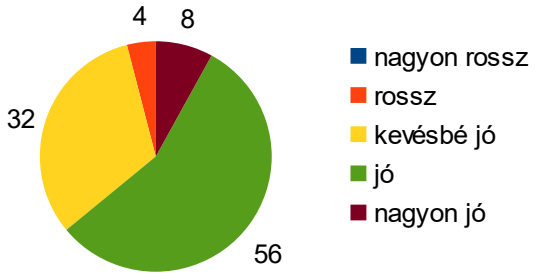

3.) Mi a véleménye a burkolt közterületek állapotáról?

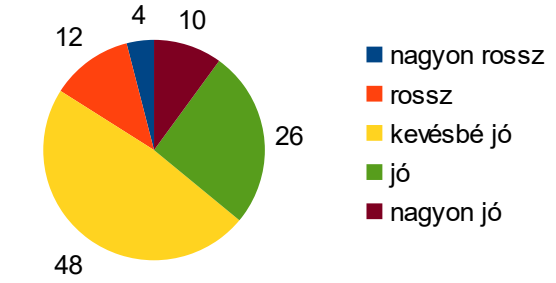

4.) Mi a véleménye a burkolt közterületek állapotáról a közvetlen lakókörnyezetében?

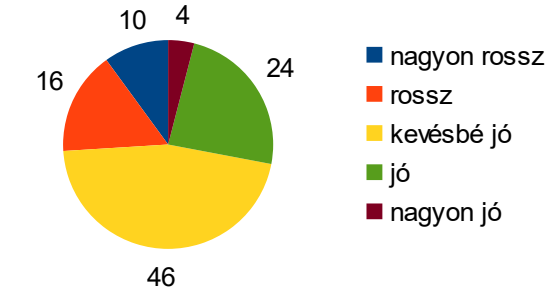

5.) Mi a véleménye a közterületeken található zöldfelületek állapotáról a településen?

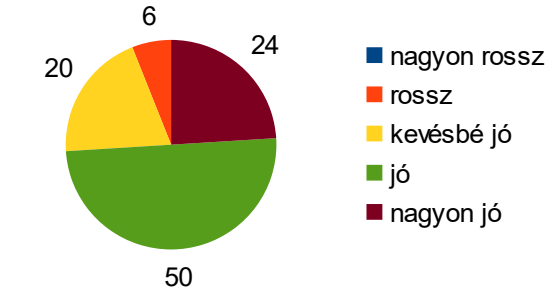

6.) Mi a véleménye a közterületeken található zöldfelületek állapotáról a közvetlen lakókörnyezetében?

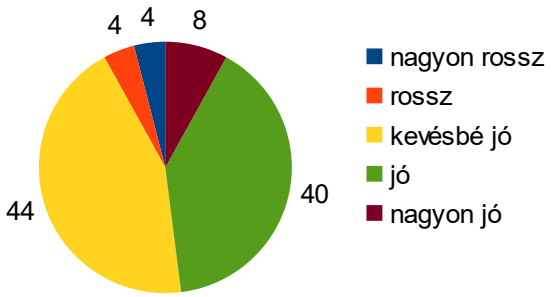

7.) Ön szívesen él itt ezen a településen?

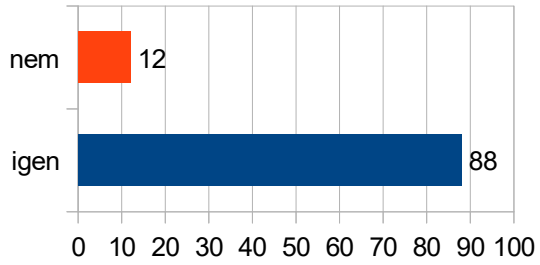

8.) Hogy gondolja az itteni gyerekek, ha felnőnek el fognak költözni a településről vagy itt maradnak?

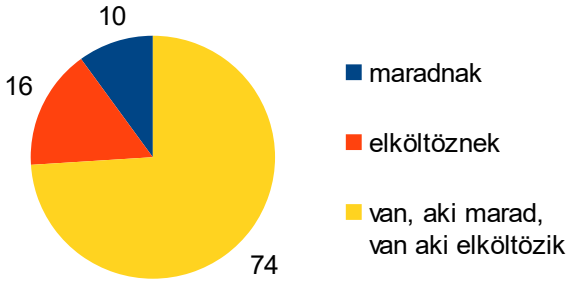

9.) Milyen fűtési rendszerrel rendelkezik?

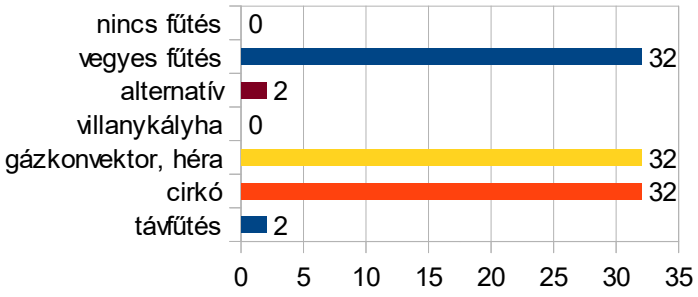

10.) Mit támogatna leginkább az alábbi közlekedéssel kapcsolatos fejlesztések közül az elkövetkezendő 20-30 évben? (1 pont a legkevésbé, 5 pont a leginkább)

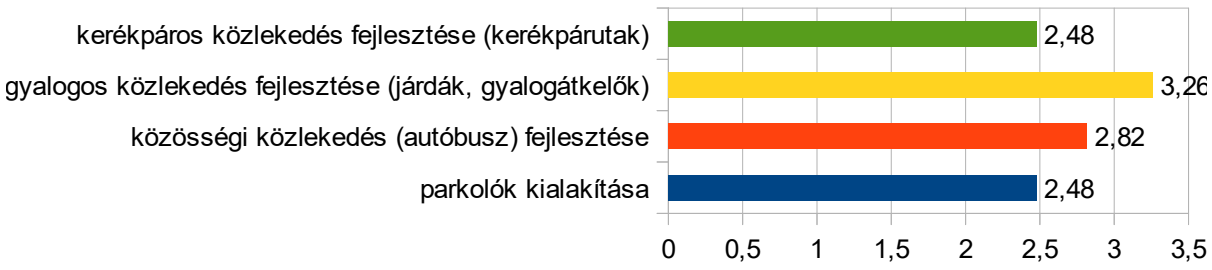

11.) Milyen a természet (erdők, parkok) állapota a településen?

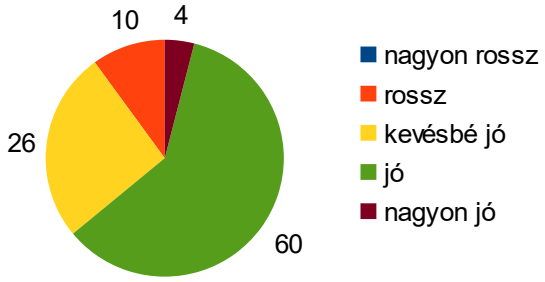

12.) Milyen a természet (erdők, parkok) állapota a közvetlen lakókörnyezetében?

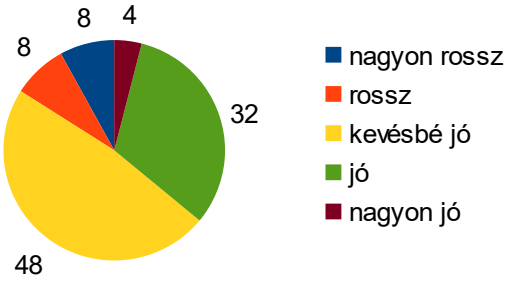

13.) Milyen a víz állapota a településen?

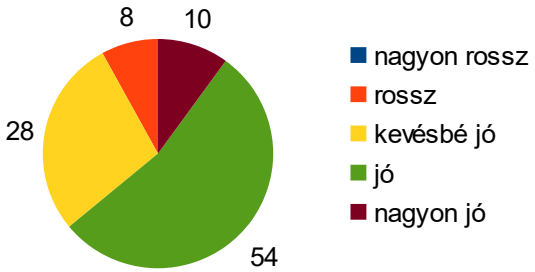

14.) Milyen a víz állapota a közvetlen lakókörnyezetben?

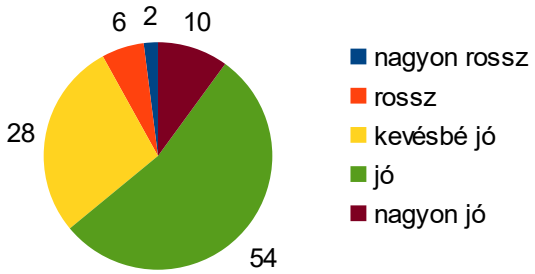

15.) Milyen a levegő állapota a településen?

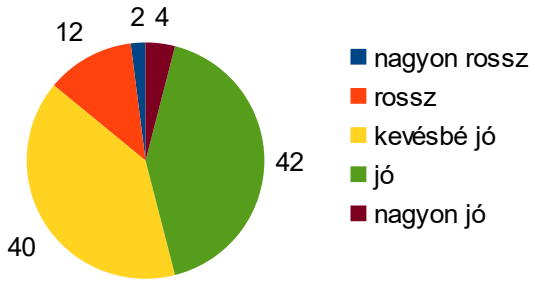

16.) Milyen a levegő állapota a közvetlen lakókörnyezetben?

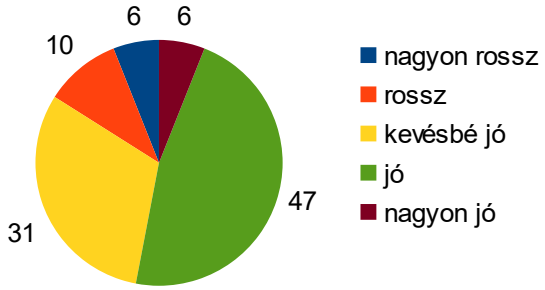

17.) Milyen a talaj állapota a településen?

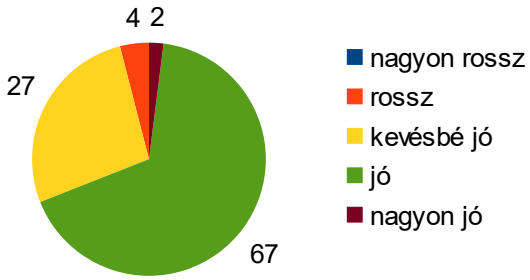

18.) Milyen a talaj állapota a közvetlen lakókörnyezetben?

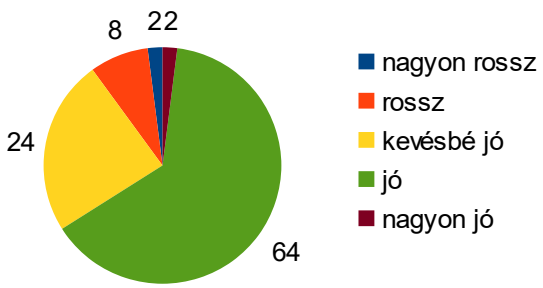

19.) Mennyire zajos a település?

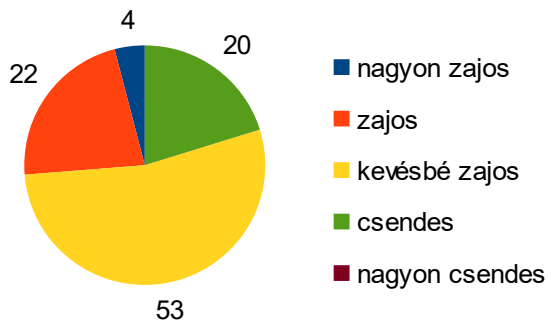

20.) Mennyire zajos a közvetlen lakókörnyezete?

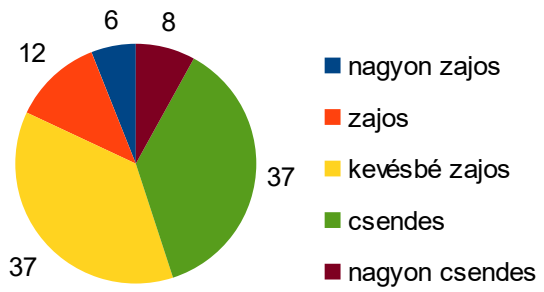

21.) Milyen a környezet tisztasága a településen?

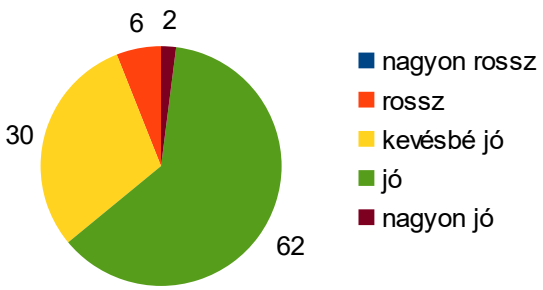

22.) Milyen a környezet tisztasága a lakókörnyezetében?

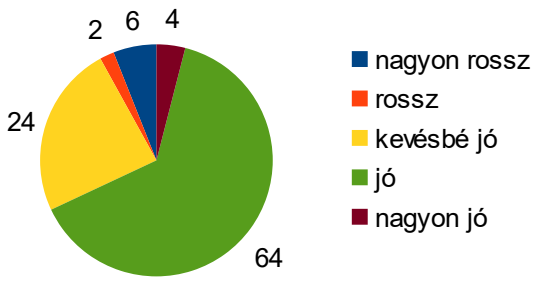

23.) Az alábbi tevékenységek közül melyek jellemzők Önre?

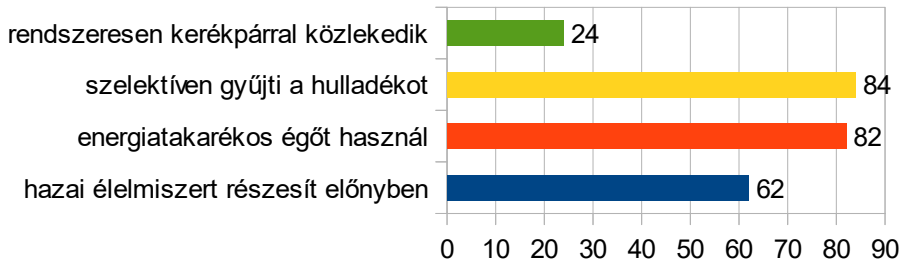

24.) Milyen lakóközösségi vagy önkormányzati kezdeményezésekben venne részt az alábbiak közül?

több válasz is megjelölhető

25.) Milyen módon, milyen szervezetek, intézmények segítségével lehetne legjobban a települést fejleszteni („a fenntartható fejlődést”, előkészíteni)?

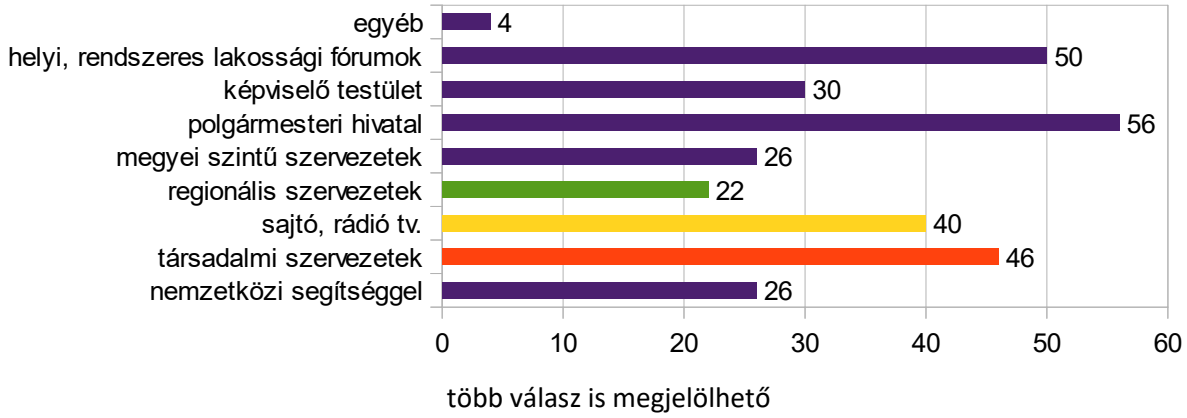

26.) Hogyan ítéli meg a város gazdasági helyzetét -, az ipar fejlettségét a településen?

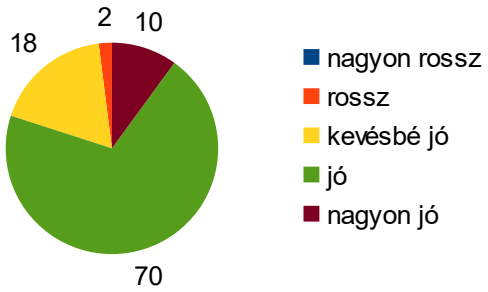

27.) Hogyan ítéli meg a város gazdasági helyzetét -, a mezőgazdaság fejlettségét a településen?

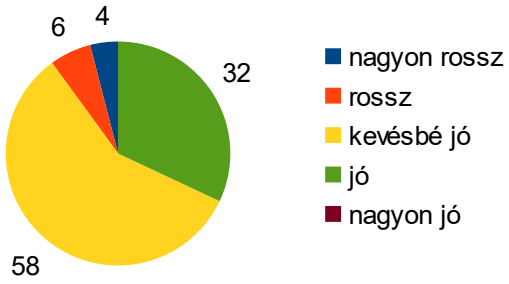

28.) A városban működő vállalkozások, üzletek, boltok, és egyéb szolgáltató egységek kielégítik-e az Ön szükségleteit?

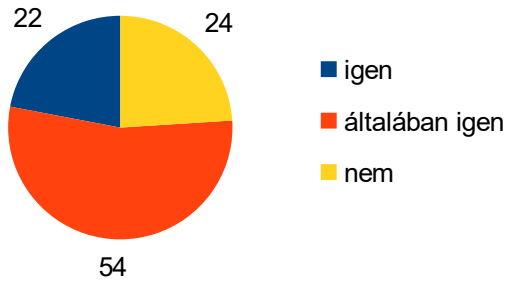

29.) A kereskedelmi szolgáltatások fejlettsége a településen…,-

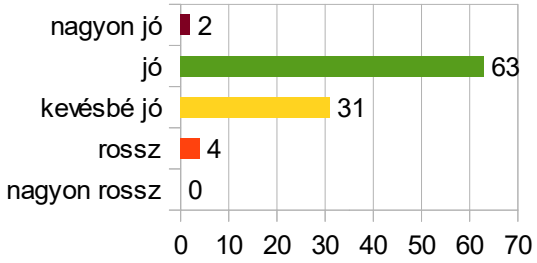

30.) A közlekedési szolgáltatások fejlettsége a településen…,-

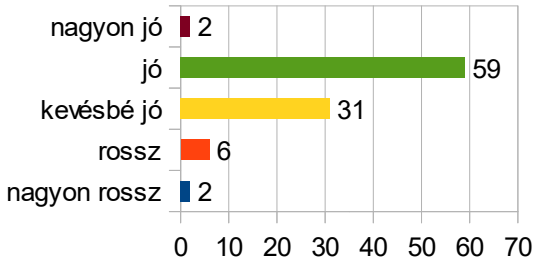

31.) Az oktatási szolgáltatások fejlettsége a településen…,-

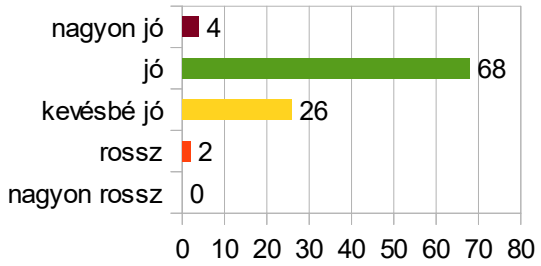

32.) Az egészségügyi szolgáltatások fejlettsége a településen…-

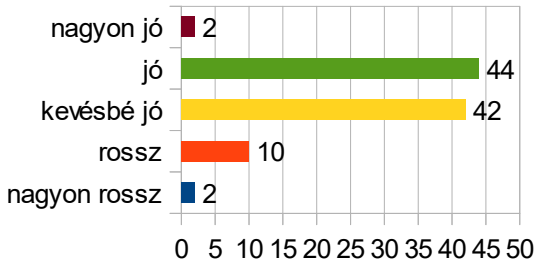

33.)Az emberek képzettsége, tanultsága a településen…,-

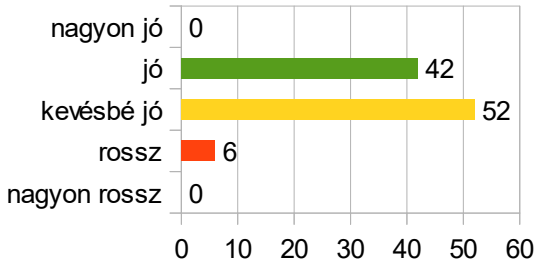

34.) Hogy gondolja: itt a környéken 100 ember közül hánynak van szüksége valamilyen segélyre?

35.) …és mit gondol: 100 igénylő közül hányan kapnak valamilyen segélyt?

Válasz: átlagosan 34.234 fő

36.) Az Ön neme?

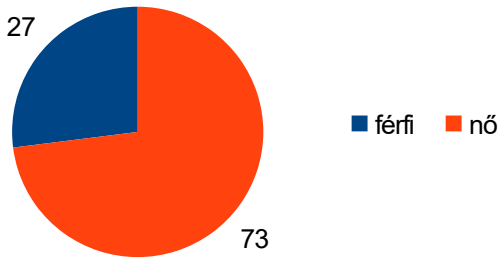

37.) Az Ön kora?

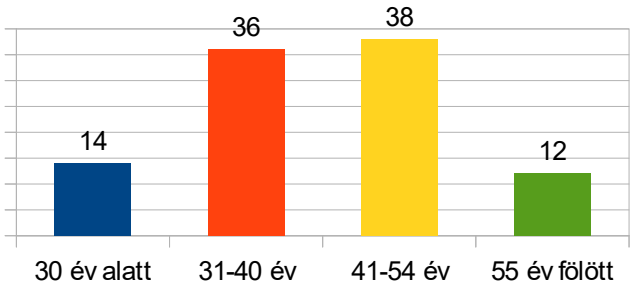

38.) Az Ön iskolai végzettsége?

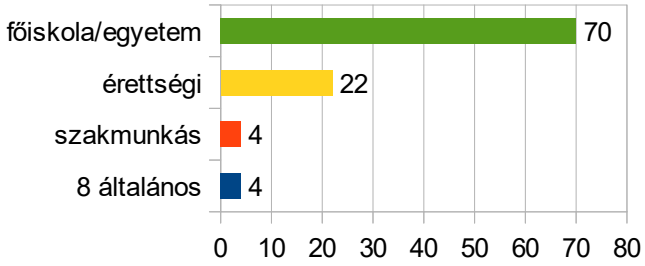

39.) Mióta él Hatvanban?

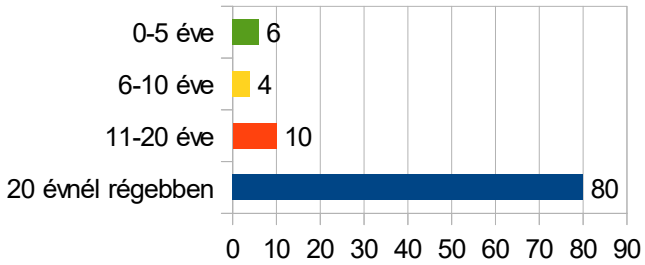

Összességében megállapítható, hogy túlnyomó részben „közepes” és „jó” válaszok érkeztek a kérdésekre. Nagy arányban szívesen élnek a településen, amit az is alátámaszt, hogy a helyi értékeket és a környezetet jónak ítélik meg a válaszadók. A lakosság fenntarthatósághoz való viszonya és a szolgáltatások kapcsán a válaszok jobban megoszlottak, de ezen a két területen

is zömében közepes és jó válaszok érkeztek. A válaszadók nagy arányban (80%) 20 évnél régebb óta laknak a településen, viszont a gyerekeikkel kapcsolatban megoszlottak már a válaszok, és sokan gondolják úgy, hogy máshol fognak letelepedni. Főleg a középkorú magasabb végzettséggel rendelkező nők töltötték ki a kérdőívet, amely arra enged következtetni, hogy társadalom ezen rétege érzi leginkább fontosnak a fenntarthatósággal kapcsolatos kérdéseket.

9. Forrásjegyzék

1. Hatvan Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja
2. Útmutató a Fenntartható Fejlődés Helyi Programjai (Local Agenda 21) elkészítéséhez
3. Hatvan Város Önkormányzata Gazdasági Programja 2015-2019
4. Hatvan Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
5. Hatvan Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája
6. Járási Esélyteremtő Programterv
7. Hatvan Város Önkormányzata Sportfejlesztési Koncepciója
8. Hatvan Város Közművelődési Koncepciója
9. Hatvan Város Környezetvédelmi Programja
10. Hatvani Lexikon 1996 – Agroinform Kiadóház
11. Hatvan Város Közlekedési Koncepciója
12. www.hatvan.hu
13. Önkormányzati adatszolgáltatás

10. Elfogadás módja és dátuma

Hatvan város képviselő-testülete a Fenntarthatósági Tervet megvitatta és annak tartalmát a 861/2015 (XII. 17.) számú határozatával elfogadta.

Hatvan, 2016. január 12.

…….

Horváth Richárd

polgármester